

HE 67/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on osaltaan toteuttaa pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisia tavoitteita kilpailukyvyyn edistämiseksi sekä digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristön rakentamiseksi. Esitys liittyy myös hallituksen kärkihankkeisiin muun muassa sujuvoittamalla säädöksiä ja mahdollistamalla kokeilukulttuurin syntymistä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tietoyhteiskuntakaarta. Esityksen tarkoituksena on muun ohessa panna voimaan radiolaitedirektiivi. Direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että Euroopan unionin alueella käyttöön otettavat ja markkinoille saatettavat radiolaitteet ovat turvallisia, käyttävät radiotaajuuksia tehokkaasti ja tukevat radiotaajuuksien tehokasta käyttöä haitallisten häiriöiden välttämiseksi.

Esityksessä ehdotetaan verkon neutraliteettia koskevan Euroopan unionin asetuksen säännösten kanssa päällekkäisten tietoyhteiskuntakaaren säännösten kumoamista. Samalla lakiin lisätäisiin tarvittavat kansalliset säännökset asetuksen valvonnasta ja seuraamuksista. Radioviestinnän luottamuksellisuutta koskevaa sääntelyä muutettaisiin väliaikaisesti siten, että oikeutta käsitellä ja hyödyntää radioviestinnän anonymisoituja välitystietoja laajennettaisiin nykyisestä. Samalla välitystiedon määritelmää muutettaisiin radioviestinnän osalta. Muutokset toteutettaisiin rajattuna kokeiluna, joka olisi voimassa viisi vuotta. Tietoyhteiskuntakaareen lisättäisiin julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevat säännökset. Lakiin tehtäisiin myös eräitä pienempiä muutoksia, jotka liittyvät tietoyhteiskuntakaaren voimaantulon jälkeen havaittuihin muutostarpeisiin. Nämä muutokset koskevat erityisesti televisio- ja radiotoiminnan sääntelyä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettua lakia soveltamisalan, suhteen muuhun lainsäädäntöön ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten osalta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 13 päivänä kesäkuuta 2016.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
2.2 EU:n lainsäädäntö.....	9
2.3 Kansainvälinen kehitys.....	17
2.4 Nykytilan arviointi.....	17
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	21
3.1 Tavoitteet.....	21
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	23
3.3 Keskeiset ehdotukset.....	24
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	27
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	27
4.2 Vaikutukset kuluttajien asemaan.....	27
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	28
4.4 Vaikutukset toiminnanharjoittajien toimintaan.....	31
5 ASIAN VALMISTELU.....	34
5.1 Johdanto.....	34
5.2 Julkisesti säännelty satelliittipalvelu.....	34
5.3 Radiolaitedirektiivi.....	35
5.4 Ilmoitetut laitokset.....	36
5.5 Radio- ja televisiotoiminta.....	36
5.6 Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen.....	37
5.7 Viranomaisten tiedonsaantioikeus.....	37
5.8 Muut ehdotukset.....	38
5.9 Täydentävä lausuntokierros.....	38
5.10 Verkkoneutraliteetti.....	38
5.11 Radioviestinnän luottamuksellisuus.....	39
5.12 Ilmoitetut laitokset.....	39
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	39
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	40
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	40
1.1 Tietoyhteiskuntakaari.....	40
1.2 Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista.....	63
2 VOIMAANTULO.....	63
2.1 Tietoyhteiskuntakaari.....	63
2.2 Eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettu laki.....	63
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	64
3.1 Elinkeinovapaus.....	64
3.2 Sananvapaus.....	65
3.3 Yksityiselämän suoja ja viestinnän luottamuksellisuus.....	65
LAKIEHDOTUKSET.....	67
1. Laki tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	67
2. Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta.....	83
LIITE.....	85
RINNAKKAISTEKSTIT.....	85
1. Laki tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta.....	85
2. Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta.....	117

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Hallituksen esityksen pääasiallinen sisältö koskee tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) valmistelun aikana Euroopan parlamentin ja neuvoston radiolaitteiden markkinoille saattamisesta annetun direktiivin kansallista täytäntöönpanoa. Radiolaitedirektiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää muutoksia erityisesti tietoyhteiskuntakaaren 30 lukuun. Direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että Euroopan unionin (EU) alueella käyttöön otettavat ja markkinoille saatettavat radiolaitteet ovat turvallisia, käyttävät radiotaajuuksia tehokkaasti ja tukevat radiotaajuuksien tehokasta käyttöä haitallisten häiriöiden välttämiseksi. Jäsenvaltioiden on saatettava radiolaitedirektiivin säännökset kansallisesti voimaan ja sovellettava niitä 13 päivästä kesäkuuta 2016 alkaen.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tietoyhteiskuntakaarta muutettavaksi myös verkon neutraliteettia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen johdosta. Asetuksen tavoitteena on turvata Euroopan unionin laajuisesti käyttäjien ja palveluntarjoajien mahdollisuudet välittää internetyhteyspalvelunsa kautta tietoa ja sisältöjä sekä käyttää ja tarjota valitsemiaan internetin sovelluksia ja palveluja. Asetus on Suomessa suoraan sovellettavaa oikeutta. Esitetyllä lailla kumottaisiin asetuksen kanssa päällekkäiset kansalliset verkkoneutraliteetin turvaamiseen liittyvät säännökset. Lisäksi lailla annettaisiin tarvittavat täydentävät kansalliset säännökset asetuksen toimeenpanemiseksi ja valvomiseksi. Asetusta on verkon neutraliteettia koskevien säännösten osalta sovellettava jäsenmaissa 30 päivästä huhtikuuta 2016 alkaen.

Hallituksen esitykseen ehdotetaan sisällytettäväksi myös tietoyhteiskuntakaaren radioviestinnän luottamuksellisuutta koskevan sääntelyn muutos rajattuna kokeiluna. Kokeilun tarkoituksena on mahdollistaa uudenlaista, radioviestinnän anonymisoitujen välitystietojen käsittelyyn perustuvaa liiketoimintaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tietoyhteiskuntakaareen lisättäväksi myös julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevat säännökset.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tehtäväksi eräitä pienempiä muutoksia, jotka liittyvät tietoyhteiskuntakaaren voimaantulon jälkeen havaittuihin muutostarpeisiin. Nämä muutokset koskevat erityisesti televisio- ja radiotoimintaa sekä kuluttajansuojaa.

Lisäksi hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain soveltamisalaa siten, että radiolaitteiden arviointilaitokset sisällytetään tämän lain piiriin.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Radiolaitteiden markkinavalvonta

Radiolaitteiden vaatimustenmukaisuutta ja markkinavalvontaa on säännelty 1 päivänä tammi-kuuta 2015 voimaan tulleen tietoyhteiskuntakaaren säännöksillä, pääosin lain 30 luvussa sekä lain nojalla annetuilla liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella radio- ja telepäätelaitteiden arviointilaitoksesta (1162/2014) ja Viestintäviraston teknisillä määräyksillä. Tietoyhteiskuntakaaren 30 lukuun säännökset on siirretty radiotaajuuksista ja telelaitteista annetusta laista (1015/2001). Säännöksillä on pantu kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/5/EY radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastaavuudesta tunnustamisesta.

Radiolaitteiden markkinoille saattamisen sääntelyn tarkoituksena on tukea radiotaajuuksien tehokasta käyttöä ja varmistaa osaltaan haitallisten radiohäiriöiden välttämistä. Radio- ja telelaitteiden tuotesääntely tietoyhteiskuntakaareissa kattaa tällä hetkellä myös kiinteän verkon te-

HE 67/2016 vp

laitteet. Telalaitteiden sähköturvallisuudesta säädetään myös sähköturvallisuuksilain (410/1996) siltä osin, kuin niistä ei ole säädetty erityislainsäädännössä.

Ennaltaehkäisevistä toimista huolimatta eri radiolaitteiden käytöstä voi aiheutua häiriöitä muille taajuuksien käyttäjille. Viestintävirastolla on sähköisen viestinnän ja radiotaajuuksien riittävän häiriöttömän käytön turvaamiseksi toimivaltuudet selvittää todettuja häiriöitä ja puuttua niihin.

Vuonna 1999 annetun radio- ja telalaitedirektiivin toimeenpanolla perustettiin yhteinen sääntelyjärjestelmä radio- ja telepäätelaitteiden markkinoille. Direktiivin tavoitteena oli pyrkiä luomaan edellytykset radio- ja telalaitteiden vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla ja vahvistettiin yhteiset vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt tele- ja radiolaitteille. Tämä ei kuitenkaan ole estänyt jäsenvaltioiden mahdollisuutta rajoittaa radiolaitteiden käyttöönottoa radiotaajuuksien tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen käyttöön sekä haitallisten häiriöiden välttämiseen tai kansanterveyteen liittyvistä syistä.

Tietoyhteiskuntakaari edellyttää ilmoitusta radiolaitteiden markkinoille saattamisesta, jos radiolaitteet toimii taajuuksilla, jotka Viestintävirasto on osoittanut muuhun käyttötarkoitukseen. Käytännössä EU:n komissio on tarjonnut talouden toimijoille mahdollisuuden ilmoittaa radiolaitteiden markkinoille saattamisesta keskistetysti koko EU-alueella.

Ilmoitetut laitokset

Radiolaitteiden arviointilaitosten hyväksymistä ja ilmoittamista koskevia säädöksiä on tällä hetkellä tietoyhteiskuntakaaren 30 luvussa, tietoyhteiskuntakaaren nojalla annetussa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa radio- ja telepäätelaitteiden arviointilaitoksesta sekä työ- ja elinkeinoministeriön ohjeessa EU:n ilmoitettuja laitoksia koskevista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä. Viestintävirasto vastaa tietoyhteiskuntakaaren 255 §:n nojalla ilmoitettujen laitosten nimeämisestä radiolaitesektorilla, mutta näitä koskevat ilmoitukset EU:n komissiolle on tehnyt keskistetysti työ- ja elinkeinoministeriö.

Arviointilaitosten kansallisesta akkreditointijärjestelmästä säädetään laissa vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta (920/2005). Arviointilaitoksen nimeämisen edellytyksenä on tietoyhteiskuntakaaren 255 §:n 2 momentin mukaisesti, että hakija toimittaa Viestintävirastolle akkreditointielimen antaman akkreditointipäätöksen, jolla vahvistetaan laitoksen pätevyys.

Televisio- ja radiotoiminta

Tietoyhteiskuntakaaren 4, 5 ja 6 luvussa on sekä televisio- ja radiotoiminnan ohjelmistotoimilupasäännökset sekä radiolupaa koskeva sääntely. Tietoyhteiskuntakaaren 28 § sisältää säännökset digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan myönnettävistä lyhytaikaisista ohjelmistotoimiluvista. Pykälän 1 momentin mukaan Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä haettavaksi julistamista. Kolmen kuukauden lyhytaikaisen toimiluvan jälkeen toimijan on samalla kuuluvuusalueella pidettävä lähetystauko ennen uutta lyhytaikaista lupaa. Tällä karensilla on haluttu estää radiolupien ketjuttaminen. Lyhytaikaisille taajuustarpeille varataan kapasiteettia käyttötarpeen edellyttämä määrä ja muu osa kapasiteetista jaetaan elinkeinokäyttöön pysyvillä ohjelmistotoimiluvilla.

Tietoyhteiskuntakaaren 32 §:ssä säädetään digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan myönnetyn ohjelmistotoimiluvan peruuttamisesta. Lain 37 §:n 5 momentin mukaan myös analogisen radiotoiminnan harjoittamiseen sovelletaan 32 §:n säännöksiä ohjelmistotoimiluvan peruuttamisesta. Ohjelmistotoimilupa voidaan peruuttaa osaksi tai kokonaan, jos ohjelmistotoimiluvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä taikka sille myönnetyn ohjelmistotoimiluvan ehtoja. Ohjelmistotoimilupa voidaan lisäksi peruuttaa, jos toimiluvan haltijalla ei enää ole toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittäviä taloudellisia voimavaroja huolehtia velvollisuuksistaan. Pykälän 2 momentin mukaan peruuttamisen edellytyksenä on lisäksi, että toimiluvan haltija ei kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vä-

HE 67/2016 vp

hintään kuukauden määräajassa korjaa menettelyään tai saata taloudellisia voimavarojaan jälleen riittäviksi.

Tietoyhteiskuntakaaren 338 §:n mukaan Viestintävirasto voi velvoittaa keskeyttämään televisiotoiminnan, jos toiminnan harjoittaja vakavasti ja toistuvasti rikkoo tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Valtioneuvosto voi puolestaan määrätä keskeytettäväksi Suomen ulkopuolelta tulevan televisio-ohjelmiston edelleen lähettämisen, jos ohjelmistossa muun muassa syyllistytään rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

Laissa sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä (460/2003) annetaan tarkempia säännöksiä perustuslaissa turvatus sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä. Lain 1 §:n 2 momentin mukaan lakia sovellettaessa ei viestintään saa puuttua enempää kuin on välttämätöntä ottaen huomioon sananvapauden merkitys kansanvaltaisessa oikeusvaltiossa.

Tietoyhteiskuntakaaren 34 §:n 2 momentin mukaan enintään kolme kuukautta kestävä analogista radiotoimintaa saa harjoittaa ilman ohjelmistotoimilupaa. Viestintävirasto voi 40 §:n mukaisesti myöntää vähäiseen, rajatulla alueella harjoitettavaan radiotoimintaan radioluvan enintään vuodeksi kerrallaan. Lyhytaikaisia radiolupia on myönnetty mm. messujen, suviseurujen, rallien ja vastaavien tapahtumien ajaksi eri puolille Suomea.

Tietoyhteiskuntakaaren 36 §:n mukaan Viestintävirasto voi myöntää ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun ja hakija on vakava-rainen, omaa ilmeisen kyvyn säännöllisen ohjelmistotoiminnan harjoittamiseen, hakijan ei epäillä rikkovan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä ja hakija on toimittanut riittävän selvityksen ohjelmiston jakelun järjestämisestä.

Tietoyhteiskuntakaaren 95 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan yleiset periaatteet muun muassa toimiluvanvaraiseen digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan sekä analogiseen radiotoimintaan tarkoitettujen taajuuksien käytölle. Tarkemmat tekniset yksityiskohdat sisältyvät puolestaan Viestintäviraston lain 96 §:n nojalla antamiin määräyksiin, joissa määrätään esimerkiksi radiotaajuuksilla käytettäväksi tarkoitettujen radiolähettimien lähetyk-sen ja vastaanottotaajuuksista, kanavaväleistä ja lähetystehoista.

Tietoyhteiskuntakaaren 294 §:ssä on säännökset televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksus-ta. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan muuta kuin alueellista televisiotoimintaa harjoitta-van toimiluvanhaltijan maksu on 16 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista televisio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä. Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 8 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden.

Verkon neutraliteetti

Verkon neutraliteetilla tarkoitetaan yleisesti sitä, että internetyhteyspalvelun tarjoaja välittää internetliittymän liikenteen käyttäjälle periaatteessa riippumatta lähettäjän tai vastaanottajan osoitteesta, sisällöstä, sovelluksesta, palvelusta tai päätelaitteesta. Verkon neutraliteetin periaatteen mukaisesti internetyhteyspalvelua tarjoava teleyritys ei siis saa lähtökohtaisesti rajoit-taa liikennettä tiettyihin osoitteisiin tai kohdistaa rajoituksia tietyn tyyppiseen liikenteeseen.

Suomessa on jo pitkään ollut kansallista sääntelyä internetin avoimuuden ja käyttäjien valin-nanvapauden turvaamiseksi. Kumottu viestintämarkkinalaki (393/2003) sisälsi säännöksen, jonka mukaan käyttäjä voi valita vapaasti sisältöpalvelun tarjoajan. Käyttäjien oikeuksia kos-kevien uusien säännösten osalta 1 päivänä heinäkuuta 2015 voimaan tulleen tietoyhteiskunta-kaaren myötä sääntelyä vahvistettiin ja selkeytettiin edelleen verkkoneutraliteetin turvaami-seksi muuttuvassa digitaalisessa toimintaympäristössä. Tilaajien ja käyttäjien mahdollisuuksia valita markkinoilta omia tarpeitaan vastaava internetliittymä parannettiin ja samalla turvattiin se, että tarjolla olisi aina liittyviä, joiden kautta voi käyttää monipuolisesti erilaisia palveluja ja niihin tarvittavia sovelluksia.

HE 67/2016 vp

Tietoyhteiskuntakaaresta annetun hallituksen esityksen (HE 221/2013 vp) mukaan käyttäjien saatavilla tuli olla sopimusehdoissa ja muutoin riittävästi ymmärrettävää tietoa palvelujen ja sovellusten käytettävyyteen vaikuttavista internetliittymän ominaisuuksista, kuten todellisesta tiedonsiirtonopeudesta ja liittymän mahdollisista rajoituksista, jotta käyttäjä osaa valita tarpeisiinsa sopivan liittymän. Lainsäädännöllä katsottiin myös tarpeelliseksi selkeyttää sitä, millä perusteilla teleyritykset voivat rajoittaa verkkoliikennettä. Lisäksi arvioitiin tarpeelliseksi mahdollistaa viranomaisen puuttuminen tapauksessa, jossa kilpailusta huolimatta syntyy tilanne, jossa käyttäjille ei ole tarjolla riittävän rajoittamattomia internetliittymiä.

Liikenne- ja viestintävaliokunta jätti tietoyhteiskuntakaarta koskevasta hallituksen esityksestä antamansa mietinnön yhteydessä lausuman, jossa internetyhteyspalvelun käyttäjän asemaa korostettiin edelleen. Lausuman mukaan eduskunta edellyttää, että verkkoneutraliteetin toteutuminen ja säilyminen sekä internetyhteyspalvelujen käyttäjien mahdollisuudet hyödyntää haluamiaan internetin sisältöjä ja palveluja turvataan tietoyhteiskuntaaren toimeenpanossa.

Verkon neutraliteettia ja muita viestintäpalvelusopimukseen liittyviä ehtoja, oikeuksia ja velvoitteita koskeva erityissääntely sisältyy tietoyhteiskuntaareen 15 lukuun.

Lain 110 §:n mukaan internetyhteyspalvelun tarjoaja ei saa rajoittaa tilaajan tai käyttäjän mahdollisuutta käyttää internetyhteyspalvelua, paitsi pykälässä erikseen määritellyillä perusteilla. Poikkeuksia koskeva lista on tarkoitettu tyhjentäväksi.

Pykälän mukaan internetyhteyspalvelua voidaan rajoittaa ensinnäkin selkeästi ja kattavasti viestintäpalvelusopimuksessa määriteltyjen internetyhteyspalvelun laadun, tiedonsiirtonopeuden vaihteluvälin tai muiden palvelun keskeisten ominaisuuksien toteuttamiseksi välttämättömällä tavalla. Sopimuksessa rajoituksista voidaan kuitenkin sopia vain pykälän 2 momentin mahdollistamissa puitteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että rajoitukset tulee toteuttaa syrjimättömästi eivätkä ne saa rajoittaa internetyhteyspalvelun tarkoituksenmukaista käyttöä, estää tai rajoittaa tilaajan tai käyttäjän mahdollisuutta käyttää haluamiaan sovelluksia ja palveluja tai hidastaa kohtuuttomasti internetyhteyspalvelun liikennettä. Käytännössä rajoituksia ei saa esimerkiksi kohdistaa internetyhteyspalvelun tarjoajan palvelujen kanssa kilpaileviin palveluihin. Mahdolliset sopimusperusteiset rajoitukset tulee myös ilmoittaa niin selkeästi, että kuluttaja voi ne ymmärtää.

Sopimukseen perustuvien rajoitusten ohella pykälä mahdollistaa internetyhteyspalvelun rajoittamisen myös viranomaisen tai tuomioistuimen päätöksen perusteella, tietoturvasta huolehtimiseksi ja häiriön korjaamiseksi lain 243, 272 ja 273 §:ssä säädetyllä tai näihin rinnastettavalla muulla laissa säädetyllä tavalla sekä internetyhteyspalvelun ja muun viestintäpalvelun lain 243 ja 244 §:ssä tarkoitettujen laatuvaatimusten täyttämiseksi.

Pykälässä säädetään myös Viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä rajoitusten arvioimisesta ja niiden käyttämisestä internetyhteyspalvelun riittävän käytettävyyden ja laadun turvaamiseksi. Säännös mahdollistaa Viestintäviraston puuttumisen käyttäjän kannalta kohtuuttomiin ja internetyhteyspalvelun laatua ja käytettävyyttä vaarantaviin liikenteen rajoituksiin. Pykälässä säädetään lisäksi Viestintäviraston oikeudesta antaa päätöksiä, joilla veloitetaan internetyhteyspalvelun tarjoaja toteuttamaan ehdotetussa välttämättömiä menettelyjä tai pidättäytymään sellaisten menettelyjen ja rajoitusten käyttämisestä, jotka eivät ole toteutettu syrjimättömästi, voivat rajoittaa internetyhteyspalvelun tarkoituksenmukaista käyttöä, estää tai rajoittaa tilaajan mahdollisuutta käyttää haluamiaan sovelluksia tai palveluja tai hidastaa kohtuuttomasti internetyhteyspalvelun liikennettä. Käytännössä Viestintävirasto ei tähän mennessä ole joutunut soveltamaan tietoyhteiskuntaaren verkkoneutraliteettisäännöksiä eikä siten käyttämään edellä mainittuja oikeuksiaan.

Tietoyhteiskuntaaren 108 §:ssä säädetään tarkemmin viestintäpalvelusopimusten muodosta ja sisältövaatimuksista. Verkkoneutraliteetin turvaamisen kannalta erityisen keskeinen on pykälän 2 momentin 2 kohta, jonka mukaan viestintäpalvelusopimuksessa internetyhteyspalveluista on mainittava tiedonsiirtonopeuden vaihteluväli. Vastaava säännös sisältyi jo kumottuun viestintämarkkinalakiin ja sitä on pidetty tärkeänä internetyhteyspalvelun sisällön riittävän yk-

HE 67/2016 vp

sityiskohtaiseksi määrittelemiseksi ja sen myötä palvelun mahdollisen virheen osoittamisen helpottamiseksi.

Viestintävirasto on linjannut vaihteluvälin ilmoittamista koskevan lainkohdan tarkempaa tulkintaa vuonna 2011 julkaistussa kannanotossaan. Kannanotossa on linjattu miten vaihteluväli tulee sopimuksissa ilmoittaa ja kuinka laaja vaihteluväli on katsottavissa kuluttaja-asiakkaiden kannalta kohtuulliseksi. Kannanoton mukaan vaihteluväli voidaan ilmoittaa joko keskiarvona tai yksiselitteisinä ala- ja ylärajoina. Teleyritykset ovat käyttäneet asiakassopimuksissaan yleisimmin jälkimmäistä ilmoitustapaa.

Tietoyhteiskuntakaaren 42 luvussa säädetään Viestintäviraston toimivallasta valvontapäätösten ja pakkokeinojen osalta. Lain 330 §:n mukaan Viestintävirasto voi tietoyhteiskuntakaaren mukaisia tehtäviä, mukaan lukien verkon neutraliteetin toteutumisen valvonta, hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

Lain 332 §:n mukaan tällaisen velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Lain 336 §:ssä säädetään Viestintäviraston oikeudesta kieltää kohtuuton sopimusehto sekä mahdollisuudesta asettaa kieltopäätöksen tehosteeksi uhkasakko, jonka tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Lain 340 §:ssä säädetään Viestintäviraston oikeudesta kieltää teleyritykseltä teletoiminnan harjoittaminen osittain tai kokonaan tapauksessa, jossa teleyritys edellä mainituista seuramuksista huolimatta vakavasti ja olennaisella tavalla rikkoo tai jättää noudattamatta tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä, sen nojalla annettuja määräyksiä tai päätöksiä.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Tietoyhteiskuntakaaren 136 §:ssä säädetään viestin ja välitystietojen luottamuksellisuudesta. Pykälän mukaan viestinnän osapuoli voi käsitellä omia sähköisiä viestejään ja niihin liittyviä välitystietoja, jollei laissa toisin säädetä. Tämä tarkoittaa, että myös radioviestintä ja sen välitystiedot ovat lähtökohtaisesti luottamuksellisia. Radioviestinnän välitystietoja ovat tietoyhteiskuntakaaren 3 §:n 40 kohdan mukaan tieto radioaseman tunnistuksesta, radiolähtetimen lajista ja käyttäjästä sekä tieto radiolähteyksen alkamisajankohdasta, kestosta ja lähetyspaikasta.

Yllä mainitusta pääsäännöstä poiketen yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettua radioviestintää ja sen välitystietoja saa pykälän 2 momentin mukaan käsitellä muutoinkin kuin viestinnän osapuolena, jollei laissa toisin säädetä. Tällaisena radioviestintänä pidetään esimerkiksi televisio- ja radio-ohjelmistojen lähetyksiä ja yleisellä kutsukanavalla harjoitettavaa radioviestintää. Radioviestinnän tai sen välitystietojen käsittelystä ei muilta osin säädetä erikseen.

Muita sähköisiä viestejä ja välitystietoja saa käsitellä viestinnän osapuolen suostumuksella tai jos laissa niin säädetään. Lisäksi 136 §:ssä säädetään niin sanotusta hyväksikäyttökiellosta, eli kielletään sellaisen luottamuksellisen viestin tai välitystiedon ilmaiseminen ja hyväksikäyttö, joka ei ole ollut viestin vastaanottajalle tarkoitettu.

Tietoyhteiskuntakaaren 142 §:ssä säädetään viestinnän välittäjän oikeudesta käsitellä välitystietoja tilastollista analyysiä varten automaattisen tietojenkäsittelyn avulla. Käsittelemisen edellytyksenä on, että analyysiä ei voida muuten tuottaa ilman kohtuutonta vaivaa ja analyysistä ei voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä. Kyseinen oikeus on yksinomaan viestinnän välittäjällä, eli teleyrityksellä, yhteisötilaajalla ja sellaisella muulla taholla, joka välittää sähköistä viestintää muutoin kuin henkilökohtaisiin tai niihin verrattaviin tavanomaisiin yksityisiin tarkoituksiin.

HE 67/2016 vp

Tietoyhteiskuntakaaren 160 §:n mukaan sijaintitietoja ja muita päätelaitteen sijainnin ilmaisevia tietoja saa käsitellä lisäarvopalvelun tarjoamiseksi ja hyödyntämiseksi, jos tilaaja tai käyttäjä, jota tiedot koskevat on antanut siihen suostumuksensa. Radioviestinnän luonteen takia suostumusta ei ole aina mahdollista saada eikä päätelaitteen käyttäjälle myöskään tarjota 160 §:ssä tarkoitettua lisäpalvelua.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu (PRS, Public Regulated Service, jäljempänä satelliittipalvelu) on eurooppalainen, salattu satelliittitoiminto. Se tarjoaa paikka- ja aikatietoa ja perustuu Galileo-satelliittijärjestelmälle.

Galileo-järjestelmän on valmistuttuaan tarkoitus olla rinnakkainen Yhdysvaltojen GPS-satelliittijärjestelmän ja Venäjän Glonass-satelliittijärjestelmän kanssa. GPS ja Glonass ovat olleet käytössä jo vuosia. Myös Kiinassa, Japanissa ja Intiassa on rakennettu omia järjestelmiä.

Euroopassa tehtiin päätös Galileo-järjestelmän rakentamisesta vuosituhaten alussa. Parhailaan meneillään on rakennus- ja käyttöönottovaihe, jonka on suunniteltu kestävän 31.12.2020 asti. Tämän jälkeen satelliittipalvelun on tarkoitus olla kokonaisuudessaan toiminnassa.

Galileo-järjestelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (1285/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, jäljempänä Galileo-asetus) Euroopan satelliittinavigointijärjestelmien toteuttamisesta ja käytöstä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 876/2002 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 683/2008 kumoamisesta. Aiemmin voimassa olleen asetuksen (EY) N:o 876/2002 nojalla on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (1104/2011/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, jäljempänä PRS-päätös) julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä. PRS-päätös koskee satelliittipalveluiden tarjoamista. Sekä PRS-päätös että Galileo-asetus ovat jäsenmaissa suoraan sovellettavaa oikeutta.

PRS-päätöksen 8 artiklan 2 kohdassa siirretään Euroopan komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla hyväksytään tietyt satelliittipalvelutoimintaa koskevat vähimmäisvaatimukset. Näissä säädöksissä voidaan myös tarvittaessa tehdä muutoksia, joissa huomioidaan Galileo-ohjelman kehitys erityisesti tekniikan ja turvallisuustarpeiden muutosten osalta. 8 artiklan nojalla annettavat yhteiset vähimmäisvaatimukset (CMS, Common Minimum Standards) hyväksyttiin 2.12.2015 ja ne ovat voimaan tultuaan jäsenmaissa suoraan sovellettavaa oikeutta.

PRS-päätöksen 5 artiklan a kohdan mukaan satelliittipalvelua käyttävän jäsenvaltion on nimettävä satelliittipalvelun vastuuviranomainen. Liikenne- ja viestintäministeriö on 11.11.2014 nimittänyt vastuuviranomaiseksi Viestintäviraston.

Satelliittipalveluista ei ole tällä hetkellä nimenomaista kansallista sääntelyä lukuun ottamatta tietoyhteiskuntakaaren 250 §:ää, jossa säädetään viranomaisverkosta. Tietoyhteiskuntakaarta koskevan hallituksen esityksen (HE 221/2013 vp) mukaan 250 §:n 1 momentin tarkoittamana viranomaisverkkona pidetään myös Galileo-satelliittinavigointijärjestelmän julkisesti säänneltyä palvelua.

PRS-päätöksen 4 artiklan mukaan satelliittipalveluun liittyviä EU:n turvaluokiteltuja tietoja käsittelevien luonnollisten ja oikeushenkilöiden tulee noudattaa neuvoston päätöstä turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (2013/488/EU).

Neuvoston päätös turvallisuussäännöistä on kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) 2 §:n mukainen kansainvälinen tietoturvallisuusvelvoite ja EU:n turvallisuusluokiteltu tieto edellä mainitun lain mukaista erityissuojattavaa tietoaaineistoa. Lain 6 §:n mukaan erityissuojattava tietoaaineisto on pidettävä salassa, jollei kansainvälisestä tietoturvallisuusvelvoitteesta muuta johdu. Lakia sovelletaan sen 1 §:n mukaan viranomaisiin sekä elinkeinonharjoittajiin sekä elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan muun muassa silloin, kun elinkeinonharjoittaja on sopimusosapuolena turvallisuusluokitellussa sopimuksessa. Näin

HE 67/2016 vp

ollen turvallisuussäntöjen vähimmäisvaatimuksia ja peruseriaatteita noudatetaan Suomessa silloin, kun käsitellään EU:n turvallisuusluokiteltua tietoa. PRS-päätöksen vaatimus turvallisuussäntöjen noudattamisesta on siis jo Suomessa voimassaolevaa sääntelyä.

Päätöksen 15 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot säätävät satelliittipalvelua koskevien kansallisten säännösten rikkomisen seuraamuksista. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja vaikuttavia.

Viestintävirasto valvoo tietoyhteiskuntakaaren sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, ellei toisin säädetä. Viestintävirasto voi tietoyhteiskuntakaaren 330 §:n, 331 §:n ja 332 §:n nojalla antaa huomautuksen, velvoittaa korjaamaan virheen tai laiminlyönnin, keskeyttää vaaraa tai vakavaa haittaa aiheuttavan toiminnan sekä asettaa uhkasakon. Tietoyhteiskuntakaaren 347 §:ssä säädetään suojauksen purkujärjestelmärikkomuksesta ja 348 §:ssä telelaiterikkomuksesta.

Rikoslain 38 luvussa säädetään tieto- ja viestintärikoksista. Näitä ovat muun muassa salassapitorikos, viestintäsalaisuuden loukkaus, tietoliikenteen häirintä, tietojärjestelmän häirintä, tietomurto ja suojauksen purkujärjestelmärikos. Lisäksi rikoslain 28 luvussa säädetään varkaudesta ja luvattomasta käytöstä ja rikoslain 46 luvussa salakuljetuksesta.

Tietoyhteiskuntakaaren ja rikoslain voimassaolevien säännösten voidaan katsoa kattavan riittävältä osin satelliittipaikannuspalveluun liittyvät väärinkäytökset ja rikokset. Näin ollen seuraamuksista ei ole tarpeen säätää erikseen.

Muut muutokset

Tietoyhteiskuntakaaren 315 §:ssä säädetään viranomaisten yleisestä tiedonsaantioikeudesta. Pykälän mukaan lain säännöksiä valvovilla viranomaisilla on tietoyhteiskuntakaaren mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista tai velvollisuuksista tietoyhteiskuntakaareissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun. Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Tietoyhteiskuntakaaren 342 § sisältää säännökset oikaisuvaatimuksista. Säännöksessä toetaan ne Viestintäviraston päätökset, joihin haetaan ensisijaisena muutoksenhakukeinona oikaisua Viestintävirastolta.

2.2 EU:n lainsäädäntö

Radiolaitedirektiivi

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 16 päivänä huhtikuuta 2014 direktiivin 2014/53/EU radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta, jäljempänä *radiolaitedirektiivi*. Radiolaitedirektiivi on osa Euroopan unionissa toteutettavaa laajaa tuotesäntelyuudistusta, jossa kymmenen direktiiviä on sopeutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta, jäljempänä *NLF-päätös* (New Legislative Framework).

Taajuuksien tehokkaan ja häiriöttömän käytön sekä muiden yleisen edun nimissä suojattavien näkökohtien perusteella määriteltyjä olennaisia vaatimuksia, jotka markkinoille saatettavien radiolaitteiden tulee täyttää, on uudessa direktiivissä tarkennettu. Radiolaitteiden sähköturvallisuutta ja sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevien olennaisten vaatimusten osalta radiolaitedirektiivi viittaa suoraan sähköturvallisuuden osalta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2014/35/EU, joka koskee sähkölaitteiden asettamista saataville markkinoilla, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2014/30/EU sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta. Siten radiolaitteisiin tulee soveltaa myös näitä kahta sähkölaitteita koskevaa puitesääntelyä olennaisten vaatimusten osalta.

HE 67/2016 vp

Kansallisesti direktiivien 2014/30/EU ja 2014/35/EU täytäntöönpano tapahtuisi uudella sähköturvallisuuslailla, joka tulisi voimaan vuonna 2016. Sähköturvallisuuslaissa nimetty vastuuviranomainen on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES. Sähköturvallisuuslakia valmistelee työ- ja elinkeinoministeriö. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa myös yleisestä tuoteturvallisuuslainsäädännöstä. Kuluttajille tarjottaviin tavaroihin ja palveluihin sovelletaan kansallisesti kuluttajaturvallisuuslakia (920/2011). Kuluttajaturvallisuuslain valvontaviranomainen on TUKES. Kuluttajaturvallisuuslaki on yleislaki, joka soveltuu tarvittaessa myös kuluttajille tarjottaviin radiolaitteisiin, mikäli radiolaitteita koskeva erityissääntely ei kata kaikkia turvallisuutta koskevia asioita.

Radiolaitteiden olennaisia vaatimuksia on täydennetty 9-kohtaisella luettelolla lisävaatimuksista, jotka tiettyyn luokkaan kuuluvien radiolaitteiden tulee täyttää. Vaatimukset koskevat muun muassa radiolaitteiden yhteentoimivuutta muiden laitteiden kanssa, verkkoresurssien tehokkaan käytön tukemista, yksityisyyden suojaa ja petoksilta suojautumista tukevia ominaisuuksia, vammaisten käyttäjien huomioimista ja hätäpalveluihin pääsyä sekä radiolaitteiden ja niihin ladattavien ohjelmistojen yhdistelmien vaatimustenmukaisuuden osoittamista. Euroopan komissiolle on siirretty valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla tarkennetaan, mihin radiolaiteluokkiin lisävaatimuksia sovelletaan.

Kiinteän verkon telailaitteet jäävät pois radiolaitedirektiivin soveltamisalasta, koska niihin liittyvät olennaiset vaatimukset eli terveyden, turvallisuuden ja omaisuuden suojelu sekä riittävä sähkömagneettisen yhteensopivuuden taso on asianmukaisesti katettu direktiivillä joka koskee sähkölaitteiden asettamista saataville markkinoilla ja direktiivillä sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta. Nämä säädökset on tarkoitus panna kansallisesti täytäntöön sähköturvallisuuslailla.

Vastaanottimet, kuten televisio- ja ääniradiovastaanottimet, tulevat sen sijaan radiolaitteiden markkinasääntelyn piiriin. Vastaanottimet eivät sinänsä aiheuta häiriöiden riskiä, mutta taajuuksien tehokkaan käytön edistämiseksi myös vastaanottimien toimivuus ja häiriönsieto on oleellista.

Radiolaitedirektiivin 7 artiklan mukaan jäsenvaltiot saavat ottaa käyttöön radiolaitteiden käyttöön ottamista ja/tai käyttöä koskevia lisävaatimuksia ainoastaan radiotaajuuksien tehokkaaseen käyttöön, haitallisten häiriöiden välttämiseen, sähkömagneettisten häiriöiden välttämiseen tai kansanterveyteen liittyvistä syistä. Tämä ei kuitenkaan rajoita jäsenvaltioille päätöksestä N:o 676/2002/EY (Radiotaajuuspäätös) johtuvien velvollisuuksien ja unionin oikeuden mukaiselle taajuuksien käytölle etenkin direktiivin 2002/21/EY (Puitedirektiivi) 9 artiklan 3 ja 4 kohtien nojalla asetettujen lupaehtojen soveltamista.

Radiolaitedirektiivin mukaisesti kaikkien jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava direktiiviin tehtyjen muutosten noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 12 päivänä kesäkuuta 2016. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 13 päivästä kesäkuuta 2016.

Poikkeuksena tästä on radiolaitedirektiivin siirtymäsäännöksissä todettu, että jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisen radiolaitteen asettamista saataville markkinoilla tai käyttöön ottamista, joka on ennen 13 päivää kesäkuuta 2016 sovellettavan unionin asiaankuuluvan yhdenmukaistamislainsäädännön mukainen ja joka on saatettu markkinoille ennen 13 päivää kesäkuuta 2017.

Yleinen Euroopan unionin tuotelainsäädäntökehyks

Euroopan unionin tuotelainsäädäntö on uudistumassa kokonaisvaltaisesti. Uudistus tapahtuu vaiheittain, ja sillä on arvioitu olevan laajahkoja vaikutuksia tuoteturvallisuutta ja markkinavaltontaa koskevaan lainsäädäntöön.

EU:n tuotesääntelyn uuden lainsäädäntökehyksen (NLF) avulla pyritään edistämään tuotteiden yhtenäistä ja tehokasta sääntelyä kaupan esteiden poistamiseksi sekä ihmisten terveyden, turvallisuuden ja ympäristönsuojelun edistämiseksi. Uuden lainsäädäntökehyksen perustana on kaksi säädöstä: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008 tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavaltontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (jäljempänä *NLF-asetus*) sekä jo edellä

HE 67/2016 vp

mainittu NLF-päätös. Säädöksissä määritetään ne keskeiset käsitteet ja periaatteet, joihin sektorikohtainen tuotesääntely nojaa ja joiden mukaisesti tuotesääntelyä tulee kehittää.

NLF-asetus sääntelee akkreditointia, kolmansista maista tuotavien tuotteiden valvontaa ja se asettaa puitteet CE-merkinnän sääntelylle. NLF-asetus velvoittaa jäsenvaltiot lainsäädäntö- ja muihin toimenpiteisiin riittävän markkinavalvonnan järjestämiseksi. NLF-päätöksessä vahvistetaan EU:n yhteiset puitteet tuotteita koskevalle yhdenmukaistamislainsäädännölle. Nämä puitteet koostuvat säännöksistä, joita yleisesti käytetään EU:n tuotelainsäädännössä (esimerkiksi määritelmät, elinkeinonharjoittajien velvollisuudet, ilmoitetut laitokset, suojamekanismit ja tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) ja joilla pyritään parantamaan markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta. Uuteen lainsäädäntökehykseen sisältyy toiminnanharjoittajia koskevia, tuotelainsäädännön täytäntöönpanoa ja valvontaa tehostavia velvollisuuksia. NLF-päätöksessä on kuvattu vaihtoehtoiset tavat osoittaa tuotteen vaatimustenmukaisuus. NLF-päätös on ohje lainsäätäjälle uutta sektorikohtaista lainsäädäntöä tehtäessä.

Euroopan unionissa käynnissä oleva uudistushanke yhdenmukaistaa ja selkeyttää tuotteiden vaatimustenmukaisuutta ja turvallisuutta sekä niiden markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä. Euroopan komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2011 yhdeksän direktiiviehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston tuotedirektiiveiksi, niin sanottu "Alignment Package" (jäljempänä direktiivipaketti). Direktiiviehdotukset sopeutettiin NLF-päätökseen. Tästä johtuen direktiiviehdotuksissa on samanlainen lainsäädäntösystematiikka ja paljon yhtäläisyyttä rakenteen, artiklojen sekä termistön osalta. Muusta direktiivipaketista, joka annettiin 26 päivänä helmikuuta 2014, poiketen pyrotekniikkadirektiivi hyväksyttiin direktiivipaketin etuaallossa jo 12 päivänä kesäkuuta 2013 ja julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 28 päivänä kesäkuuta 2013. Muut direktiivipaketin direktiivit ovat tulleet voimaan 18 päivänä huhtikuuta 2014 ja niiden kansallinen soveltaminen alkaa 20 päivänä huhtikuuta 2016.

Myös radiolaitteiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla edellyttää uuden tyyppistä markkinasääntelyä. Radiolaitesääntelyn uudistamisen yhteydessä päädyttiin kumoamaan vuoden 1999 radio- ja telepääteläitedirektiivi ja korvaamaan se uudella sääntelyllä. Euroopan komissio antoi esityksen radiolaitedirektiiviksi 17 päivänä lokakuuta 2012. Radiolaitedirektiivi annettiin 16 päivänä huhtikuuta 2014 ja julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 22 päivänä toukokuuta 2014. Direktiivin kansallinen soveltaminen alkaa 13 päivänä kesäkuuta 2016. Radiolaitedirektiivissä on otettu huomioon NLF-asetus ja siihen on lisätty NLF-päätöksessä määriteltyjä asiakokonaisuuksia. Direktiivin uudelleen laadinnalla ja NLF-päätöksen perusteella tehdyillä lisäyksillä on pyritty myös yhdenmukaistamaan direktiivin sisältöä ja rakennetta muiden tuotedirektiivien kanssa. Radiolaitedirektiivissä on tarkennettu eri toiminnanharjoittajien (valmistajat, maahantuojat, jakelijat) vastuita ja velvollisuuksia, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä sekä markkinavalvontamenettelyjä koskevia artikloja.

Euroopan komissio antoi lisäksi helmikuussa 2013 osana tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapakettia ehdotukset tuoteturvallisuusasetukseksi ja markkinavalvontasetukseksi.

Tavoitteena on parantaa sisämarkkinoilla liikkuvien kuluttajien käyttöön tarkoitettujen tavaroiden turvallisuutta ja tehostaa markkinavalvontaa, joka kohdistuu muihin tuotteisiin kuin elintarvikkeisiin. Ehdotuksessa yhdistetään markkinavalvontaa koskevat säännöt, joista nykyisellään on säädetty tuotesektorikohtaisten harmonisointisäännösten puitteissa. Ehdotuksilla on arvioitu olevan laajahkoja vaikutuksia tuoteturvallisuutta ja markkinavalvontaa koskevaan lainsäädäntöön. EU:n tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapakettin käsittely on kuitenkin pyhäntynyt, eikä muutosta tilanteeseen ole tällä hetkellä nähtävissä.

Markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä on lisäksi yleisessä tuoteturvallisuusdirektiivissä (2001/95/EY).

Ilmoitetut laitokset

Radiolaitesektorin ilmoitetut laitokset olivat mukana lausuntokierroksella olleessa työ- ja elinkeinoministeriön valmistelemissa hallituksen esityksessä laiksi eräitä tuoteryhmiä koskevien

HE 67/2016 vp

ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelystä. Eri täytäntöönpanoajankohdan vuoksi radiolaitesektorin ilmoitetut laitokset päätettiin jättää pois lopullisesta työ- ja elinkeinoministeriön valmistelemasta lakiesityksestä. Radiolaitteiden arviointilaitosten hyväksymistä ja ilmoittamista koskevat säännökset ovat radiolaitedirektiivin IV luvussa ja ne ovat sisällöltään yhdenmukaiset muiden tällä lailla täytäntöön pantavien tuotedirektiivien säännösten kanssa. Tämän vuoksi tällä muutosesityksellä eräiden tuoteryhmien ilmoitetuista laitoksista säädetyn lain soveltamisala laajennettaisiin kattamaan myös radiolaitteiden arviointilaitokset, työ- ja elinkeinoministeriön alkuperäisen esityksen mukaisesti.

Ilmoittamisesta vastaavan viranomaisen nimeämisestä jäsenvaltioissa säädetään radiolaitedirektiivin 23 artiklassa. Radiolaitedirektiivin 23(2) artiklan mukaisesti jäsenvaltiot voivat päättää, että 1 kohdassa tarkoitettua arvioinnin ja valvonnan suorittaa asetuksen EY N:o 765/2008 mukaisesti mainitussa asetuksessa tarkoitettu kansallinen akkreditointielin. Akkreditointielimen on oltava kansallinen, joten muun akkreditointielimen antama todistus ei enää jatkossa tule kyseeseen.

Radiolaitedirektiivin 24 artiklassa on määritelty ilmoittamisesta vastaavia viranomaisia koskevat vaatimukset ja direktiivin 25 artiklassa säädetään ilmoittavien viranomaisten tiedotusvelvollisuudesta.

Direktiivin 26 artikla määrittelee ilmoitettuja laitoksia koskevat vaatimukset, 27 artikla koskee ilmoitettujen laitosten vaatimustenmukaisuusolettamaa ja 28 artikla ilmoitettujen laitosten tytäryhtiöitä sekä alihankintaa. 34 artikla käsittelee ilmoitettujen laitosten toimintaan liittyviä velvollisuuksia, jotka on osittain katettu ilmoitettuja laitoksia koskevassa laissa. Nämä on tarkoitettu muilta osin kattaa sektorikohtaisissa säädöksissä, esimerkiksi radiolaitteiden osalta tietoyhteiskuntakaaren 30 lukuun esitetyillä muutoksilla. 36 artikla koskee ilmoitettujen laitosten tiedotusvelvollisuutta, 37 artikla kokemusten vaihtoa ilmoittamista koskevista toimintalinjoista ja 38 artikla ilmoitettujen laitosten koordinoitua, sisältäen ilmoitettujen laitosten velvollisuuden osallistua koordinoitua ja yhteistyötä varten perustettavan alakohdaisen ryhmän työhön.

Radiolaitedirektiivin 29 artiklan 1 kohdan mukaan arviointilaitoksen on toimitettava ilmoittamista koskeva hakemus sen jäsenvaltion ilmoittamista vastaavalle viranomaiselle, johon se on sijoittunut. Artiklan 2 kohdan mukaan hakemukseen on liitettävä kansallisen akkreditointielimen antama akkreditointitodistus.

29 artiklan 3 kohta luo – muiden NLF:ään mukautettujen direktiivien tapaan – aiemmista kansallisista säädöksistä poiketen vaihtoehdon, että hakija voi toimittaa ilmoittamisesta vastaavalle viranomaiselle akkreditointitodistuksen sijaan kaikki tarpeelliset asiakirjatodisteet, joiden avulla voidaan tarkastaa, tunnustaa ja valvoa, että arviointilaitos täyttää 26 artiklassa säädetty vaatimukset.

Radiolaitedirektiivin 30 artikla koskee kansallisen viranomaisen vastuulla olevaa ilmoitusmenettelyä, 32 artikla muutoksia ilmoituksiin ja 33 artikla ilmoitettujen laitosten pätevyyden riitauttamista. Mikäli ilmoitetun laitoksen pätevyyttä ei riitauteta, ilmoitettu laitos saa komissiolta 31 artiklan mukaisesti tunnusnumeron ja se liitetään komission tämän direktiivin nojalla julkaisemaan luetteloon.

Televisio- ja radiotoiminta

Televisio- ja radiotoimintaa koskeva sääntely on pääosin tietoyhteiskuntakaaren 4,5, 25, 26 ja 27 luvuissa, joissa on muun muassa ohjelmistotoimilupia ja audiovisuaalisia sisältöjä ja palveluja koskeva sääntely. Näistä erityisesti luvuissa 25 ja 26 oleva sääntely perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (2010/13/EU, jäljempänä audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi). Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava alueellaan vapaus vastaanottaa audiovisuaalisia mediapalveluja muista jäsenvaltioista, eivätkä ne saa rajoittaa niiden edelleen lähettämistä perusteita, jotka liittyvät niihin aloihin, joita tämän direktiivin mukainen yhteensovittaminen koskee.

HE 67/2016 vp

Televisiolähetystoiminnan osalta jäsenvaltiot voivat kuitenkin tilapäisesti poiketa edellä mainitusta esimerkiksi silloin, kun toisesta jäsenvaltiosta tulevassa televisiolähetyksessä rikotaan ilmiselvästi, törkeästi ja vakavasti muun muassa 6 artiklaa. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden lainkäyttövallan piiriin kuuluvien mediapalvelun tarjoajien tarjoamat audiovisuaaliset mediapalvelut eivät sisällä aineksia, jotka yllyttävät vihaan rodun, sukupuolen, uskonnon tai kansallisuuden perusteella.

Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 25 päivänä marraskuuta 2015 asetuksen (EU) 2015/2120 avointa internetyhteyttä koskevista toimenpiteistä ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annetun direktiivin 2002/22/EY sekä verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun asetuksen (EU) N:o 531/2012 muuttamisesta, jäljempänä sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus.

Asetuksen tavoitteena on vahvistaa yhteiset säännöt tietoliikenteen yhdenvertaisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi internetyhteyspalvelujen tarjoamisessa ja tähän liittyvien loppukäyttäjien oikeuksien turvaamiseksi.

Asetuksen säännökset on monelta osin muotoiltu periaatetasoisiksi, eivätkä ne ole yksiselitteisesti tulkittavissa. Asetuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin BEREC tulee vahvistamaan suuntaviivat asetuksessa säädettyjen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten velvoitteiden täytäntöönpanolle. Kansallisten viranomaisten on otettava suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon asetusta soveltaessaan. BEREC:n on annettava suuntaviivat viimeistään elokuussa 2016.

Asetusta sovelletaan ennen kaikkea internetyhteyspalvelun tarjontaan. Internetyhteyspalvelulla tarkoitetaan asetuksen 2 artiklan mukaan yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua, joka tarjoaa yhteyden internetiin ja sitä kautta käytännöllisesti katsoen kaikkiin internetin päätepisteisiin riippumatta käytetystä verkkoteknologiasta ja päätelaitteesta. Vaikka asetuksen sisältämä määritelmä on muotoiltu yksityiskohtaisemmaksi kuin tietoyhteiskuntakaaren 3 §:n sisältämä internetyhteyspalvelun määritelmä, asetusta on lähtökohtaisesti arvioitu sovellettavan samankaltaiseen palveluun kuin voimassa olevaa tietoyhteiskuntakaaren verkkoneutraliteettisäännöstä. Asetuksen tarkka soveltamisala määrittyy kuitenkin vasta edellä mainittujen BEREC:n soveltamisohjeiden myötä.

Asetuksella säädetään verrattain tiukasta verkon neutraliteetin periaatteesta. Asetuksen 3 artiklan mukaan internetyhteyspalvelun tarjoajien tulee lähtökohtaisesti kohdella kaikkea internetliikennettä samalla tavalla, ja loppukäyttäjillä tulee olla mahdollisuus käyttää, jakaa ja tarjota kaikkia haluamia tietoa, sisältöjä, sovelluksia ja palveluja.

Asetus kuitenkin antaa teleyrityksille oikeuden sopia asiakkaiden kanssa internetyhteyden laadutasosta. Asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa esimerkkinä loppukäyttäjien ja teleyrityksen välillä soveltavista internetyhteyspalvelun kaupallisista ja teknisistä ominaisuuksista on mainittu hinta, datansiirron määrät sekä nopeudet, mutta lista ei ole tyhjentävä. Saman kohdan mukaan tällaiset internetyhteyspalvelujen tarjoajien soveltamat kaupalliset käytännöt eivät kuitenkaan saa rajoittaa loppukäyttäjän oikeutta saada ja välittää tietoa ja sisältöjä, käyttää ja tarjota valitsemiaan sovelluksia ja palveluja internetyhteyspalvelunsa kautta. Asetuksen johdanto-osassa on erikseen todettu, että kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille on annettava valta puuttua sopimukseen tai kaupallisiin käytäntöihin, jotka mittakaavansa takia johtavat tilanteisiin, joissa loppukäyttäjien valintamahdollisuudet heikkenevät merkittävästi. Tällaisiin sopimustilanteisiin voidaan edelleen normaaliin tapaan soveltaa myös yleistä EU:n kilpailuoikeutta.

Asetus sallii teleyrityksille kohtuullisen liikenteenhallinnan harjoittamisen. Asetuksen 3 artiklan mukaan liikenteenhallintatoimenpiteiden on kuitenkin oltava läpinäkyviä, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia, eivätkä ne saa perustua kaupallisiin näkökohtiin, vaan tietoliikenteen laatua koskeviin teknisiin vaatimuksiin. Toimenpiteillä ei saa valvoa tiettyä sisältöä eikä niitä saa pitää voimassa pidempään kuin on välttämätöntä.

HE 67/2016 vp

Asetus kieltää lähtökohtaisesti sellaiset liikenteenhallintakäytännöt, jotka menevät kohtuullisia liikenteenhallintatoimenpiteitä pidemmälle sillä tavoin, että ne estävät internetyhteyspalvelun käyttäjän pääsyn tiettyihin internetin sisältöihin, sovelluksiin tai palveluihin taikka sisältöjen, sovellusten tai palvelujen tiettyihin luokkiin tai hidastavat, muuttavat, rajoittavat tai häiritsevät niitä taikka heikentävät niiden laatua tai syrjivät niitä. Internetliikennettä on kuitenkin mahdollista rajoittaa myös tietyissä, asetuksen 3 artiklassa luetelluissa poikkeustapauksissa. Luettelo on tarkoitettu tyhjentäväksi.

Liikenteen rajoittaminen on sallittua ensinnäkin Euroopan unionin lainsäädännön tai sen mukaisen kansallisen lainsäädännön tai niiden täytäntöönpanemiseksi annettujen viranomaistointien perusteella. Tällaiset säädökset voivat asetuksen mukaan liittyä esimerkiksi rikoslainsäädäntöön, jonka nojalla esimerkiksi edellytetään pääsyn estämistä tiettyihin sisältöihin, sovelluksiin tai palveluihin. Edellä kuvatuista säädösten täytäntöön panemiseksi tai soveltamiseksi annettuja päätöksiä voivat olla esimerkiksi tuomioistuimen määräykset tai asianomaisen toimivallan omaavien julkisten viranomaisten päätökset laittoman sisällön estämisestä tai muut toimenpiteet lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi. Asetuksella itsellään ei säädellä sisältöjen, sovellusten tai palvelujen laillisuutta, eikä niihin liittyviä menettelyjä, vaatimuksia ja takeita.

Internetyhteyden liikenteen rajoittaminen on asetuksen mukaan sallittua myös silloin, kun se on välttämätöntä viestintäverkon eheyden suojaamiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi. Säännöksellä viitataan esimerkiksi tilanteisiin, joissa estetään haittaohjelmien kautta levitettäviä verkkohyökkäyksiä tai vakoiluohjelmien seurauksena tapahtuvia loppukäyttäjiin kohdistuvia identiteettivarkauksia.

Asetus sallii kohtuullisia liikenteenhallintatoimia pidemmälle menevän liikenteen rajoittamisen lisäksi myös silloin, kun se on välttämätöntä verkon ruuhkautumisen estämiseksi. Edellytyksenä tällaisille liikenteenhallintatoimille on se, että toisiaan vastaavia tietoliikenteen luokkia kohdellaan yhdenvertaisesti. Asetuksen mukaan tällä tarkoitetaan tilanteita, joissa ruuhkautuminen on jo toteutumaisillaan. Verkon ruuhkautumisen vaikutusten lievittäminen on sallittava, jos ruuhkautuminen on vain väliaikaista tai tapahtuu poikkeuksellisissa olosuhteissa. Poikkeuksellisuudella tarkoitetaan esimerkiksi verkkoinfrastruktuurin osan vahingoittumisen aiheuttaman teknisen häiriön, liikenteen reitityksen odottamattomien muutosten tai esimerkiksi hätätilanteesta johtuvan tietoliikenteen merkittävän väliaikaisen lisääntymisen aiheuttamia verkon ruuhkautumisia.

Internetliikenteen tasapuolista kohtelua koskevan vaatimuksen estämättä asetuksen 3 artikla sallii teleyrityksille mahdollisuuden tarjota myös jatkossa parempaa laatua niille palveluille, jotka sellaista todellisuudessa vaativat. Tällaisia palveluja tarjotessa teleyrityksen on kuitenkin varmistettava riittävä kapasiteetti sen välttämiseksi, että tällaisten muiden palvelujen tarjoaminen vaikuttaa kielteisesti loppukäyttäjien internetyhteyspalvelujen saatavuuteen tai yleiseen laatuun. Tällaisia palveluita ei myöskään saa asettaa saataville tai tarjota internetyhteyspalvelujen korvaamiseksi. Parempaa yhteyslaatua vaativan palvelun käsitettä ei ole yksiselitteisesti määriteltä asetuksessa, vaan 3 artiklan 5 kohdassa on yleisesti viitattu palveluihin, jotka ovat ”muita palveluja kuin internetyhteyspalveluja, jotka on optimoitu tiettyjä sisältöjä, sovelluksia tai palveluja taikka näiden yhdistelmiä varten”. Kansallisen sääntelyviranomaisen on asetuksen mukaan varmistettava, onko edellä kuvatuinen optimointi objektiivisesti tarpeen tietyn sisällön, sovelluksen tai palvelun kohdalla. Jos optimointi katsotaan tarpeelliseksi, viranomaisen olisi arvioitava se, missä määrin optimointia tulisi sallia toimivuuden varmistamiseksi. Parempaa yhteyslaatua vaativien palveluja koskevan sääntelyn soveltamiskysymyksiä käsitellään parhaillaan BEREC:ssä osana edellä mainittujen soveltamisohjeiden valmistelua.

Avoimen internetyhteyden turvaamisen ohessa asetuksessa säädetään erityisistä tiedonantovelvoitteista, jotka käsittelevät ennen kaikkea internetyhteyspalvelun laatuun liittyviä kysymyksiä ja joiden tavoitteena on auttaa loppukäyttäjiä tekemään tietoisia valintoja. Asetuksen 4 artiklan sisältämät läpinäkyvyysvaatimukset ovat pääpiirteittäin samantapaisia kuin tietoyhteiskuntakaaren voimassa olevat kansalliset erityissäännökset viestintäpalvelusopimuksen sisällöstä. Asetuksessa säädetty velvoitteet ovat kuitenkin osin yksityiskohtaisempia. Säännöksiä sovelletaan yleispalveludirektiivin säännösten lisäksi. Kuten yleispalveludirektiivin kulut-

HE 67/2016 vp

tajasuojasäännökset, myös asetus antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden säilyttää tai hyväksyä myös asetuksessa säädettyjä läpinäkyvyysvelvoitteita pidemmälle meneviä toimenpiteitä.

Olellaisena uutena asiana asetuksen 4 artiklassa säädetään kansallisen sääntelyviranomaisen mahdollisuudesta hyväksyä internetyhteyden laadun todentamiseen tarkoitettu valvontamekanismi. Artiklan mukaan kaikkia nopeuteen tai muihin palvelun laatua koskeviin muuttujiin liittyviä internetyhteyspalvelun tosiasiallisen suorituskyvyn merkittäviä, jatkuvia tai säännöllisesti toistuvia, poikkeamia palveluntarjoajan ilmoittamasta suorituskyvystä on tarkoitus voida todeta tällaisen sertifioidun valvontamekanismin avulla. Valvontamekanismin osoittamia edellä mainitunlaisia puutteita on asetuksen mukaan pidettävä suorituskykyä koskevien vaatusten noudattamatta jättämisenä, joka laukaisee kuluttajan käytettävissä olevat oikeussuojakeinot kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Käytännössä valvontamekanismilla viitataan tekniseen palveluun tai sovellukseen, jolla voidaan mitata käyttäjän kokemaa internetyhteyspalvelun nopeutta ja muuta laatua.

Asetuksen 4 artiklassa säädetään myös internetyhteyspalvelujen tarjoajien velvollisuudesta ottaa käyttöön läpinäkyvät, yksinkertaiset ja tehokkaat menettelyt asetuksen mukaista verkon neutraliteettia sekä viestintäpalvelusopimuksia koskevien loppukäyttäjien valitusten käsittelemiseksi.

Edellä mainittujen verkon neutraliteettia sekä viestintäpalvelusopimuksiin liittyviä läpinäkyvyysvelvoitteita koskevien asetuksen säännösten arvioidaan olevan merkittävällä tavalla päällekkäisiä ja osin ristiriitaisia tietoyhteiskuntaaaren 110 §:ssä sekä osin myös 108 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn kanssa, ja asetuksen ensisijaisena oikeutena katsotaan täten edellyttävän näiden säännösten kumoamista. Asetuksen säännösten voidaan arvioida olevan vähemmän merkityksellisellä tavalla päällekkäisiä myös eräiden muiden tietoyhteiskuntaaaren säännösten kanssa. Tällaisia säännöksiä on esimerkiksi 108 §:n 2 momentin eräissä muissa kohdissa sekä saman pykälän 3 momentissa. Näitä kansallisia säännöksiä ei kuitenkaan katsota tarkoituksenmukaiseksi muuttaa, sillä niitä sovelletaan myös muihin viestintäpalvelusopimuksiin kuin internetyhteyspalvelun sisältäviin sopimuksiin, ja niillä on pantu täytäntöön yleispalveludirektiivin vaatimuksia.

Asetuksen ei myöskään arvioida edellyttävän muutoksia tietoyhteiskuntaaaren 243, 244, 247, 272 tai 273 §:n säännöksiin, jotka koskevat internetyhteyspalvelun rajoittamista tietoturvasta huolehtimiseksi ja häiriön korjaamiseksi ja joilla on pantu kansallisesti täytäntöön puitedirektiivin ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin vaatimuksia.

Päällekkäisen sääntelyn kumoamisen ohella asetuksen arvioidaan edellyttävän kansalliseen lainsäädäntöön muutoksia, joilla taataan Viestintäviraston valtuudet huolehtia asetuksen edellyttämistä tehtävistä, kuten esimerkiksi internetliittymän suorituskyvyn todentamiseen tarkoitettujen teknisen valvontamekanismin hyväksymisestä.

Asetuksen ja yleispalveludirektiivin lisäksi kuluttajasopimukseen sovelletaan pakottavaa yleistä kuluttajaoikeudellista sääntelyä ja sen tiedonantovelvoitteita. Euroopan unionin maksimi-harmonisaatiolla kulutushyödykkeitä koskevia läpinäkyvyysvelvoitteita on asetettu sopimattomien kaupallisten menettelyjen direktiivissä 2005/29/EC ja kuluttajan oikeuksien direktiivissä 2011/83/EC. Kyseiset EU-säädökset on saatettu kansallisesti voimaan kuluttajansuojalain (38/1978) 2 ja 6 lukujen säännöksin.

Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 288 artiklassa säädetyn mukaisesti yleisesti pätevä ja kaikilta osiltaan velvoittava säädös, jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta myös Ahvenanmaan maakunnassa. Toimivalta asetuksen edellyttämien täytäntöönpanotoimien osalta Ahvenanmaan maakunnassa määräytyy Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991), jäljempänä itsehallintolaki, perusteella. Itsehallintolain 27 §:n 40 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat teletuoteita. Tietoyhteiskuntaaarta sovelletaan tältä osin myös Ahvenanmaan maakunnassa. Näin ollen myös internetyhteyspalveluun liittyvä sääntely kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Maakunnan vastuulla on valvoa, ettei maakuntalainsäädäntö ole ristiriidassa asetuksessa säädetyn kanssa.

HE 67/2016 vp

Verkon neutraliteettia turvaavien säännösten ohella sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus sisältää säännökset, jolla muutetaan voimassa olevaa verkkovierailuasetusta (EU) N:o 531/2012. Verkkovierailusta ei kuitenkaan ole voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä, ja suoraan jäsenmaissa sovellettavan verkkovierailuasetuksen edellyttämistä valvontatoimista ja seuraamuksista on jo säädetty kansallisesti tietoyhteiskuntakaaren 304 §:n sisältämän viittaus-säännöksen kautta. Asetus näin ollen edellyttää muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön verkkovierailusäännösten osalta.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Tietoyhteiskuntakaaren viestinnän luottamuksellisuutta ja yksityisyyden suojaa koskeva sääntely perustuu pitkälti sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviin (2002/58/EY). Direktiivin tarkoituksena on täydentää yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (95/46/EY, jäljempänä henkilötiedodirektiivi) sääntelyä siltä osin kun kyse on viestintäalasta. Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviä sovelletaan kuitenkin vain teleyrityksiin, joten se ei sovellu kolmannen osapuolen toimesta tapahtuvaan välitystietojen käsittelyyn, josta ehdotetussa muutoksessa on kysymys.

Henkilötiedodirektiivin (95/46/EY) mukaan tietosuojaa koskevia periaatteita ei sovelleta tietoihin, jotka on tehty anonyymeiksi siten, ettei rekisteröity enää ole tunnistettavissa. Direktiivin 27 artiklassa tarkoitettuja käytäntesääntöjä voidaan käyttää ohjeena, kun pohditaan keinoja tietojen anonyymeiksi tekemistä varten ja niiden säilyttämiseksi muodossa, josta rekisteröidyn henkilöllisyys ei käy ilmi.

Sähköisen viestinnän sääntelyssä ei EU-tasolla oteta tarkemmin kantaa sähköisen viestinnän välitystietojen, tekniseen yhteydenmuodostukseen liittyvien signaalien tai radioviestinnän välitystietojen suojaan tai hyödyntämiseen. Nyt tehtävä lakiehdotus on sopusoinnussa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin ja henkilötiedodirektiivin kanssa ja avaa tietojen käyttöoikeuksia tarkkarajaisesti Suomen välitystietosääntelyyn puitteissa.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Satelliittipalvelua koskeva keskeinen EU-lainsäädäntö on esitelty esityksen kohdassa 2.1.

Muut muutokset

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä sähköisten viestintäverkkojen ja –palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (2002/21/EY, jäljempänä puitedirektiivi) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä sähköisiä viestintäverkkoja ja –palveluja koskevista valtuutuksista (2002/20/EY, jäljempänä valtuutusdirektiivi) on muutettu vuonna 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/140/EY sähköisten viestintäverkkojen ja –palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annetun direktiivin 2002/21/EY, sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä annetun direktiivin 2002/19/EY sekä sähköisiä viestintäverkkoja ja –palveluja koskevista valtuutuksista annetun direktiivin 2002/20/EY muuttamisesta.

Puitedirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisiä viestintäverkkoja ja –palveluja tarjoavat yritykset toimittavat kaikki tarvittavat tiedot, taloudelliset tiedot mukaan lukien, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat varmistua siitä, että puitedirektiivin ja erityisdirektiivien säännöksiä ja niiden mukaisesti tehtyjä päätöksiä noudatetaan. Yritysten on artiklan 2 kohdan mukaan toimitettava tiedot viipymättä kansallisen sääntelyviranomaisen edellyttämän aikataulun mukaisesti ja sen vaatimalla tarkkuudella. Kansallisten sääntelyviranomaisten on perusteltava tietojen antamista koskeva pyyntönsä ja käsiteltävä tiedot artiklan 3 kohdassa säädetyllä tavalla. Myös valtuutusdirektiivin 10 artiklan 1 kohdassa säädetään siitä, että kansallisella sääntelyviranomaisella on oltavat valtuudet edellyttää, että direktiivin soveltamisalan piirissä olevat yritykset antavat kaikki tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että yleisvaltuutuksen tai käyttöoikeuksien ehtoja tai direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja erityisvelvollisuuksia noudatetaan. Valtuutusdirektiivin 11 artiklan 2

HE 67/2016 vp

kohdan mukaan kansallisten sääntelyviranomaisten on vaatiessaan yrityksiltä direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa lueteltuja tietoja ilmoitettava yrityksille tietojen tarkka käyttötarkoitus.

2.3 Kansainvälinen kehitys

Suomen lisäksi selkeästi verkon neutraliteetin turvaamiseksi annettua lainsäädäntöä on Euroopan unionin jäsenvaltioista Alankomaissa ja Sloveniassa. Myös näissä maissa suoraan sovellettava sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus syrjäyttää päällekkäiset kansalliset säännökset.

Alankomaissa televiestintälakiin (Telecommunicatiewet) lisättiin vuonna 2012 säännökset verkon neutraliteetin turvaamiseksi. Muutos astui voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Verkko-neutraliteettia koskevien säännösten mukaan internetyhteyspalvelujen tarjoajat eivät saa estää tai hidastaa palveluja tai sovelluksia internetissä lukuun ottamatta muutamaa tiukkaan määriteltyä poikkeustapausta. Lisäksi säännökset estävät internetyhteyspalvelun tarjoajia hinnoittelemasta liittymiä eri tavoin käytettävien palvelujen tai sovellusten perusteella. Hinnoittelun erilaistaminen on kuitenkin mahdollista erilaisten yhteysnopeuksien tai datamäärien tarjoamiseksi. Alankomaiden talousministeriö antoi toukokuussa 2015 verkkoneutraliteettilakia soveltavalle kuluttaja- ja markkinaviranomaiselle (Autoriteit Consument en Markt, ACM) suuntaviivat, jotka toimivat pohjana sääntelyn toimeenpanolle. Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksesta johtuen Alankomaiden parlamentti käsittelee parhaillaan hallituksen esitystä, jossa ehdotetaan kansallisen verkkoneutraliteettisääntelyn kumoamista ja asetuksen valvonnan ja toimeenpanon kannalta välttämättömistä kansallisen viranomaisen toimivaltuuksien säätämistä.

Sloveniassa hyväksyttiin vuonna 2012 uusi televiestintälaki (Zakon o elektronskih komunikacijah), joka sisältää säännökset verkon neutraliteetin turvaamiseksi. Internetyhteyspalvelujen tarjoajat eivät saa estää tai hidastaa palveluja tai sovelluksia internetissä lukuun ottamatta muutamaa tiukkaan määriteltyä poikkeustapausta. Laki myös estää, samaan tapaan kuin Alankomaiden voimassa oleva lainsäädäntö, internetyhteyspalvelun tarjoajia laskuttamasta käyttäjiltä erilaista yhteismaksua käytettävästä internetin palvelusta tai sovelluksesta riippuen. Laki antaa kansalliselle viestintäviranomaiselle (Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, AKOS) mahdollisuuden antaa toisenasteista sääntelyä verkkoneutraliteettia koskevien säännösten täytäntöönpanemiseksi. Virasto antoi kesäkuussa 2013 suosituksen liittyen avoimuutta ja vähimmäisvaatimuksia koskevan tiedon julkaisuun.

Useimmissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa ei ole voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä verkon neutraliteetista, eli sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus ei edellytä niissä kansallisten säännösten kumoamista. Verkon neutraliteetti teemana on kuitenkin ollut esillä viime vuosina useiden jäsenmaiden kansallisissa parlamenteissa. Verkon neutraliteettiin liittyviä lainsäädäntöehdotuksia tai muita esityksiä on käsitelty ainakin Belgiassa, Ranskassa ja Italiassa. Lisäksi Itävallassa, Tšekin tasavallassa, Ranskassa ja Iso-Britanniassa on annettu verkkoneutraliteettia koskevia ohjeistuksia, ja ainakin Tanskassa, Unkarissa, Ruotsissa ja Iso-Britanniassa on käynnistetty itsesääntelyllisiä toimia verkon neutraliteetin turvaamiseksi.

Euroopan ulkopuolisista maista kysymys verkon neutraliteettia turvaavasta sääntelystä on herättänyt pitkään merkittävää julkista keskustelua erityisesti Yhdysvalloissa. Liittovaltion viestintäviranomainen (Federal Communications Commission, FCC) hyväksyi helmikuussa 2015 uudet säännöt avoimen internetin turvaamiseksi. Sääntöjen keskeisenä periaatteena on vahvistaa vapaan ja avoimen internetin toimivuus varmistamalla, että lainmukaista internetliikennettä ei saa estää, hidastaa tai heikentää kenenkään yksityisen tai julkisen toimijan toimesta. Sääntöjen lainsäädännöllinen perusta on Yhdysvaltain vuoden 1934 viestintälaisissa ja vuoden 1996 televiestintälaisissa. Yhdysvaltojen ohella verkon neutraliteettia koskevaa erityissääntelyä on voimassa Euroopan ulkopuolisista valtioista esimerkiksi Israelissa, Brasiliassa ja Chilessä.

2.4 Nykytilan arviointi

Radiolaitteiden markkinavalvonta sekä ilmoitetut laitokset

HE 67/2016 vp

Radiolaitteiden markkinavalvontaa ja laitemarkkinoiden taloudellisten toimijoiden velvoitteita koskevat säännökset ovat nykyisessä tietoyhteiskuntakaaren 30 luvussa varsin yleisluonteiset. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä laissa on kuitenkin jo nyt varsin yksityiskohdaisia säännöksiä. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia koskevista vaatimuksista on lisäksi säädetty liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa radio- ja telepätelaitteiden arviointilaitoksesta. Radiolaitteita koskevassa kansallisessa lainsäädännössä ei sen sijaan ole säännöksiä ilmoitettujen laitosten ilmoittamisesta EU:n komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Ilmoitusmenettely on perustunut asetukseen (EY) N:o 765/2008 ja sen nojalla annettuihin kansallisiin ohjeisiin.

Radiolaitteiden markkinavalvonta on jälkikäteisvalvontaa. Vastuu siitä, että markkinoille saatettavat radiolaitteet täyttävät niille asetetut olennaiset vaatimukset, on jo nyt ensisijaisesti radiolaitteiden valmistajilla. Mikäli radiolaitteet täyttävät EU:n virallisessa lehdessä julkaistussa harmonisoiduissa standardeissa määritellyt, niihin soveltuvat vaatimukset, tämä synnyttää oletettaman laitteiden vaatimustenmukaisuudesta. Laitevalmistaja voi osoittaa vaatimustenmukaisuuden kuitenkin myös valtuutetun tarkastuslaitoksen antamalla lausunnolla.

Voimassa olevien säännösten soveltaminen radiolaitteiden markkinavalvonnassa on osoittautunut haasteelliseksi tilanteissa, joissa Suomessa markkinoitavien radiolaitteiden jakeluketjussa olevat toimijat sijaitsevat kokonaan tai pääosin Suomen ulkopuolella. Radiolaitteiden valmistus Suomessa on varsin vähäistä, ja huomattava osa koko EU-alueella markkinoitavista radiolaitteista on valmistettu kolmansissa maissa. Radiolaitteiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla edellyttää talouden toimijoiden vastuiden ja velvoitteiden tarkempaa määrittelyä sekä viranomaisten välistä yhteistyötä.

Kuluttajat ja muut loppukäyttäjät voivat varmistua radiolaitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja turvallisuudesta vain siten, että laitteisiin on kiinnitetty säädetyt merkinnät, erityisesti CE-merkki, ja liitetty valmistajan vakuutus, käyttöohjeet sekä muut vaaditut tiedot. Voimassa olevat säännökset edellyttävät radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi merkintöjä ja valmistajan vakuutusta, mutta säännökset eivät määrittele tehokkaita seuraamuksia tilanteissa, jossa valmistaja ja muut jakeluketjussa olevat toimijat laiminlyövät merkintöjä ja asiakirjoja koskevat velvoitteensa. Myös valvontatoiminnassa tarvittavien asiakirjojen ja tietojen saaminen taloudellisilta toimijoilta olisi turvattava nykyistä paremmin.

Viestintäviraston tarkastajilla on oikeus ottaa kaupan olevia laitteita tutkittavaksi, mikäli on perusteltua syytä epäillä puutteita laitteissa, niiden merkinnöissä tai asiakirjoissa. Viestintävirasto voi kuitenkin kieltää radiolaitteiden maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin ja käytön vain, mikäli itse laitteet ovat olennaisella tavalla vaatimustenvastaisia, tai laitteiden todetaan aiheuttaneen haitallisen häiriön tai niiden voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön. Viestintävirasto voi velvoittaa maahantuojaan tai valmistajan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuvat kulut, mikäli laite osoittautuu olennaisella tavalla säännösten tai määräysten vastaiseksi. Vastuu selvityksistä ja esimerkiksi laboratoriotutkimusten kustannuksista on kuitenkin ensisijaisesti valvovalla viranomaisella, mikä rajoittaa mahdollisuuksia valvoa tehokkaasti radiolaitteiden vaatimustenmukaisuutta.

Televisio- ja radiotoiminta

Tietoyhteiskuntakaaren tavoitteena oli keventää ohjelmistotoimilupamenettelyä siten, että niitä koskevat päätökset tehtäisiin pääsääntöisesti Viestintävirastossa. Ainostaan laissa erikseen säädetyissä tilanteissa toimilupaviranomaisena olisi valtioneuvosto. Tietoyhteiskuntakaaren voimaantumisen jälkeen liikenne- ja viestintäministeriö on yhteistyössä Viestintäviraston kanssa luonut uusia toimintamalleja erilaisiin käytännön ohjelmistotoimilupien muutostilanteisiin. Vuoden aikana käsitellyt ohjelmistotoimilupiin liittyvät muutokset ovat pääsääntöisesti olleet sellaisia, että ne on voitu ratkaista Viestintävirastossa. Ennen päätöksen tekemistä Viestintävirasto on esitellyt asian liikenne- ja viestintäministeriölle, joka on voinut todeta, että esitetty muutos ei edellytä valtioneuvoston käsittelyä. Tämä on jäykistänyt toimilupamenettelyä.

Tietoyhteiskuntakaaren voimaantumisen jälkeen Viestintävirasto on osoittanut uusia vapaita taa-juuksia radiotoimintaan. Virasto julkaisi 30.6.2015 ilmoituksen haettavissa olevista, vuoden

HE 67/2016 vp

2019 loppuun saakka voimassa olevista ohjelmistotoimiluvista. Toimilupia oli tarjolla suuri määrä onnistuneen taajuussuunnittelun ja koordinoinnin ansiosta. FM-toimintaan ohjelmistoluvat olivat haettavissa neljälle taajuuskokonaisuudelle ja 94 yksittäiselle taajuudelle sekä AM-toimintaan neljälle taajuudelle. Toimilupien hakuaika päättyi perjantaina 28.8.2015. Radion ohjelmistotoimilupia haki päättäneellä hakukierroksella 16 toimijaa, joiden lisäksi myös Yleisradio Oy esitti omat toiveensa taajuuksista. Toimijat jättivät yhteensä 22 ohjelmistotoimilupahakemusta analogisen FM- ja AM-radiotoiminnan vapaille taajuuksille. Viestintävirasto myönsi marraskuussa 2015 toimiluvat siltä osin kun taajuuksista ei ollut niukkuutta. Useat toimilupapäätökset jouduttiin kuitenkin siirtämään valtioneuvoston käsiteltäväksi ja valtioneuvosto myönsi siten joulukuussa 2015 radiotoiminnan ohjelmistotoimiluvat 14 hakijalle.

Käytännössä Viestintäviraston tehokkaan päätöksenteon esteeksi osoittautui se, että ohjelmistotoimiluvan myöntämisen kriteereissä ei ole annettu Viestintävirastolle mahdollisuutta perustaa päätöstään taajuuksien teknisen tehokkuuden edistämiseen. Näin ollen osa sellaisista ohjelmistotoimilupapäätöksistä, jotka olisivat olleet parhaiten ja ratkaistavissa Viestintävirastossa, tulivat valtioneuvoston ratkaistaviksi.

Tietoyhteiskuntakaaren lyhytaikaisia, erityisesti analogisen radiotoiminnan toimilupia koskevalla sääntelyllä pyrittiin estämään niin sanottu radiotoiminnan ketjuttamisen kiellon kiertäminen. Lain voimaantulon jälkeen on käytännössä kuitenkin ilmennyt, että kieltä edelleen kierretään ja tämä vaikuttaa negatiivisesti koko kaupallisen radion markkinaan. Ketjuttamisen kiellon kiertäminen tarkoittaa käytännössä sitä, että radiotoiminnan harjoittaja voi harjoittaa vakinaiseen, toimiluvanvaraiseen radiotoimintaan verrattavaa toimintaan ilman toimilupaviranomaisen siihen tarkoitukseen myöntämää ohjelmistotoimilupaa.

Tietoyhteiskuntakaaren ohjelmistotoimilupasääntelyn mukaisesti ohjelmistotoimilupa voidaan lähtökohtaisesti myöntää, jos hakija on vakavarainen, sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmatoiminnan harjoittamiseen eikä toimilupaviranomaisella ole syytä epäillä hakijan rikkoivan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Ohjelmistotoimilupa voidaan peruuttaa joko osaksi tai kokonaan, jos luvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä tai toimilupaehtojaan. Tietoyhteiskuntakaaren 338 §:n mukaan Viestintävirasto voi velvoittaa keskeyttämään televisiotoiminnan, jos toiminnan harjoittaja vakavasti ja toistuvasti rikkoo tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Valtioneuvosto voi puolestaan määrätä keskeytettäväksi Suomen ulkopuolelta tulevan televisio-ohjelmiston edelleen lähettämisen, jos ohjelmistossa muun muassa syyllistytään rikoslain 11 luvun 10 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan.

Voimassa oleva sääntely ei kuitenkaan mahdollista toimiluvan peruuttamista, jos toimiluvan haltija on syyllistynyt rikoslaissa rangaistavaan tekoon. Asiantilaa ei voida pitää tarkoituksemukaisena.

Tietoyhteiskuntakaaren voimaan tulon jälkeen on ilmennyt tapaus, jossa radiokanavana vuodesta 2004 alkaen maanpäällisessä digitaalisessa televisioverkossa television kanavapaikalla toiminut toiminnan harjoittaja on ilmoittanut, että se olisi kiinnostunut vastaavan toiminnan harjoittamisesta maanpäällisen digitaalisen television uudemman lähetystekniikan verkossa. Rinnakkaiskanavan lähettäminen teräväpiirtolähetykset mahdollistavassa televisioverkossa voisi johtaa toiminnan harjoittajan kannalta kaksinkertaiseen valvontamaksuvelvollisuuteen.

Verkon neutraliteetti

Tietoyhteiskuntakaaren verkon neutraliteettia koskevien säännösten soveltamisesta ei ole kertynyt kokemusta niiden lyhyen voimassaolon aikana. Yleisesti verkkoneutraliteettitilanteen voidaan arvioida olevan Suomessa hyvällä tasolla. Suomen internetliittymämarkkinoilla ei ole havaittu olennaisella tavalla sellaisia teleyritysten liikenteenhallintatoimien tai kaupallisten toimien aiheuttamia verkkoneutraliteettiperiaatteen rikkomuksia, joiden voitaisiin katsoa heikentäneen internetyhteyspalvelujen käyttäjien tai internetin palvelujen tarjoajien oikeuksia. Teleyrityksille viestintälainsäädännössä asetettuja velvoitteita valvova Viestintävirasto on vastaanottanut asiaan liittyen vain muutamia yksittäisiä palautteita. Erityisesti matkaviestinmark-

HE 67/2016 vp

kinoilla vallitsevan tehokkaan kilpailutilanteen sekä yleisesti korkean kuluttajasuojan tason voidaan arvioida edesauttaneen verkon neutraliteetin periaatteiden toteutumista.

Edellä kuvatusta tilanteesta johtuen Suomessa ei ole katsottu tarpeelliseksi esittää tiukkaa verkon neutraliteettia koskevaa lainsäädäntöä, vaan laajassa sidosryhmäyhteistyössä valmisteltu tietoyhteiskunta- ja verkko- ja viestintäviraston toimintavaltuuksien turvaamiseksi esimerkiksi Alankomaiden ja Slovenian tiukkaan kansalliseen verkkoneutraliteettilainsäädäntöön verrattuna.

Euroopan neuvoston ja parlamentin asetus on Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa säädetyn mukaisesti kuitenkin jäsenmaissa suoraan sovellettava säädös, joka syrjäyttää ristiriidassa olevan kansallisen lainsäädännön. Jäsenmaiden on toteutettava asetuksessa edellytetyt kansalliset lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen Viestintäviraston toimintavaltuuksien turvaamiseksi asetuksen soveltamisessa ja valvonnassa sekä internetyhteyspalvelun tarjoajille asetettujen velvoitteiden rikkomisen seuraamusten täytäntöön panemiseksi. Verkkoneutraliteettia koskevan lainsäädännön ymmärrettävyyden ja tulkintakäytännön selkeyden turvaamiseksi on lisäksi tärkeä muokata tietoyhteiskunta- ja viestintäviraston sisältö sellaiseksi, etteivät sen säännökset sääntele päällekkäisesti asetuksen alaan kuuluvia asioita.

Suomessa ei hiljattain uudistetun viestintälainsäädännön ja verkkoneutraliteettisääntöjen soveltamiskäytännön puuttumisen vuoksi sekä yleisesti hyvätasoisena pidetyn internetin avoimuuden vuoksi ole nähty erityistä tarvetta verkkoneutraliteettia koskevan lainsäädännön tiukentamiselle. Tästä johtuen verkon neutraliteetin voidaan arvioida tulevan jatkossakin turvatuksi ilman, että Suomessa säädettäisiin sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetusta ja yleis- ja palveludirektiiviä pidemmälle menevistä kansallisista viestintäpalvelusopimusten valvontaa, tietoja ja läpinäkyvyyttä koskevista vaatimuksista.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Nopean teknisen kehityksen vuoksi radioviestinnän luottamuksellisuutta ja radioviestintään liittyvien välitystietojen käsittelyä koskeva sääntely on osin vanhentunut. Sääntely ei esimerkiksi kaikilta osin huomioi radioviestintään liittyviä erityispiirteitä kuten sitä, että radioviestinnässä ei aina ole viestinnän välittäjää. Tästä syystä sääntely voi nyky muodossaan tarpeettomasti estää uusien, tiedon hyödyntämiseen perustuvien, liiketoimintatyyppien kehittämisen. Esimerkiksi tietoyhteiskunta- ja viestintäviraston 142 §:n säännöstä välitystietojen käsittelystä tilastollista analyysiä varten ja 160 §:n säännöstä sijaintitietojen käsittelystä ja luovutuksesta ei voida soveltaa radioviestintään, jossa ei ole viestinnän välittäjää.

Tarve radioviestinnän välitystietojen käsittelyyn on tunnistettu esimerkiksi kauppakeskuksissa ja lento- tai rautatieasemilla, joissa liiketoiminnan kehittämiseksi voisi olla hyödyllistä seurata asiakasvirtojen liikkumista alueella. Kauppakeskuksen osalta voisi olla tarpeen selvittää esimerkiksi kauanko asiakasvirrat viettävät tiloissa aikaa. Myymälöiden toiminnassa saatu tieto voisi vaikuttaa tuotteiden sijoitteluun tai työvuoroihin.

Toinen tunnistettu tarve on erilaisten kauko-ohjattavien laitteiden havainnointi tietyillä alueilla ja tällaiseen havainnointiin perustuvat kaupalliset palvelut. Esimerkki tähän perustuvasta uudenaikaisesta liiketoiminnasta voisivat olla esimerkiksi vankilan tai muulle korkean turvallisuustason alueelle lennätettäviä miehittämättömiä ilma-aluksia tai muita kauko-ohjattavia laitteita havainnoimaan kykenevät palvelut.

Yritysten on ollut nykyisen sääntelyn puitteissa joissain tapauksissa vaikea hahmottaa laillisen toiminnan reunaehtoja. Nykyisten säännösten tulkinta on myös yksittäistapauksissa johtanut tilanteisiin, joissa suunnitellun liiketoiminnan on katsottu olevan lainvastaista, vaikka todellista vaaraa viestinnän luottamuksellisuudelle tai yksityiselämän suojalle ei olisikaan aiheutunut.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Satelliittipalvelutoimintaa ei ole vielä olemassa ja EU:sta on odotettavissa lisää toimintaa koskevaa sääntelyä. Tämän takia ei vielä ole mahdollista kattavasti arvioida, kuinka paljon kan-

HE 67/2016 vp

sallista sääntelyä satelliittipalvelusta tarvitaan. Lisäksi valtaosa satelliittipalvelutoimintaa koskevasta EU-sääntelystä on Suomessa suoraan sovellettavaa oikeutta ja voimassa sellaisenaan. Nyt ehdotetut muutokset edellyttävät kaikki kansallista voimaansaattamista.

Perustuslaki edellyttää, että julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi viranomaisen tehtävistä ja toimivallasta on säädettävä lailla. Satelliittipalvelun nykyisessä kehitysvaiheessa olisikin perusteltua säätää lailla niistä asioista, joiden kohdalla kansallinen laintasoinen sääntely on välttämätöntä, jotta satelliittipalvelutoimintaa voidaan alkaa valmistella ja Viestintävirasto voi hoitaa tehtäviään satelliittipalvelun vastuuviranomaisena. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että Viestintävirastolle säädettäisiin toimivalta eräisiin EU-sääntelyn edellyttämiin valvontatehtäviin ja lisäksi ulkoasiainministeriölle ja Tullille toimivalta satelliittipalveluteknologiaan liittyvissä vientivalvonta-asioissa. Liikenne- ja viestintäministeriölle säädettäisiin toimivalta päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää satelliittipalvelua.

PRS-päätöksen 1 artiklassa määritellään päätöksen kohde. Sen mukaan päätöksessä vahvistetaan säännöt, joiden mukaan jäsenvaltiot, neuvosto, komissio, ulkosuhdehallinto, unionin erillisvirastot, kolmannet maat ja kansainväliset järjestöt voivat käyttää julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua. Päätöksen sisältämien velvoitteiden voidaan katsoa kohdistuvan yksittäiseen jäsenvaltioon, mutta ei suoraan jäsenvaltion kansalaiseen tai jäsenvaltiossa toimivaan oikeushenkilöön kuten yritykseen tai muuhun organisaatioon. Tästä syystä viranomaistoimivaltuuksien yhteydessä olisi tuotava kansalliseen lakiin myös sellaiset yksittäisiin tahoihin kohdistuvat velvoitteet, jotka koskevat satelliittipalveluteknologian valmistusta, käyttöä ja vientiä.

Muut muutokset

Viestintävirasto kerää teleyrityksiltä säännöllisesti viestintäverkkojen ja -palvelujen saatavuutta, laatua ja hintaa koskevia tietoja, joita hyödynnetään viraston ohjaus-, valvonta- ja julkaisu-tehtävissä.

Tietoyhteiskuntakaaren 342 §:n säännös oikaisuvaatimuksesta ensisijaisena muutoksenhaku-keinona ei sisällä Viestintäviraston televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksupäätöstä, vaan näistä päätöksistä täytyy edelleen valittaa hallinto-oikeuteen.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Radiolaitedirektiivi

Hallituksen esityksen tavoitteena on uudistaa tietoyhteiskuntakaaren 30 luku kokonaisuudessaan. Uudet säännökset ovat tarpeen uuden radiolaitedirektiivin ja sen nojalla annettavien komission täytäntöönpanosäädösten toimeenpanemiseksi. Eräistä direktiiviin perustuvista vaatimuksista on tarkoitus säätää lain perusteella annettavalla valtioneuvoston asetuksella. Uusien 30 luvun säännösten johdonmukainen soveltaminen edellyttää tarkennuksia myös eräisiin muihin tietoyhteiskuntakaaren säännöksiin.

Kansallisesti valmistella on samanaikaisesti ollut horisontaalista lainsäädäntöä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten arvioinnista ja ilmoittamisesta. Eräitä tuoteryhmiä koskevia ilmoitettuja laitoksia koskevan yleislain on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti eräiden sektorikohtaisten markkinavalvontasäädösten kanssa 20.4.2016. Radiolaitteiden arviointilaitokset on tarkoituksenmukaista sisällyttää tämän horisontaalisen lain piiriin, sillä niiden hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyjä koskevat säännökset radiolaitedirektiivin IV luvussa ovat sisällöltään yhdenmukaiset muiden tällä lailla täytäntöön pantavien sektorikohtaisten säännösten kanssa.

Radiolaitteita koskevassa tuotelainsäädännössä olisi vastaavasti tarkoituksenmukaista viitata näihin horisontaalisiin säännöksiin, mikä keventäisi tuotekohtaisten säädösten rakennetta ja si-

HE 67/2016 vp

sältöä tietoyhteiskuntakaavassa. Tämä tukisi myös hallitusohjelman tavoitteena olevaa sekä sääntelyn että hallinnollisen taakan keventämistä.

Televisio- ja radiotoiminta

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään selkeyttämään ja tehostamaan erityisesti televisio- ja radiotoiminnan toimilupäsääntelyä Viestintäviraston toiminnan osalta. Lyhytaikaisen analogisen radiotoiminnan ketjuttamisen kiellon täsmentämisen tavoitteena on estää mahdollisuudet kiertää kieltoa ja siten edistää erityisesti radiomarkkinan suotuista kehitystä ja toimintaympäristön luotettavuutta.

Lisäämällä analogiseen radiotoimintaan myönnettävien ohjelmistotoimilupien myöntämisedellytyksiin uutena kohtana myös radiotaajuuksien tehokkaan käytön edellytys voidaan lisäksi tehostaa hallinnon toimintaa. Esimerkiksi elokuussa 2015 päättyneen toimilupakierroksen yhteydessä Viestintävirasto olisi voinut ratkaista merkittävästi useamman hakemuksen sen sijaan, että ne tuli tuoda valtioneuvoston käsittelyyn.

Verkon neutraliteetti

Hallituksen esityksen tavoitteena on purkaa Euroopan unionin sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen kanssa päällekkäinen tai ristiriitainen kansallinen sääntely lainsäädäntökehyksen ymmärrettävyyden ja tulkintakäytäntöjen selkeyden turvaamiseksi. Esityksessä ehdotetaan asetuksen aineellisten verkoneutraliteettisäännösten sekä internetyhteyspalvelun nopeuden vaihteluväliä koskevan säännöksen kanssa samaa asiaa sääntelevien tietoyhteiskuntakaaren säännösten kumoamista.

Asetuksena sähköisen viestinnän sisämarkkinoita koskeva säädös on kaikilta osin velvoittava, ja sitä on sovellettava sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Asetusta ei tule kirjoittaa uudelleen, eikä muutenkaan sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön. Asetusta ei tule myöskään selittää tai täsmentää kansallisella sääntelyllä. Ehdotetun lainsäädännön tavoitteena on tämän periaatteen mukaisesti täydentää asetuksen säännöksiä vain siltä osin kuin se on välttämätöntä. Esityksen tavoitteena on säätää asetuksen edellyttämällä tavalla sen tehokkaan täytäntöönpanon ja valvonnan kannalta riittävästä Viestintäviraston toimivaltuuksista sekä asetuksen säännösten rikkomiseen kansallisesti sovellettavista seuraamuksista.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Ehdotetun lakimuutoksen tavoitteena on tukea uusien palveluiden ja liiketoimintamallien kehittymistä. Lisäksi tavoitteena on, että sääntelyn keventäminen loisi Suomesta kiinnostavan ympäristön myös ulkomaisille toimijoille, jotka haluavat kokeilla ja kehittää palveluitaan. Sääntely toteutettaisiin siten, etteivät perusoikeuksina turvatut yksityiselämän suoja ja luottamuksellisen viestin salaisuuden suoja vaarannu.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Tämän esityksen tavoitteena on luoda kansallinen säädöspohja julkisesti säännellylle satelliittipalvelutoiminnalle. Uusi sääntely mahdollistaisi satelliittipalveluteknologian valmistuksen, viennin ja käytön sekä Viestintäviraston edellytykset toimia satelliittipalvelun vastuuviranomaisena.

Muut muutokset

Viestintävirasto on keväällä 2015 uudistanut lain 315 §:ään perustuvaa tiedonkeruujärjestelmäänsä siten, että tiedot kerätään jatkossa paikkatietomuotoisina. Aikaisempaan tiedonkeruuseen verrattuna tarkemmat paikkatietomuotoiset tiedot mahdollistavat laadukkaamman ohjaus- ja valvontatoiminnan. Tiedonkeruun keskeisin tavoite on ohjaus- ja valvontatoiminnan laadun parantaminen. Paikkatietomuotoiset saatavuustiedot mahdollistavat nykyistä tarkempien markkina-analyyseiden laatimisen. Näiden perusteella myös yrityksille asetettavat taloudelliset velvoitteet on mahdollista kohdentaa tarkemmin ainoastaan alueille, joilla velvoitteet ovat

HE 67/2016 vp

välttämättömiä kilpailun edistämisen tai palveluiden saatavuuden turvaamiseksi. Tarkemmalla tiedonkeruulla tavoitellaan tarkempia markkina-analyyssejä ja nykyistä tarkemmin kohdennettua yrityksiä velvoittavaa sääntelyä, mikä vähentää yritysten hallinnollista taakkaa ja vastaa siten hallitusohjelman normien purkua.

Laajentamalla tietoyhteiskuntakaaren 342 §:ssä säädetty oikaisuvaatimusmenettely koskemaan myös Viestintäviraston televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksupäätöksiä voidaan parantaa viranomaisten toiminnan laatua ja hallinnon tuloksellisuutta.

Ohjelmistotoimilupamenettelyihin ehdotetuilla muutoksilla tehostetaan päätöksentekomenettelyä. Menettelyjen nopeutuminen helpottaisi toiminnanharjoittajien mahdollisuuksia aloittaa täysin uutta toimintaa tai saada jo olemassa oleviin toimilupiinsa toiminnan kehittämisen kannalta tarpeellisia muutoksia. Erityisesti lyhytaikaisen radiotoiminnan ohjelmistotoimilupien ketjuttamisen kiellon kiertämiseen ehdotettu muutos vahvistaisi rajaa vakinaisen ja lyhytaikaisen radiotoiminnan välillä ja selkeyttäisi tilannetta radiomarkkinalla. Tavoitteena on varmistaa, että lyhytaikaiseen radiotoimintaan varattua taajuuskapasiteettia myös käytetään esimerkiksi erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien yhteydessä.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Tietoyhteiskuntakaaren esitöissä todettiin, että satelliittipalvelu on lain 250 §:ssä tarkoitettu viranomaisverkko, johon sovelletaan viranomaisverkkoa koskevaa sääntelyä. Asiaa on tarkasteltu uudestaan, kun satelliittipalvelua koskeva EU-sääntely on kehittynyt ja Viestintävirasto on aloittanut toimintansa satelliittipalvelun vastuuviranomaisena.

Satelliittipalvelua varten ei ole rakennettu maanpäällistä verkkoa, vaan satelliitit ainoastaan välittävät paikka- ja aikatiedon käyttäjän vastaanottimeen. Vastaanotin ei lähetä tietoja eteenpäin. Keskeistä on, että Suomi ei pysty kansallisesti sääntelemään satelliittien toimintaa. Palvelua ei siten voida pitää tietoyhteiskuntakaaren 3 §:n 1 momentin 39 kohdassa tarkoitettuna viestintäverkkona. Koska viranomaisverkko on aina myös viestintäverkko, ei satelliittipaikannuspalvelu voi olla tässä laissa tarkoitettu viranomaisverkko.

Edellä mainituista syistä nyt ehdotettu sääntely lähtisi siitä, ettei satelliittipalvelu olisi tietoyhteiskuntakaaren 250 §:ssä tarkoitettu viranomaisverkko eikä siihen sovellettaisi viranomaisverkkoja koskevaa sääntelyä.

Satelliittipalveluteknologian vientiä EU:n ulkopuolelle on rajoitettu. PRS-päätöksen 5 artiklan 6 kohdan ja 9 artiklan nojalla satelliittipalvelun vastuuviranomaisen tulee varmistaa satelliittipalveluteknologiaa koskevien vientirajoitusten noudattaminen. Velvollisuus kohdistuu Suomessa vastuuviranomaisena toimivaan Viestintävirastoon.

Suomessa ulkoasiainministeriö valvoo lupaviranomaisena kaksikäyttötuotteiden vientiä, josta säädetään laissa kaksikäyttökäyttötuotteiden vientivalvonnasta (562/1996). Vaikka satelliittipalvelun kansallinen vastuuviranomainen on Viestintävirasto, lähtisi nyt ehdotettu sääntely siitä, että ulkoasiainministeriö toimisi myös satelliittipalveluteknologiaa koskevan viennin lupaviranomaisena.

Satelliittipalveluteknologiaa koskeva lupaharkinta olisi sekä prosessuaalisesti että sisällöllisesti hyvin samankaltaista kuin kaksikäyttötuotteissa. Lisäksi osa satelliittipalveluteknologiasta tulisi hyvin todennäköisesti vientivalvonnan piiriin myös kaksikäyttötuotteita koskevan sääntelyn nojalla. Tästä syystä olisi perusteltua keskittää lupaharkinta yhdelle viranomaiselle. Sääntely kuitenkin edellyttäisi, että ulkoasiainministeriön olisi kuultava Viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä. Tällä tavalla Viestintävirasto pystyisi osaltaan varmistamaan, että vientirajoituksia noudatetaan.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

HE 67/2016 vp

Muutos olisi mahdollista toteuttaa joko pysyvänä muutoksena tai rajattuna kokeiluna. Muutos toteutettaisiin rajattuna kokeiluna, jolloin on mahdollista tarkastella sääntelyn vaikutuksia uusien liiketoimintamallien syntyymiseen. Lisäksi voitaisiin tarkastella mahdollisia ennakoimattomia vaikutuksia perustuslaissa turvattuun yksityiselämän ja luottamuksellisen viestin salaisuuden suojaan.

Kokeilun rajaamisen suhteen vaihtoehtona olisi kokeilun rajaaminen esimerkiksi tietylle maantieteelliselle alueelle. Rajaamista alueellisesti ei kuitenkaan voida pitää tarkoituksenmukaisena, koska alueellisella rajauksella ei tässä tapauksessa saataisi merkittävää lisäarvoa. Sen sijaan kokeilu rajattaisiin tiettyihin radioviestinnän muotoihin. Näistä viestintämuodoista saatavilla välitystiedoilla on tunnistettu olevan kaupallista potentiaalia. Ne ovat myös luonteeltaan sellaisia, että yksityiselämän suojalle ja luottamuksellisen viestin salaisuuden suojalle aiheutuva riski on pieni, jos niiden välitystiedot anonymisoidaan siten, ettei niitä voida yhdistää yksittäiseen luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön. Kokeilun rajauksen voidaan katsoa olevan sellainen, että sillä olisi mahdollista päästä lakimuutokselle asetettuihin tavoitteisiin.

Niin sanottujen bluetooth- ja RFID-yhteyksien välitystiedot jätettäisiin tässä vaiheessa kokeilun ulkopuolelle. Kyseisten tekniikkojen kantama on varsin lyhyt, joten niiden ei voida arvioida soveltuvan laajempien päätelaitejoukkojen tietojen anonyymiin hyödyntämiseen.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Radiolaitedirektiivi

Uuteen lakiin ehdotetaan koottavan radiolaitedirektiivin täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset säännökset radiolaitteiden olennaisista vaatimuksista vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Radiolaitedirektiivi sisältää EU:n uuteen tuotevalvonnan puitelainsäädäntöön (NLF) sopeutuksesta seuraavat säännökset (määritelmät, talouden toimijan velvollisuudet, ilmoitetut laitokset sekä tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt, joilla pyritään edistämään markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta). Viestintävirasto valvoo tietoyhteiskuntakaaren 303 §:n 1 momentin nojalla tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä. Esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi lain 303 §:n 3 momenttia siten, että Viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentissa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi. Nykyistä oikeustilaa tai vastuita terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyvissä asioissa, josta säädetään myös muualla kansallisessa lainsäädännössä, ei ole tarkoitus tällä lailla muuttaa. Laissa on jo nyt varsin kattavat säännökset valvontaviranomaisen toimivaltuuksista, valvontakeinoista sekä muutoksenhausta ja seuraamuksista. Näissä säännöksissä huomioidaan sääntelyn soveltamisalan muutokset. Lakiin ehdotettaisiin otettavaksi lisäksi valtuus säätää tietyistä tarkemmista radiolaitedirektiiviin perustuvista vaatimuksista valtioneuvoston asetuksella.

Ilmoitetut laitokset

Ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyistä annetun lain soveltamisala laajennettaisiin kattamaan myös radiolaitteiden arviointilaitosten ilmoitusmenettelyt, työ- ja elinkeinoministeriön alkuperäisen esityksen mukaisesti. Tällä muutoksella pantaisiin täytäntöön radiolaitedirektiivin IV luvun säännökset vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta. Toimivaltaista kansallista viranomaista koskevaa lain 5 §:ää muutettaisiin siten, että Viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee tietoyhteiskuntakaaren soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi.

Televisio- ja radiotoiminta

Erityisesti jo myönnettyjä ohjelmistotoimilupia koskevat päätökset ovat käytännössä osoittautuneet sellaisiksi, että ne voidaan ratkaista Viestintävirastossa, jollei kyse ole joko erityisestä toimintaan käytettävän taajuuskapasiteetin niukkuustilanteesta tai tapauksesta, jolla voisi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Tästä johtuen ohjelmis-

HE 67/2016 vp

totoimiluvan muuttamista, peruuttamista ja luopumista koskevia pykäläiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että niissä ei enää edellytettäisi, että muutoksesta päättäisi ohjelmistotoimiluvan myöntänyt viranomainen. Jatkossakin Viestintävirastolla olisi kuitenkin laissa säädetty velvollisuus kuulla ministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Ohjelmistotoimilupien myöntämistä analogiseen radiotoimintaan koskevan 36 §:n 1 momentin kriteereihin ehdotetaan lisättäväksi Viestintävirastolle mahdollisuus ottaa ohjelmistotoimilupia myöntäessään huomioon myös taajuuksien käytön tekninen tehokkuus.

Lisäksi ehdotetaan, että digitaaliseen televisio- ja radiotoimintaan myönnettäviä lyhytaikaisia ohjelmistotoimilupia koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että digitaalisen televisio toiminnan lyhytaikaisia toimilupia voitaisiin myöntää silloin kuin viikoittainen kesto olisi nykyisen kahdeksan tunnin sijasta 12 tuntia. Pykälää ehdotetaan myös muutettavaksi siten, että sen 2 momentissa säädetty ketjutuskielto koskisi saman toiminnan harjoittajan lisäksi myös pääosin saman ohjelmiston lähettämistä. Momenttiin lisättäisiin myös säännös niin sanotun karensiajan pituudesta, mikä olisi sama kuin analogisessa radiotoiminnassa. Säännöksen soveltamisen joustavoittamiseksi ehdotetaan myös, että Viestintävirasto voisi poiketa ketjutuskiellosta silloin, kun kyse olisi satunnaisesta tai hyvin lyhytkestoisesta toiminnasta.

Ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevaan 32 §:ään ehdotetaan lisättäväksi toimiluvan peruuttamisen edellytyksiin tilanteet, joissa ohjelmistotoimiluvanhaltija on syyllistynyt rikoslain 11 luvun 10 ja 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon.

Lisäksi myös 40 §:n 5 momenttia, joka koskee radioluvan myöntämistä lyhytaikaiseen enintään kolme kuukautta kestäväää analogista radiotoimintaa, ehdotetaan muutettavaksi siten, että se karensiaika koskisi saman toiminnan harjoittajan lisäksi myös saman ohjelmiston lähettämistä.

Lain 294 §:n 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että toiminnan harjoittajalla ei olisi velvollisuutta maksaa valvontamaksua rinnakkaislähetyksistä, joissa ohjelmisto on sisällöltään sama, mutta esimerkiksi lähetystekniikka on eri.

Verkon neutraliteetti

Verkkoneutraliteettia koskevaa tietoyhteiskuntakaaren 110 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1-6 momentit kumotaan asetuksen säännösten kanssa päällekkäisinä. Pykälä ehdotetaan kuitenkin säilytettäväksi siten, että siihen lisätään viittaus sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetukseen. Viittaussäännöstä pidetään tarpeellisenä lainsäädännön selkeyden ja johdonmukaisuuden turvaamiseksi. Lakiesitys toteuttaa tältä osin hallitusohjelman tavoitetta sääntelyn sujuvoittamisesta ja tarpeettoman hallinnollisen taakan purkamisesta.

Viestintäpalvelusopimusta koskevaa tietoyhteiskuntakaaren 108 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 2 momentin 2 kohdasta poistetaan asetuksen kanssa päällekkäinen vaatimus internetyhteyspalvelun vaihteluvälin ilmoittamisesta. Vastaavasti myös tähän pykälään esitetään lisättäväksi uusi momentti, joka sisältäisi viittauksen sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetukseen.

Esityksessä ehdotetaan myös, että Viestintävirastolla olisi mahdollisuus antaa määräyksiä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden valvontaa ja täytäntöönpanoa varten, jotta asetuksessa tarkoitettu korkea verkon neutraliteetin taso voidaan varmistaa asetuksen edellyttämällä tavalla. Viestintävirasto voisi soveltaa tietoyhteiskuntakaaren 244 §:ssa säädettyjä määräyksenantovaltuuksia soveltuvin osin myös asetuksen edellyttämässä valvontatyössä. Asetus sisältää myös eräitä valvontaviranomaisen uusia toimivaltuuksia edellyttäviä säännöksiä. Tämän johdosta lain 110 §:n esitetään uutta 2 momenttia, jonka mukaan Viestintävirasto voisi antaa määräyksiä, jotka koskevat asetuksessa tarkoitettuja internetyhteyspalvelun teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevia vaatimuksia sekä asetuksessa tarkoitettujen tietojen dokumentointia ja tilastointia sekä näihin liittyvien asiakirjojen muotoa ja tietojen säilyttämistä.

HE 67/2016 vp

Lisäksi Viestintävirasto voisi ehdotetun 110 §:n 2 momentin nojalla antaa tarkempia määräyksiä osiossa 2.2 kuvatun valvontamekanismin hyväksymisestä tai tarvittaessa määrätä tietyn käytettävän valvontamekanismin hyväksymisestä. Valvontamekanismin hyväksyminen määräyksellä tarkoittaisi käytännössä sitä, että Viestintävirasto ei välttämättä päättäisi tietyn mittauspalvelun tai -sovelluksen käytöstä internetyhteyden suorituskyvyn todentamiseksi, vaan määräisi kriteereistä, jotka mittauspalvelun tai -sovelluksen tulisi täyttää soveltuakseen asetuksessa säädettyyn tarkoitukseen. On mahdollista, että teknisen valvontamekanismin rajaaminen tiettyyn mittauspalveluun ei olisi tarkoituksenmukaisin ratkaisu, sillä jo nykyisellään useat eri toimijat tarjoavat internetyhteyden laatua mittaavia palveluja eri päätelaitteille ja muille alustoille.

Määräyksenantovaltuuksien laajentaminen tarkoittaisi sitä, että Viestintäviraston olemassa olevia määräyksiä voitaisiin tarvittaessa päivittää niin, että ne olisivat asetuksen ja etenkin tekeillä olevien BEREC:n suuntaviivojen mukaisia. Menettelynä jo olemassa olevan määräykseen perustuvan ennakkosääntelyn soveltaminen asetuksen valvonnassa selkiyttäisi sääntelytilannetta ja estäisi turhien lisäkustannusten syntymistä sekä mahdollistaisi internetyhteyden palvelun tarjoajien sekä muiden sidosryhmien aktiivisen osallistumisen sääntelyn valmisteluun. Määräyksenantovaltuus olisi tarkoitettu tarkkarajaiseksi ja koskemaan vain niitä tilanteita, joissa määräyksen antaminen on välttämätöntä asetuksessa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden toteuttamiseksi.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan asetuksen edellyttämää kansallista sääntelyä asetuksen säännösten rikkomisen seuraamuksista. Lain 304 §:n esitetään lisäystä, jonka myötä asetuksen rikkomiseen voitaisiin soveltaa samoja seuraamuksia, kuin voimassa olevan lain nojalla sovelletaan kansalliseen verkon neutraliteetin sääntelyn sekä nykyisen Euroopan unionin verkkovie railuasetuksen osalta. Tämän arvioidaan olevan tehokkain keino toteuttaa Euroopan unionin yleistä vastaavuusperiaatetta, jonka mukaisesti EU-asetuksen nojalla säädettyjen seuraamusten on oltava samankaltaisia kuin seuraamukset vastaavan kansallisen oikeuden loukkaamisesta ja ne on voitava määrätä samankaltaisessa menettelyssä kuin seuraamukset vastaavasta kansallisen oikeuden loukkaamisesta. Samalla 304 §:n esitetään lisättäväksi säännös, jonka mukaan muiden valvontapäätösmenettelyiden ja pakkokeinojen ohella myös väliaikaisen päätöksen antamista koskevaa tietoyhteiskuntakaaren 331 §:ää sovelletaan tietoyhteiskuntakaaren säännösten lisäksi myös EU:n verkkovierailu- ja verkkoneutraliteettisääntelyyn.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Tietoyhteiskuntakaaren 136 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 ja 6 momentti. Ehdotetussa 5 momentissa mahdollistettaisiin radioviestinnän välitystietojen käsittely tietyin ehdoin silloin kun kyseessä on pienoismallin tai miehittämättömän aluksen kauko-ohjaukseen liittyvä radiolaitteiden viestintä tai päätelaitteen ja langattoman lähiverkon tai matkaviestinverkon välinen radioviestintä yhteyden muodostamista tai ylläpitoa varten.

Ehdotetussa 6 momentissa rajoitettaisiin 5 momentissa annettua käsittelyoikeutta säätämällä velvoite käsiteltävien välitystietojen anonymisoinnista.

Lisäksi tietoyhteiskuntakaaren 3 §:n 1 momentin 40 kohtaa muutettaisiin siten, että radioviestinnän välitystiedon määritelmästä poistettaisiin tieto radiolähtimen lajista.

Ehdotettu sääntely olisi määräaikainen ja voimassa viisi vuotta.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Uudessa laissa säädettaisiin Viestintäviraston tehtävästä satelliittipalvelun vastuuviranomaisena, satelliittipalvelun käyttöön oikeutetuista käyttäjäryhmistä sekä satelliittipaikannuslaitteiden valmistamisesta ja vientivalvonnasta.

Voimassaolevaa sääntelyä muutettaisiin siten, ettei satelliittipalvelu olisi tietoyhteiskuntakaaren 250 §:ssä tarkoitettu viranomaisverkko.

HE 67/2016 vp

Muut muutokset

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi Viestintävirastolle määräyksenantovaltuus säännöllisesti kerätävistä tiedoista. Määräyksenantovaltuus tarvitaan, koska Viestintävirasto kerää teleyrityksiltä säännöllisesti viestintäverkkojen ja -palvelujen saatavuutta, laatua ja hintaa koskevia tietoja, joita hyödynnetään viraston ohjaus-, valvonta- ja julkaisutehtävissä.

Viestintäviraston televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksupäätöksiä koskevaksi ensimmäiseksi muutoksenhaun vaiheeksi ehdotetaan oikaisuvaatimusmenettelyä, joka on jo käytössä lain 342 §:ssä säädetyllä tavalla monissa muissa Viestintäviraston vastaavissa päätösasioissa.

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus mahdollistaa osiossa 2.2 kuvatulla tavalla verkon neutraliteetin periaatteesta poikkeamisen eli kohtuullisia liikenteenhallintatoimia pidemmälle menevän internetyhteyspalvelun liikenteen estämisen tai muun rajoittamisen vain asetuksessa tarkasti määritellyin perustein. Siltä osin kuin asetuksessa säädetään tällaisten verkkoliikennettä estävien toimenpiteiden sallittavuudesta kansallisen lainsäädännön perusteella, on säännöksessä viitattu vain kansallisen lainsäädännön noudattamisen vuoksi *välttämättömiin* liikenteenhallintatoimiin. Soveltamisohjeiden valmistelutyössä on vahvistunut käsitys siitä, että säännöksen on tarkoitettu viittaavaan vain internetyhteyspalvelun tarjoajia velvoittavaan lainsäädäntöön.

Näin ollen voitaneen pitää selvänä, että asetuksen soveltamisella on vaikutusta esimerkiksi lapsipornosivustojen suodattamiseen Suomessa voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Voimassa olevalla lailla lapsipornografian levittämisen estotoimista (1068/2006) on teleyrityksiä velvoittavan sääntelyn sijasta luotu liikenteen suodattamisen osalta itsesääntelyyn perustuva menettely, jossa teleyrityksellä on oikeus tarjota palvelujaan siten, että niiden avulla ei ole pääsyä lapsipornosivustoihin.

Asetuksen sisältämän erityisen siirtymäsäännöksen mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin pitää 31 päivään joulukuuta 2016 saakka voimassa tällaisia kansallisia toimenpiteitään, jotka eivät ole asetuksessa säädetyin mukaisia. Asianomaisten jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kyseisistä toimenpiteistä 30 päivään huhtikuuta 2016 mennessä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole suoria julkistaloudellisia vaikutuksia. Vaikutuksia yritysten toimintaedellytyksiin on käsitelty jäljempänä kohdassa 4.3.

4.2 Vaikutukset kuluttajien asemaan

Esityksellä on vaikutuksia kuluttajien asemaan erityisesti verkon neutraliteettia koskevien muutosten osalta. Verkon neutraliteettia koskevan erityissääntelyn on yleisesti katsottu turvaavan internetyhteyspalvelujen käyttäjien sananvapautta, valinnanvapautta ja tiedonsaanti-mahdollisuuksia.

Loppukäyttäjien oikeuksien turvaaminen ja loppukäyttäjien suojeleminen on määritelty yhdeksi sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen ensisijaisista tavoitteista. Asetuksen säännösten tavoitteena on varmistaa, että loppukäyttäjillä on oikeus saada ja välittää tietoa ja sisältöjä, käyttää ja tarjota valitsemiaan sovelluksia ja palveluja sekä käyttää valitsemiaan päätelaitteita riippumatta loppukäyttäjän tai palveluntarjoajan sijaintipaikasta taikka tiedon, sisällön, sovelluksen tai palvelun alkuperästä tai määränpästä, internetyhteyspalvelunsa kautta.

Asetuksen verkkoneutraliteettisääntelyn voidaan katsoa olevan keskeisimmiltä periaatteiltaan linjassa tietoyhteiskuntakaaren verkkoneutraliteettisääntelyn kanssa. Asetuksen verkkoneutraliteettisäännökset esimerkiksi internetyhteyspalvelujen tarjoajien ja kuluttajien välisen sopi-

HE 67/2016 vp

musvapauden kannalta eivät kuitenkaan ole yksiselitteisiä. Siten asetuksen tarkemmat kuluttajavaikutukset selviävät vasta asetuksen soveltamiskäytännön ja viranomaisten ja tuomioistuinten ratkaisukäytännön myötä. Asetuksen soveltamista jäsenmaissa tulevat olennaisella tavalla ohjaamaan osiossa 2.2 kuvatut BEREC:n suuntaviivat. Useat loppukäyttäjien oikeuksien kannalta merkitykselliset asetuksen säännökset ovat tällä hetkellä keskusteltavana näiden soveltamisohjeiden valmistelutyössä.

Yleisesti asetuksen voidaan katsoa painottavan erityisen selkeäsanaisesti sitä, että verkkoneutraliteetin loukkaaminen tarkoittaa kuluttajien oikeuksien loukkaamista Asetus takaa kuluttajille mahdollisuuden vedota verkkoneutraliteetin toteutumiseen sekä vaatia oikeuksiensa loukkaamisen lopettamista tai hyvittämistä. Asetus sisältää muun muassa kuluttajien reklamaatioihin liittyviä säännöksiä. Asetuksen 4 artiklan 2 kohta asettaa palveluntarjoajille nimenomaisen velvoitteen ottaa käyttöön läpinäkyvät, yksinkertaiset ja tehokkaat menettelyt loppukäyttäjien valitusten käsittelemiseksi.

Asetuksen 4 artiklan 4 kohdan mukaan virheenä on pidettävä nettiyhteyden tosiasiallisen suorituskyvyn merkittäviä, jatkuvia tai säännöllisesti toistuvia, poikkeamia, jos asianomaiset tosiasiat todetaan osiossa 2.2 kuvatun kansallisen sääntelyviranomaisen hyväksymän teknisen palvelun tai sovelluksen avulla. Säännöksestä seuraa, että kuluttajien mahdollisuudet vedota viestintäpalvelun virheeseen internetyhteydyspalvelun suorituskyvyn osalta paranevat.

Tietoyhteiskuntakaaren 110 §:n 2 momentiksi esitetyn Viestintäviraston määräksenantovaltuuden tavoitteena on varmistaa edellä kuvatun menettelyn sekä muiden asetuksessa säädettyjen oikeuksien ja velvoitteiden toteutuminen ja riittävä valvonta. Kansallisella lainsäädäntömuutoksella ei kuitenkaan ole vaikutusta kuluttajien käytössä oleviin reklamointikeinoihin ja -menettelyihin.

Asetuksen johdosta ehdotettujen kansallisten lainsäädäntömuutosten voidaan katsoa edistävän internetyhteydyspalvelujen osalta kuluttajien oikeusturvan toteutumista myös lainsäädäntökehystä selkeyttämällä. Tietoyhteiskuntakaaren 110 §:n 2 momenttiin ja 108 §:n 4 momenttiin n esitetty viittaukset sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetukseen parantavat lainsäädännön läpinäkyvyyttä ja johdonmukaisuutta.

Eräänä yksityiskohtana on huomattava, että ehdotetun lakimuutoksen myötä vaatimus yhteysnopeuden alarajan ilmoittamisesta poistuisi matkapuhelinverkon liittymien osalta internetyhteydyspalvelun vaihteluvälin ilmoittamista koskevan kansallisen velvoitteen kumoamisen myötä. Muutoksella ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävää vaikutusta loppukäyttäjien edun kannalta. Tämä johtuu siitä, että käytännössä myös nopeuden alaraja on verkkotekniikan ominaisuuksien vuoksi määritelty matkapuhelinverkon liittymäsopimuksissa hyvin alhaiseksi ja niin laajalla vaihteluvälillä, ettei se käytännössä kerro kuluttajille liittymän todellista nopeutta eri käyttöpaikoissa.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Radiolaitedirektiivi

Tämän lain valvontaviranomaisena toimii Viestintävirasto. Uudessa laissa on tarkennettu markkinavalvontaa koskevia säännöksiä. Säännösten voidaan olettaa selkeyttävän ja tehostavan valvontaviranomaisten toimintaa radiolaitteiden valvonnassa, koska eri talouden toimijoille on etukäteen asetettu selkeät velvoitteet. Lainmuutoksesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä muutoksia Viestintäviraston toimintaan.

Uudessa laissa on tarkennettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia koskevia säännöksiä. Arviointilaitoksille lakimuutos edellyttää eräitä tarkennuksia ja hyväksymisen uudelleen hakemista. Suomessa on tällä hetkellä yksi radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos. Arviointilaitosten hyväksymisestä vastaa keskitetysti Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) alainen FINAS (Suomen kansallinen akkreditointielin) vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) nojalla. Jäsenvaltioiden tulee keskitetysti ilmoittaa kansallisen viranomaisen hyväksymät arviointilaitokset Euroopan

HE 67/2016 vp

komission ylläpitämään julkiseen tietokantaan. Suomessa arviointilaitoksia koskevat ilmoitukset EU-tietokantaan tekee tällä hetkellä keskitetysti työ- ja elinkeinoministeriö. Jatkossa arviointilaitosten hyväksymis- ja ilmoittamismenettelyistä on tarkoitus säätää ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelystä annettavalla lailla.

Lisäksi viranomaisten yhteistyö tiivistyy ja valvonta tehostuu EU-alueella, koska radiolaitteen myyntikielto yhdessä maassa edellyttää radiolaitedirektiivin mukaisesti toimenpiteitä ja myyntikieltoon asettamista myös muissa jäsenmaissa.

Uudentyyppiset sähkölaitteet, jotka voivat sisältää myös radiolaitekomponentteja, mutta joiden pääasiallinen käyttötarkoitus on muu kuin radioviestintä tai radiomääritys, edellyttävät yhteistyötä Viestintäviraston sekä muiden tuotesektoreiden markkinavalvontaviranomaisten, erityisesti TUKESin ja Säteilyturvakeskuksen (STUK), välillä. Tämä vähentää päällekkäisten selvitysten ja toimenpiteiden tarvetta.

Radiolaitteiden arviointilaitosten sisällyttäminen eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettuun lakiin ja Viestintäviraston nimeäminen näiden osalta uuden puitelainsäädännön mukaiseksi ilmoittamisesta vastaavaksi viranomaiseksi merkitsee Viestintävirastolle uutta tehtävää. Lisätehtävän laajuus ei kuitenkaan liene merkittävä. Tällä hetkellä Suomesta on ilmoitettu yksi yritys radiolaitteiden osalta ilmoitetuksi laitokseksi. Vuoteen 2014 asti ilmoitettuja laitoksia oli radiolaitesektorilla kaksi kappaletta.

Televisio- ja radiotoiminta

Televisio- ja radiotoiminnan ohjelmistotoimilupasäätelyn muutoksilla selkeytetään ja parannetaan Viestintäviraston toimintaedellytyksiä. Koska erityisesti maanpäällisessä digitaalisessa televisioverkossa ei ole tällä hetkellä niukkuutta kapasiteetista, lyhytaikaisten toimilupien enimmäispituutta koskeva muutos edistäisi televisiotaajuuksien tehokasta käyttöä, kun vapaata kapasiteettia voitaisiin käyttää nykyistä joustavammin.

Verkon neutraliteetti

Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus voi etenkin pidemmällä aikavälillä tuoda Viestintävirastolle uusia tehtäviä, joilla voi myös olla joitakin resurssivaikutuksia. Ehdotetut kansalliset säännökset kuitenkin mahdollistavat tehokkaan ja potentiaalisen hallinnollisen taakan minimoivan toteutustavan asetuksen edellyttämille täytäntöönpano- ja valvontatehtäville.

Suomessa vallitsevasta hyvästä verkon neutraliteetin tilanteesta johtuen sääntely ei todennäköisesti aiheuta välittömiä merkittäviä vaikutuksia Viestintäviraston toimintaan. Pidemmän aikavälin vaikutukset nopeasti kehittyvällä viestintämarkkinalla selviävät vasta asetuksen soveltamista ohjaavien BEREC:n suuntaviivojen ja viranomaisten ja tuomioistuinten ratkaisukäytännön muotoutumisen kautta sekä tulevaisuudessa tarjolla olevien viestintäyhteyksien ja palvelujen ominaisuuksien ja viestintämarkkinan kilpailutilanteen myötä.

Ehdotuksen mukaan Viestintävirastolla on mahdollisuus antaa määräyksiä asetuksen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten lukuun ottamatta liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvää henkilötietojen käsittelyn valvontaa. Laissa säädettäisiin myös uusista määräyksenantovaltuuksista, sillä asetus sisältää eräitä uusia toimivaltuuksia edellyttäviä säännöksiä. Jo olemassa olevan ennakkosäätelyn soveltaminen myös asetuksen valvontaan ja täytäntöönpanoon estää ylimääräisten kustannusten ja hallinnollisen taakan aiheutumista. Viestintäviraston olemassa olevia määräyksiä voitaisiin tarvittaessa päivittää niin, että ne olisivat asetuksen ja etenkin tekeillä olevien BEREC:n suuntaviivojen mukaisia.

Asetus tai esitetty kansallinen lainsäädäntötoimenpide eivät tuo muutoksia viranomaisten keskinäisiin toimivaltasuhteisiin Suomessa. Asetuksen mukainen Viestintäviraston määräämä tekninen internetyhteyspalvelun suorituskykyä mittaava valvontamekanismi on tarkoitettu parantamaan kuluttajien mahdollisuuksia vedota internetyhteyspalvelun virheeseen ja reklamoida siitä, mutta kuluttajan käytettävissä olevat oikeussuojakeinot määräytyvät kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Viestintäviraston ratkaisuvaltaan eivät siten jatkossakaan kuulu yrityk-

HE 67/2016 vp

sen ja tilaajan välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta taikka teleyrityksen takautumisoi-keutta tai palautusvelvollisuutta koskevat asiat. Kuluttajilla on oikeus saattaa tällainen asia kä-siteltäväksi Kuluttajariitalautakunnassa, ja lisäksi kilpailu- ja kuluttajavirastossa toimivalla ku-luttaja-asiamiehellä on toimivalta ryhmävalituksen tai ryhmäkanteen ajamiseen kuluttajien puolesta taikka yksittäisen kuluttajan avustamiseen riita-asiassa yleisissä tuomioistuimissa. Henkilötietojen käsittelyn valvonta taas kuuluu jatkossakin kokonaisuudessaan tietosuojaval-tuutetulle. Asetuksen täytäntöönpanosta ja valvonnasta huolehtiessaan viranomaisten on toi-mittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä siten kuin tietoyhteiskuntakaaren 308 §:ssä sää-detään.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Muutos voi lisätä ainakin tilapäisesti Viestintäviraston tehtäviä kasvattamalla vastaanotettujen asiakasyhteydenottojen määrää. Lisäksi muutokselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen voi edellyttää aktiivista tiedottamista ja uusien tulkintakäytäntöjen muodostamista. Viestintä-virasto pystyisi kuitenkin hoitamaan tehtävät nykyisillä resursseillaan.

Myös Tietosuojavaltuutetun toimiston ohjaus- ja neuvontapalveluihin voidaan ehdotetun muu-toksen myötä odottaa kohdistuvan nykyistä enemmän asiakasyhteydenottoja.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Ehdotetut säännökset antaisivat Viestintävirastolle toimivallan toimia satelliittipalvelun vas-tuuviranomaisena suhteessa kolmansiin osapuoliin. Lisäksi säännökset täsmentäisivät Viestin-täviraston tehtäviä. Vuosia 2015–2018 koskevan julkisen talouden suunnitelman mukaan va-rauduttiin siihen, että Viestintävirasto on nimetty viranomaiskäyttöön tarkoitetun julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaiseksi EU-säännösten mukaisesti. Kehyspäätök-sen mukaan toiminnalle osoitetaan vuonna 2015 150 000 euron rahoitus, vuosina 2016 ja 2017 300 000 euron rahoitus ja vuonna 2018 450 000 euron rahoitus

Liikenne- ja viestintäministeriö saisi toimivallan päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oi-keus käyttää satelliittipalvelua. Tehtävä ei vaatisi lisäresursseja liikenne- ja viestintäministeri-össä.

Ehdotettu vientivalvontasääntely toisi ulkoasiainministeriölle ja Tullille uusia tehtäviä. Ulko-ministeriö myöntäisi vientiluvat satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyville laitteille, tekniikalle ja ohjelmistoille. Tulli valvoisi edellä mainittujen tuotteiden vientiä, välitystä, kauttakuljetusta ja siirtoja. Vientilupien ja niihin liittyvien valvontatehtävien määrä ei oletettavasti tulisi olemaan kovin suuri.

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Esityksen 315 §:n mukaisten Viestintäviraston määräyksessä tiedoille ja niiden toimittamiselle etukäteen asetettavien vaatimusten tarkoituksena on varmistaa, että teleyrityksillä on riittävät valmiudet toimittaa pyydetyt tiedot. Käytännössä ongelmia on aiheutunut siitä, että osa yrityk-sistä on toimittanut saatavuustietoja viiveellä tai tiedot ovat olleet virheellisiä. Pahimmillaan tämä on johtanut päätösten viivästymiseen tai siihen, että jo annettuja päätöksiä on jouduttu jälkikäteen korjaamaan.

Ehdotetussa 315 §:n 6 momentissa tarkoitettujen ohjaus- ja valvontatehtävien hoitamisen kan-nalta on tärkeää, että valvottavien yritysten toimittamat tiedot ovat mahdollisimman virheet-tömiä. Kun pyydetyt tiedot toimitetaan ajoissa ja tarvittavalla tarkkuustasolla, mahdolliset vir-heet voidaan havaita ajoissa. Tämä vähentää Viestintävirastossa tietojen käsittelyyn tarvittavaa työmäärää sekä ennen kaikkea virheellisten tietojen käyttöön liittyviä valvonta- ja ohjaustoi-minnan riskejä.

Ohjaus- ja valvontakäyttöön kerättäviä tietoja voidaan soveltuvilta osin julkaista ilman, että tästä aiheutuu tietoa toimittaville yrityksille lisäkustannuksia. Näiden lisäksi joitain tietoja voi-taisiin kerätä myös ensisijaisesti julkaisukäyttöön, mikäli aiheutuvat kustannukset olisivat oi-

HE 67/2016 vp

keasuhteisia saavutettavaan hyötyyn. Julkaisemalla tietoja voidaan parantaa markkinoiden läpinäkyvyyttä. Julkisia viestintäpalvelujen ja -verkkojen hintaa, laatua ja saatavuutta sekä liittymääriä koskevia tietoja voidaan näin hyödyntää laajasti erilaisessa päätöksenteossa. Esimerkiksi nopeiden laajakaistaliittymien kysyntää voidaan osaltaan edistää lisäämällä kuluttajien tietoisuutta heidän käytettävissä olevista telepalveluista. Toisaalta tiedoista on hyötyä myös suunniteltaessa tiedonsiirtoyhteyksiä hyödyntävien palvelujen tarjontaa.

Viranomaisten ohella viestintäpalvelujen käyttäjät ja erilaiset palvelujen tarjoajat odottavat saavansa alueellisesti yhä tarkempia tietoja. Vaatimukset tiedon aluetarkkuudelle ovat tämän vuoksi kasvaneet merkittävästi, mikä näkyy muun muassa siinä, että laajakaistaliittymiä koskevia paikkamuotoisia palveluita on julkaistu viime vuosina lukuisissa Euroopan maissa.

Muut muutokset

Oikaisuvaatimusmenettelyn laajentamisella koskemaan myös Viestintäviraston tekemiä televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksupäätöksiä voidaan arvioida olevan hallintotuomioistuinten toimintaan tehostava vaikutus valitusasioissa. Muutoksen vaikutusten voidaan arvioida olevan vähäiset Viestintäviraston toimintaan, koska esittävän muutoksen tarkoituksena on ensisijassa saattaa näitä valvontamaksupäätöksiä koskeva muutoksenhakumenettely vastaamaan muita vastaavia päätöksiä.

4.4 Vaikutukset toiminnanharjoittajien toimintaan

Radiolaitedirektiivi

Muun muassa valvonnan tehostumisen myötä esityksessä ehdotetuilla muutoksilla arvioidaan olevan vähäisiä vaikutuksia erityisesti radiolaitteita markkinoille saattavien yritysten toimintaan ja valvontaan.

Radiolaitteiden vaatimustenmukaisuutta koskevat velvoitteet kohdistuvat ensisijaisesti radiolaitteiden valmistajiin, koska vain näillä on mahdollisuus varmistaa tuotantoprosessissa tapahtuva laadunvalvonta ja vaatimusten noudattaminen myös sarjatuotannossa. Radiolaitteiden valmistajia on Suomessa varsin vähän. Merkittävä osa Suomessa ja EU-alueella myytävistä radiolaitteista on valmistettu kolmansissa maissa.

Muilla jakeluketjussa olevilla talouden toimijoilla on velvollisuus varmistua siitä, että valmistajat ovat noudattaneet niille asetettuja velvoitteita, sekä velvollisuus toimia yhteistyössä viranomaisten kanssa ja muun muassa ryhtyä itsekin aktiivisiin toimenpiteisiin silloin, kun on syytä uskoa, että markkinoille saatettu radiolaitte ei ole vaatimusten mukainen.

Valvontaviranomaisten mahdollisuudet edellyttää, että valmistaja tai maahantuojat kustantavat radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarvittavat testit, laajenee tilanteisiin, joissa laitteen tekniset asiakirjat eivät ole vaatimusten mukaiset.

Lisäksi radiolaitteiden valmistajien ja maahantuojien on säilytettävä tiedot kaikista valmistamistaan tai maahantuomistaan tuotteista ja pidettävä ne viranomaisten saatavilla vähintään kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille.

Uusien velvoitteiden taloudellinen merkitys Suomeen sijoittautuneille taloudellisille toimijoille ei kuitenkaan ole merkittävä. Velvoitteet kannustavat maahantuoja ja jakelijoita varmistamaan etukäteen markkinoille asetettavien radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden. Velvoitteiden toteuttamisen voidaan olettaa myös parantavan radiolaitteiden käyttöturvallisuutta ja luotettavuutta, edistäen samalla taajuuksien häiriöttömyyttä ja tehokasta käyttöä.

Uudet menettelysäännökset vaatimustenvastaisten ja riskin aiheuttavien radiolaitteiden kohdalla tähtäävät siihen, että havaitut puutteet korjataan ensisijaisesti ohjauksen ja neuvonnan keinoin, muun muassa varaamalla taloudellisille toimijoille mahdollisuuksien mukaan kohtuullinen määräaika puutteiden korjaamiseen. Esityksen tavoitteena on radiolaitedirektiivin te-

HE 67/2016 vp

hokas ja oikea-aikainen kansallinen voimaansaattaminen siten, että kansallisessa toimeenpanossa pidättäydytään sellaisesta lisäsääntelystä, jota EU-säännöksissä ei edellytetä.

Vaatus radiolaitteiden markkinoille saattamista koskevista ennakoilmoituksista poistuisi. Jatkossa voidaan komission täytäntöönpanosäännöksellä edellyttää, että laitevalmistajat rekisteröivät yhteiseen eurooppalaiseen keskusrekisteriin sellaiset radiolaitteet, joiden vaatimustenmukaisuuden ennakoidaan olevan normaalia heikompaa. Kansalliset viranomaiset saavat kuitenkin tällöin yhdestä pisteestä tiedon, eikä erillisiä kansallisia ilmoituksia tarvita.

Myös vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia koskeva sääntely kevenee ja yhdenmukaistuu, kun eri tuotesektoreiden arviointilaitoksia koskevat keskeiset säädökset sisällytetään esityksen mukaisesti kansalliseen eräitä tuotesektoreita koskevien ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoittamismenettelyä koskevaan yleislakiin. Arviointilaitoksista säädetään tällä hetkellä yhdeksässä eri tuotesektoreita koskevassa direktiivissä, jotka on sopeutettu EU:n uuteen puitesääntelyyn.

Useiden muiden EU:n puitesääntelyyn mukautettujen tuotesektoreiden arviointilaitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyt on jo sisällytetty 20.4.2016 voimaan tulevaksi tarkoitettuun horisontaaliseen lakiin. Radiolaitteiden arviointilaitosten sisällyttäminen tämän lain piiriin varmistaa sen, että ilmoitettujen laitosten pätevyyttä ja toiminnan laatua arvioidaan yhdenmukaisin kriteerein. Tämä on tärkeää hallinnon ennakoitavuuden kannalta sekä myös arviointitehtäviä hoitavien yritysten tasapuolisen ja yhdenmukaisen kohtelun varmistamiseksi.

Televisio- ja radiotoiminta

Ohjelmistotoimilupamenettelyihin ehdotetut muutokset tehostaisivat päätöksentekomenettelyä. Menettelyjen nopeutuminen edesauttaisi toiminnanharjoittajien mahdollisuuksia aloittaa kokonaan uutta toimintaa tai saada jo olemassa oleviin toimilupiinsa toiminnan kehittämisen kannalta tarpeellisia muutoksia.

Erityisesti lyhytaikaisen radiotoiminnan ohjelmistotoimilupien ketjuttamisen kiellon kiertämiseen ehdotettu muutos vahvistaa rajaa vakinaisen ja lyhytaikaisen radiotoiminnan välillä ja selkeyttää näin tilannetta radiomarkkinalla.

Lain 294 §:n 1 momentin 6 kohtaan ehdotettavalla muutoksella olisi suora ohjelmistotoiminnan harjoittajien toimintamahdollisuuksia edistävä vaikutus. Vaikka toimiluvanvaraisen radiotoiminnan harjoittaminen televisioverkoissa ei ole yleistä, nykysääntely on osoittautunut selkeäksi esteeksi uusien toimintamallien käyttöönottamiselle, koska valvontamaksun maksaminen samasta sisällöstä kahteen kertaan voi olla ratkaiseva tekijä toiminnan aloittamisen kannalta.

Verkon neutraliteetti

Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksella arvioidaan olevan vaikutuksia telealan yrityksiin sekä internetin palvelujen tarjoajiin. Kuten kuluttajavaikutusten kohdalla, myös asetuksen taloudellisten vaikutusten arviointia vaikeuttaa kuitenkin se, että asetuksen soveltamista jäsenvaltioissa tulevaisuudessa tulevat olennaisella tavalla ohjaamaan BEREC:n suuntaviivat, joiden valmistelu on vielä kesken. Lisäksi osin asetuksen säännöksiin verrattavissa olevan tietoyhteiskuntakaaren 110 §:n soveltamisesta ei vielä ole kertynyt käytäntöä. On mahdollista, että asetus tulee edellyttämään joitakin muutoksia internetyhteyspalvelun tarjoajien ja käyttäjien välisiin viestintäpalvelusopimuksiin ja mahdollisesti osin myös liittymien tekniseen toteutukseen. Todellista arviota sopimusvapauden laajuudesta ei kuitenkaan voida esittää ennen soveltamisohjeiden julkaisua ja ennen kuin säännöksistä on saatavilla viranomaisten ja tuomioistuimien ratkaisukäytäntöä. Kansallisen ratkaisukäytännön ohella myös EU-tuomioistuimen tulevalla ratkaisukäytännöllä tulee todennäköisesti olemaan keskeinen asema säädöksen tulkinnaissa yritysten toimintavapauksien näkökulmasta.

Sen sijaan ehdotetulla kansallisella lainsäädäntömuutoksella ei itsessään katsota olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia tai merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan. Asetusta on

HE 67/2016 vp

joka tapauksessa sovellettava Suomessa 30 päivästä huhtikuuta 2016 alkaen, ja näin ollen asetuksen kanssa päällekkäisen tai ristiriitaisen toissijaisen kansallisen lainsäädännön kumoamisella on lähinnä vain säädöskehystä selkeyttävää vaikutusta. Päällekkäisen sääntelyn poistamisen arvioidaan edistävän yleistä tavoitetta sääntelyn sujuvoittamisesta ja parantavan yritysten oikeusvarmuutta ja sen myötä muun muassa tulevien palvelukehityksen ja investointien suunnittelua. Myös tiedonanto- ja läpinäkyvyysvelvoitteisiin liittyvien kansallisten lisävelvoitteiden asettamatta jättämisen voidaan katsoa osaltaan edistävän yritysten toimintaedellytyksiä jatkuvasti muuttuvassa ja edelleen kansainvälistyvässä digitaalisessa toimintaympäristössä.

Viestintävirastolle esitettyjen määräyksenantovaltuuksien katsotaan olevan myös yritysten kannalta tarkoituksenmukaisin tapa asetuksen edellyttämien tehtävien toteuttamiseksi, sillä vakiintuneen käytännön mukaisesti merkittävimmät määräykset valmistellaan työryhmätyössä, johon yrityksillä on mahdollisuus osallistua. Mahdollistamalla olemassa olevien määräysten soveltaminen asetuksen valvontaan joko sellaisenaan tai niitä tarvittavin osin päivittämällä vältetään tilanne, jossa viranomainen joutuisi luomaan uusia raskaita sääntelyprosesseja asetuksen mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi.

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Ehdotettu muutos mahdollistaisi radioviestinnän anonymisoitujen välitystietojen käsittelyyn perustuvien uudenlaisten palveluiden ja liiketoimintamallien kehittämisen.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Ehdotetut säännökset mahdollistaisivat satelliittipalveluun liittyvän laitevalmistuksen Suomessa, laitteiden viennin EU:n ulkopuolelle ja siirron EU-maiden sisällä. Satelliittipalvelutoimintaa voitaisiin alkaa luoda Suomen alueelle, minkä seurauksena viranomaiset ja yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittiset yritykset saisivat mahdollisuuden varmistaa toimintansa jatkuvuuden satelliittipalvelutoiminnan avulla.

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Esityksen 315 §:llä ei ole valvottavien yritysten kustannuksia lisääviä vaikutuksia. Yrityksillä on jo nykyisin tietoyhteiskuntakaaren 315 §:ään perustuva velvollisuus toimittaa viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi tarvittavat tiedot viipymättä, viranomaisten pyytämässä muodossa ja maksutta.

Viestintävirasto kerää teleyrityksiltä viestintäpalveluja ja -verkoja koskevia tietoja paikkatietomuotoisina. Lakiin lisättävän määräyksenantovaltuuden tarkoituksena on parantaa säännöllisesti kerättävien tietojen laatua ja yhtenäistää eri yritysten toimittamia tietoja nykyisestään. Tarkemmat määräykset tietojen toimittamisen ajankohdasta ja muodosta myös lisäisivät tiedonkeruun ennakoitavuutta teleyritykselle. Tarkentava sääntely mahdollistaisi siten teleyrityksille nykyistä paremmat mahdollisuudet hallita ja jopa vähentää tiedonkeruusta aiheutuvia kustannuksia.

Virasto on vuosina 2013–2015 uudistanut tietoyhteiskuntakaaren 315 §:ään perustuvaa tiedonkeruujärjestelmäänsä yhteistyössä teleyritysten kanssa. Vuonna 2015 käyttöön otetussa järjestelmässä tiedot kerätään paikkatietomuotoisina, mikä mahdollistaa aikaisempaa laadukkaamman ohjaus- ja valvontatoiminnan.

Paikkatietomuotoiset saatavuustiedot mahdollistavat nykyistä tarkempien markkina-analyysien laatimisen. Siten myös markkina-analyysien perusteella yrityksille asetettavat taloudelliset velvoitteet on mahdollista kohdentaa nykyistä tarkemmin ainoastaan alueille, joilla velvoitteet ovat välttämättömiä kilpailun edistämisen tai palveluiden saatavuuden turvaamiseksi. Tiedonkeruun kehittämisen avulla voidaan tästä johtuen ennakoida olevan myös teleyritysten kustannuksia vähentävä vaikutus. Toisaalta tarkempien markkina-analyysien avulla voidaan varmistua myös siitä, että velvoitteita ei poisteta alueilta, joilla ne ovat välttämättömiä käyttäjien etujen tai markkinoiden toimivuuden varmistamiseksi.

HE 67/2016 vp

Säännöllisesti toistuvien kyselyjen kautta on mahdollista saavuttaa teyryyksille pienempiä kokonaiskustannuksia kuin harvemmin, mutta satunnaisesti toistuvilla yksittäisillä tietopyynnöillä. Säännöllinen kyselysykli sekä vakioidut määritelmät ja toimitusmuodot mahdollistavat paitsi ennakoitavuuden kautta tehokkaamman henkilöresurssien kohdistamisen myös järjestelmien pitkäjänteisen kehittämisen, jolloin prosesseja voidaan automatisoida mahdollisimman suurelta osalta.

Viestintävirasto on teettänyt vuonna 2015 arvion tiedonkeruujärjestelmän uudistuksen vaikutuksista teyryyksille. Vaikutusarvion mukaan tiedonkeruun kustannusvaikutus suurimmille teyryyksille on noin 50 000 euron suuruusluokkaa ensimmäisen kyselyn osalta. Tähän summaan on laskettu mukaan järjestelmän kehityskustannukset, sekä tietojen keräämiseen käytettävä työ. Jatkossa, mikäli kysely pysyy samanlaisena kerrasta toiseen, kyselyyn vastaamisen kustannukset ovat teyryyten mukaan 10 000-20 000 €/kysely.

Muut muutokset

Oikaisuvaatimusmenettelyn laajentaminen Viestintäviraston päätöksiin, jotka koskevat televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua helpottaisi ja nopeuttaisi muutoksenhakuprosessia erityisesti televisio- ja radiotoimintaa harjoittavien yritysten kannalta.

5 Asian valmistelu

5.1 Johdanto

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Viestintäviraston kanssa.

Esityksen periaatteita on käsitelty valmistelun aikana EU:n tuotelainsäädäntöuudistuksen kansallista toimeenpanoa koordinoivan työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Esitystä valmisteltaessa on pyydetty lausunnot laajalta joukolta eri sidosryhmiä. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaanotti esityksestä yhteensä 32 lausuntoa tietoyhteiskunta- ja viestintäministeriön verkkosivuilta asianumerolla LVM/1675/03/2015. Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi puolestaan lausunnot luonnoksesta esitykseksi eräitä tuoteryhmiä koskevien ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyistä ja tätä koskevat yksittäiset lausunnot löytyvät asi- numerolla TEM/2042/03.01.01/2015.

5.2 Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

Ulkoasiainministeriö yhtyi liikenne- ja viestintäministeriön näkemykseen, jonka mukaan on perusteltua keskittää lupaharkinta yhdelle viranomaiselle eli ulkoasiainministeriölle.

Oikeusministeriö (myöhemmin OM) kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että esityksen perusteluista ja ehdotetuista säännöksistä ei saa tarkkaa kuvaa siitä, missä määrin kyse on EU-oikeuden suoraan soveltuvista oikeusnormeista, missä määrin implementointia edellyttävistä normeista ja missä määrin kansallisesta harkinnasta.

Esityksessä on pyritty tuomaan ilmi, että kaikki ehdotettu satelliittipalvelua koskeva sääntely edellyttää implementointia. Esityksessä säädetään esimerkiksi kansallisten viranomaisten toimivallasta satelliittipalveluasioissa. Muilta osin satelliittipalvelua sääntelevät suoraan soveltuvat EU-oikeuden normit, joissa kansallisella lainsäätäjällä ei ole liikkumavaraa tai mahdollisuutta kansalliseen harkintaan.

Oikeusministeriön lausunnossa tuotiin myös esille joitakin satelliittipalveluteknologian valmistusta sääntelevään 271 b §:ään liittyviä näkökohtia. Lausunnon mukaan suoraan soveltuvan normin puuttuessa 271 b § on puutteellisesti säännelty. Säännöstä tulisi lausunnon mukaan täydentää informatiivisella viittauksella, jossa säädetään luvan myöntämisen edellytyksistä. Lisäksi lausunnossa kiinnitettiin huomiota rajoituksen laajuuteen.

HE 67/2016 vp

Luvan myöntämisen edellytyksistä ei toistaiseksi ole EU-sääntelyä, johon lakiehdotuksessa olisi mahdollista viitata. 271 b §:ssä säädetään luvanhakuprosessista vain siltä osin, että hyväksyntälautakunnan lupaa haetaan Viestintäviraston kautta. Muilta osin luvan myöntämisestä vastaa hyväksyntälautakunta.

Satelliittipalveluteknologian valmistusta koskevan rajoituksen laajuus perustuu PRS-päätöksen 5 artiklan 5 kohtaan, eikä siitä ole mahdollista poiketa.

Oikeusministeriön lausunnossa pyydettiin tarkastelemaan, olisiko valittua sääntelymallia tarkoituksenmukaisempaa säätää menettelyistä, joilla valmistajat voivat hakea satelliittipalveluteknologian valmistuksen mahdollistavaa tietopakettia sekä tietopaketin saamiseen liittyvistä ehdoista ja rajoituksista.

PRS-päätöksen 5 artiklan 5 kohdan perusteella säätäminen pelkästä tietopaketin hakemisesta ei ole mahdollista, vaan satelliittipalveluteknologian valmistamisen edellytyksenä on hyväksyntälautakunnan lupa. Tietopaketin voi saada vasta luvan saamisen jälkeen.

5.3 Radiolaitedirektiivi

Työ- ja elinkeinoministeriö (myöhemmin TEM) toi lausunnossaan esiin, että esityksen yleisperusteluiden sivulla 18 viitataan TEM:ssä valmisteilla olevaan ”arviointilaitoksia ja niiden toimintaa” koskevaan yleislakiin. TEM toteaa, että valmistella olevassa laissa ei varsinaisesti säädetä laitosten toiminnasta kuten tyyppitarkastusten, muiden arviointien tekemisestä tai muutoksenhausta ilmoitettujen laitosten päätöksiin, vaan laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyistä. TEM esitti, että kyseistä kohtaa tarkennetaan tältä osin. Liikenne- ja viestintäministeriö tarkensi esitetystä TEM:in lausunnon mukaisesti.

TEM toi esiin myös, että esitetyssä 308 §:ssä ja 318 §:ssä puhutaan tuotevalvontaviranomaisista, mutta TEM esitti, että termi voisi olla markkinavalvontaviranomainen. Lisäksi TEM esitti riskin aiheuttavan radiolaitteen määritelmän lisäämistä lakiin. Lausuntopalautteen perusteella liikenne- ja viestintäministeriö päätyi muuttamaan termiä tuotevalvontaviranomaisesta muotoon markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomainen. Muotoiluun päädyttiin, koska tarkoitus ei ole rajata tietojenvaihtoa vain kaupanpidon valvontaan, vaan varmistaa että tuoteturvallisuuden epäkohtia koskevia tietoja voisi yleisemminkin vaihtaa viranomaisien välillä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (myöhemmin TUKES) toi lausunnossaan esiin, että radiolaitedirektiivin nojalla radiolaitteisiin sovelletaan myös sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettua direktiiviä (2014/30/2014). Jotta vältettäisiin tarpeettomat päällekkäiset säännökset, direktiivejä 2014/30/2014 ja 2014/35/2014 ja niihin perustuvia sähköturvallisuuslain säännöksiä ei sovelleta radiolaitteisiin muuten kuin olennaisten turvallisuusvaatimusten osalta. Komissio voi radiolaitedirektiivin 2 artiklan 2 kohdan nojalla antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritellään, täyttävätkö tietyt sähkölaitteet radiolaitteen määritelmän. [...]” Asian selvittämiseksi TUKES esitti, että muutosehdotuksen perusteluissa kerrotaan selkeästi, miten radiolaitteiden valvonta on tarkoitus järjestää: mikä viranomainen tai mitkä viranomaiset valvovat radiolaitteita, minkä lain tai lakien nojalla valvontaa tehdään ja minkä vaatimusten noudattamista kukin valvontaviranomainen valvoo.

TEM:in ja TUKES:in lausuntopalautteen perusteella esityksen 308 ja 318 §:n perustelutekstejä täydennettiin muun muassa sovellettavien säädösten ja toimivaltaisten viranomaisien osalta. Radiolaitteiden aiheuttamaa riskiä selvennettiin 253 d §:n perustelutekstissä.

Oikeusministeriö esitti tarkennusta esitysluonnoksen 253 d §:n viittaukseen: ”Viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä” ja esitysluonnoksen 263 §:ään luetteloimalla viranomaisen toimivaltuudet, jotka ovat sen käytettävissä radiolaitteen markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai sen varmistamiseksi, että sitä koskeva palautusmenettely järjestetään tai se poistetaan markkinoilta. Liikenne- ja viestintäministeriö selvensi viitasta esityksen perusteluissa, jotta ”helposti ymmärrettävät kielet” olisi tarkemmin määritellyt.

HE 67/2016 vp

Hallinnollisista seuraamuksista oikeusministeriö lausui, että säännökseen olisi kirjattava myös muut edellytykset, kuin luonnoksessa mainitut, seuraamuksen määräämiselle sekä rajoitukset, jotka johtavat sen määräämättä jättämiseen. Lisäksi OM esitti tarkennusehdotuksia rikosoikeudelliset seuraamukset osioon.

Hallinnollisten seuraamusten osalta liikenne- ja viestintäministeriö päätti siirtää asian jatkovalmisteluun, joten kyseinen asia päätettiin jättää pois tästä esityksestä. 348 §:ssä säädetystä radiolaiterikkomuksesta on kirjattu esityksen perusteluteksteihin täsmennyksiä oikeusministeriön esittämällä tavalla lähinnä esityksessä käytettävien sanamuotojen osalta.

Viestintävirasto esitti 259§:ää täydennettäväksi uudella 1 momentilla sekä pykälän otsikkoa muutettavaksi seuraavasti: 259 §. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksyminen, valvonta ja erityiset tehtävät. Vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä hoitavan ilmoitetun laitoksen on noudatettava EU-tyyppitarkastuksessa radiolaitedirektiivin liitteessä 3 säädettyä menettelyä ja täydelliseen laadunvarmistukseen perustuvassa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa radiolaitedirektiivin liitteessä 4 säädettyä menettelyä. Perusteena Viestintävirasto esitti, että samanaikaisesti valmisteltavana olevan arviointilaitoksia koskevan yleislain ei ole tarkoitus sisältää säännöksiä ilmoitettujen laitosten erityisistä tehtävistä, joista tulisi siten säätää tietoyhteiskuntakaareissa. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää yllä esitettyjä Viestintäviraston tarkennuksia tarkoituksenmukaisina.

5.4 Ilmoitetut laitokset

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi 24.11.2015 päivätyllä kirjeellä lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eräitä tuoteryhmiä koskevien ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelystä eli laista ilmoitetuista laitoksista.

Lausunnonantajat kannattivat ehdotuksen rakennetta sen suhteen, että säädetään horisontaalinen laki lain soveltamisalaan kuuluvilla sektoreilla. Lisäksi pidettiin hyvänä sitä, että jatkossa lain soveltamisala voidaan laajentaa koskemaan myös muita tuoteryhmiä eri hallinnonaloilla. Näin voidaan varmistaa, että ilmoitetut laitokset suorittavat tehtävänsä samantasoisesti ja terveen kilpailun edellytysten mukaisesti. Sääntelyn todettiin selkeyttävän nykytilaa ja on perusteltu direktiivimuutosten voimaansaattamiseksi. Yhdenmukaisella sääntelyllä varmistetaan myös se, että ilmoitettujen laitosten pätevyyttä ja toiminnan laatua tarkastellaan yhdenmukaisin kriteerein. Tämä parantaa hallinnon ennakoitavuutta sekä vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä hoitavien yritysten tasapuolista ja yhdenmukaista kohtelua.

Ahvenanmaan maakuntahallitus katsoi, että Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 1 momentin 19 kohdan mukaan standardointi kuuluu valtakunnan toimivaltaan, ja että ehdotus ei ole ristiriidassa itsehallintolain kanssa tai muun maakunnan lainsäädännön kanssa. Ahvenanmaan maakuntahallitus varasi tilaisuuden lausua myöhemmin, jos aihetta ilmenee.

5.5 Radio- ja televisiotoiminta

Digita Oy sekä Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, katsoivat lausunnoissaan, että 36 §:n 1 momentin uusi 4 kohta on tarpeeton sen vuoksi, että tietoyhteiskuntakaaren 35 §:n mukaan Viestintävirasto itse julistaa taajuudet haettaviksi. Myös Tampereen yliopisto piti 36 §:n esitettyä muutosta ongelmallisena muun muassa siksi, että esityksessä ei tarkemmin määritellä, mitä taajuuksien käytön tehokkuus analogisen radion ohjelmatoiminnassa merkitsisi. Lisäksi Tampereen yliopisto huomautti, ettei oppilaitosten ja kolmannen sektorin median taajuustarpeita saa sivuuttaa sen paremmin teknisen kuin taloudellisen tehokkuuden perusteella.

DNA Oy (lausui 28 §:stä), Vaihtoehtoisen radiotoiminnan tukiyhdistys ry (lausui 40 §:stä) ja Järviradio Oy (lausui 28 ja 40 §:stä) kannattivat radiotoimintaa koskevan sääntelyn muuttamista siten, että Viestintävirastolla olisi oikeus poiketa ketjutuskiellosta, jos harjoitettava toiminta olisi kausiluontoista.

HE 67/2016 vp

Viestintävirasto ehdotti myös, että lyhytaikaisten ohjelmistolupien (TYK 28) ja lyhytaikaisten radiolupien (TYK 40) ketjutuskieltoa koskevia säännöksiä täydennettäisiin siten, että ketjutuskieltoa ei sovellettaisi, jos toiminta ei ole muuten jatkuvaa tai säännöllistä. Lisäys mahdollistaisi säännöksen joustavan tulkinnan tapauksissa, joissa televisio- tai radiotoiminta ei ole jatkuvaa tai pysyvää, mutta kausiluonteisesti kuitenkin kestoaltaan pidempää kuin kolme kuukautta.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että esitetty muutos mahdollistaa Viestintävirastolle joustavamman mahdollisuuden tulkita säädöksiä, mikä luo myös radiotoimijoille parempia edellytyksiä käyttää lyhytaikaisia radiolupia. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää yllä esitettyjä Viestintäviraston tarkennuksia tarkoituksenmukaisina ja lisäsi esitykseen, että ketjutuskieltoa ei sovellettaisi myöskään, jos toiminta ei ole muuten jatkuvaa tai säännöllistä.

5.6 Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (myöhemmin KKV) ja Kuluttajaliitto kannattivat esitettyä uutta sääntelyä, joka mahdollistaisi jatkossa määräyksien antamisen niistä estopalveluista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava (135 §:n 2 mom.). KKV toi esiin, että kuluttaja-asiamies on saanut osin ristiriitaista tietoa estojen tarjoamisen kattavuudesta ja lisäksi on muun muassa käynyt ilmi, etteivät estot ole toimineet tietyissä sovelluskaupoissa. Lisäksi KKV esitti, että esityksen perusteluissa olisi hyvä kuvata laajemmin mobiilimaksun ominaisuuksia ja käyttö-tarkoituksia.

TeliaSonera Finland Oyj, DNA Oy, Elisa Oyj, FiCom ry ja Palta ry ottivat kantaa esitettyyn 135 §:n, jota ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä estopalveluista. Toimijat katsovat, että esitetty muutos ei muuta nykytilannetta eikä ole tarpeellinen.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että ns. estoluokkasääntelyä tarvitaan, koska lukuisat asiakasyhteydenotot osoittavat selkeästi, ettei datapalveluiden kautta käytettävien palveluiden maksamiseen sovellettaviin estoluokkiin ole muodostunut yhtenäisiä käytäntöjä ja pelisääntöjä. Ministeriö täydensi esityksen perustelujaesitetyn säännöksen osalta avaten yksityiskohtaisemmin, miksi esitettyyn sääntelyyn on päädytty ja miksi nykytila ei ole tyydyttävä.

5.7 Viranomaisten tiedonsaantioikeus

TeliaSonera Finland Oyj, DNA Oy, Digita Oy, FiCom ry, Finnet-liitto ry, Palta ry, Suomen Yrittäjät ry pitivät esitettyä 315 §:n tiedonsaantioikeuden laajentamista ongelmallisena, koska Viestintävirasto on pyytänyt sellaisia tietoja, joita osalla teleyrityksistä ei itsellään ole helposti saatavilla, tai niillä ei edes ole mahdollisuutta toimittaa pyydettyjä tietoja ilman merkittäviä lisäresursseja. Tietopyynnöt ovat toisinaan kohdistuneet sellaisen liiketoiminnan tietoon, jonka raportoimiseen teleyrityksillä ei ole omaa tarvetta, joten ne eivät kerää pyydettyä tietoa. Esimerkiksi liittymien saatavuustiedot ovat joissakin tapauksissa vaikeasti tuotettavia tietoja esitystavalla, jota Viestintävirasto on edellyttänyt. Tiedot eivät ole muodoltaan yhteneväisiä ja voivat sijaita useissa eri järjestelmissä. Tämä tekee tietojen keräämisen erittäin hankalaksi ja luovuttamisen Viestintäviraston haluamassa muodossa jopa mahdottomaksi. OM:n mukaan jatkovalmistelussa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota 315 §:n valtuuden ja perussäännöksen suhteeseen siten, että hallinnon ulkopuolista tahoja velvoittavan määräyksen antamiseen valtuuttavan määräyksenantovaltuuden jokaiselle olennaiselle komponentille on osoitettava lain-tasoinen perussäännös, josta voidaan antaa tarkempia määräyksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö täydensi 315 §:n osalta vaikutusarviointeja, joista voidaan päätellä, että esitetty viranomaisten tiedonsaannin laajennus siitä, missä muodossa tietoja tulee lähettää, ei lisää teleyritysten kustannuksia kohtuuttomasti. Lisäksi esitetty säännös lisää teleyritysten ennakoitavuutta, mikä helpottaa teleyritysten valmistautumista tuleviin tietopyyntöihin. Oikeusministeriön lausuntopalautteen perusteella esitettyä säädöstä tarkennettiin siten, että siinä luetellaan tiedot, jotka kuuluvat säännöllisen tiedonkeruun piiriin. Näitä tietoja olisivat verkkotoimilupien valvontaan ja Viestintäviraston huomattavan markkinavoiman päätösten ja niihin liittyvien markkina-analyyysien sekä yleispalvelupäätösten valmisteluun tarvittavat

HE 67/2016 vp

toimialatiedot. Lisäksi säännöllisellä tiedonkeruun kerättäisiin tiedot lain 304 §:ssä tarkoitetun Viestintäviraston julkaisutehtävän toteuttamiseksi.

5.8 Muut ehdotukset

Lisäksi useat toimijat toivat lausunnoissaan esiin, että luonnoksessa ei ole ehdotuksia normien purkamiseksi ja esittivät lukuisia tietoyhteiskuntakaaren säädöksiä purettaviksi. Sen vuoksi ne toivat esiin näkemyksiään tietoyhteiskuntakaaren liittyvästä norminpurusta sekä ehdotuksia sääntelyn purkamiseksi tai muokkaamiseksi sääntelyn sujuvoittamiseksi. Ministeriö on huomionnut esiin nostetut seikat ja tulee arvioimaan niitä jatkotyössään.

5.9 Täydentävä lausuntokierros

Hallituksen esitysluonnos oli lausuttavana 25.9.2015 päivätyllä lausuntopyynnöllä. Esitykseen päätettiin tämän jälkeen vielä tehdä muutoksia verkon neutraliteetin, radioviestinnän luottamuksellisuuden ja ilmoitettuja laitoksia koskevien säännöksiä osalta. Ministeriö pyysi lausuntoja kyseisten säännöksiä osalta. Kaikki täydentävän lausuntokierroksen lausunnot löytyvät liikenne- ja viestintäministeriön verkkosivuilta asianumerolla LVM/1675/03/2015. Seuraavaksi esitellään muutokset, joita täydentävän lausuntokierroksen jälkeen tehtiin.

Esityksen 40 §:ää tarkennettiin siten, että, jos toiminta on tilapäistä tai se ei ole muuten jatkuvaa tai säännöllistä, Viestintävirasto voi kuitenkin sen estämättä mitä pykälässä edellä on säädetty, myöntää radioluvan. Tarkoituksena on tilapäisesti joustaa ketjutuskiellosta taajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi. Esitystä tarkennettiin koskemaan nimenomaan tilapäistä toimintaa, jolloin toiminta ei ole päivittäistä tai muuten säännöllistä tai jatkuvaa.

5.10 Verkkoneutraliteetti

Verkkoneutraliteettia koskeva arviomuistio oli esityksen esivalmisteluvaiheessa lausuntokierroksella, jonka jälkeen verkkoneutraliteettia koskevat säännökset olivat lausuttavana täydentävällä lausuntokierroksella. Täydentävällä lausuntokierroksella päädyttiin seuraaviin muutoksiin.

Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen toimeenpanemiseksi säädettävää Viestintäviraston määräyksenantovaltuutusta muotoiltiin tarkkarajaisemmaksi verkkoneutraliteettia koskevan arviomuistion lausuntojen perusteella. Hallituksen esitysluonnoksesta annettujen lausuntojen johdosta valtuutuksen tarkkarajaisuutta selvennettiin edelleen lakiesityksen perusteluissa huolehtien samanaikaisesti siitä, että Viestintävirastolla säilyisi useissa lausunnoissa korostetut riittävät valtuudet asetuksen velvoitteiden tehokkaaksi valvomiseksi. Säännöksen muotoilussa huomioitiin myös siinä käytetyn sanamuodon yhdenmukaisuus muiden vastaavien viranomaisen määräyksenantovaltuutuksia koskevien säännösten kanssa.

Eräiden teleyritysten lausunnoissa ehdotettuja velvoitteita vaikutustenarvioinnin antamisesta sekä välttämättömyyskriteeristä määräysten valmistelussa ei katsottu tarpeelliseksi sisällyttää säännöstekstiin, mutta määräysten ja muiden toimenpiteiden valmistelua koskevien menettelyjen yleisiä periaatteita korostettiin perusteluissa. Viestintävirasto tekee jo nykykäytännön mukaisesti kaikkien valmistelemiensa määräysten yhteydessä vaikutusarvioinnin joko erillisenä asiakirjana tai osana määräyksen perustelumateriaalia. Määräykset valmistellaan läpinäkyvästi ja valmistelussa kuullaan sidosryhmiä. Viranomaisten harkintavaltaa ohjaa yleisiin hallinto-oikeudellisiin periaatteisiin kuuluva suhteellisuusperiaate. Määräyksiä tulee antaa vain silloin, kun niiden arvioidaan olevan oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Määräyksiä ei siis anneta, mikäli tavoitteet ovat lain edellyttämällä tavalla saavutettavissa kevyemmin keinoin.

Esitystä viestintäpalvelusopimuksia koskevien kansallisten lisävelvoitteiden säätämättä jättämisestä sekä internetyhteyspalvelun tiedonsiirtonopeuden vaihteluvälin alarajan ilmoittamisvelvollisuuden poistamisesta matkaviestinverkon liittymien osalta ei muutettu lausuntokierroksen perusteella. Useimmissa lausunnoissa kannatettiin esityksen linjaa, joka tukee hallituksen tavoitetta sääntelyn keventämisestä ja selkeyttämisestä sekä sähköisen viestinnän sisä-

HE 67/2016 vp

markkina-asetuksen tavoitetta eurooppalaisen sääntelyn yhdenmukaistamisesta. Viestintäpalvelun käyttäjille koituvia vaikutuksia arvioitiin huolellisesti esityksen valmistelussa ja suoraan ja sellaisenaan sovellettavan verrattain tiukan asetuksen katsottiin riittävällä tavalla turvaavan sopimusehtojen läpinäkyvyys käyttäjän kannalta. Asetuksen mukaisesti poistuvalla säännöksellä ei nykyisellään käytännössä ole olennaista merkitystä käyttäjien aseman kannalta.

Tietosuojavaltuutetun lausunnossa esille tuoma huomio henkilötietojen käsittelyn valvontaan liittyvästä toimivallasta huomioitiin 110 §:ään sekä 304 §:ään ja 305 §:ään esitetyillä muutoksilla. Tämä varmistaa sen, että esityksellä ei rajoiteta tietosuojavaltuutetun laissa säädettyä itenäistä toimivaltaa henkilötietojen käsittelyä valvovana viranomaisena.

Siltä osin kuin lausuntokierroksella saadut huomiot koskevat jo hyväksytyin asetuksen sisältöä tai valmistelussa olevien BEREC:n soveltamisohjeiden sisältöä, palaute pyritään huomioidaan valmistelutyössä Euroopan unionin tasolla. Hallitus pitää tärkeänä, että soveltamiskäytännön myötä suomalaiset yritykset voivat jatkossakin tarjota kilpailusti ja monipuolisesti käyttäjille laadukkaita ja heidän käyttötarkoituksiinsa sopivia viestintäpalveluita. Kyseessä olevalla lakiesityksellä ei kuitenkaan ole vaikutusta suoraan sovellettavan asetuksen tulkintaan tai tulkintaa ohjaavien BEREC:n soveltamisohjeiden sisältöön.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin eräitä yksityiskohtaisempia huomioita lakiehdotukseen. Nämä on pyritty soveltuvien osin ottamaan huomioon hallituksen esitystä viimeisteltäessä.

5.11 Radioviestinnän luottamuksellisuus

Radioviestinnän luottamuksellisuutta koskevaa muutosesitystä pidettiin suurimmassa osassa lausunnoista yleisesti kannatettavana. Useissa lausunnoissa kuitenkin korostettiin yksityiselämän suojan ja viestinnän luottamuksellisuuden turvaamisen merkitystä. Lausuntopalautteen perusteella esityksen perusteluja täsmennettiin erityisesti käsiteltävien tietojen anonymisoinnin osalta. Lisäksi viranomaisvaikutuksissa huomioitiin myös Tietosuojavaltuutetun toimistolle mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset.

5.12 Ilmoitetut laitokset

Ilmoitettujen laitosten osalta täydentävällä lausuntokierroksella ei tullut lausuntoja, mutta esitystä tarkennettiin vastaamaan pykäviittausten osalta 3.3.2016 eduskunnalle annettua lakia eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista. Lisäksi esitykseen lisättiin tämän lain osalta viittaus suhteesta muuhun lainsäädäntöön.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettua lakia soveltamisalan, suhteen muuhun lainsäädäntöön ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten osalta. Radiolaitesektorin ilmoitetut laitokset olivat mukana lausuntokierroksella olleessa työ- ja elinkeinoministeriön valmistelemassa hallituksen esityksessä laiksi eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista. Eri täytäntöönpanoajankohdan vuoksi radiolaitesektorin ilmoitetut laitokset päätettiin jättää pois lopullisesta työ- ja elinkeinoministeriön valmistelemasta lakiesityksestä. Radiolaitesektorin ilmoitetut laitokset tulee kuitenkin sisällyttää kyseiseen yleislakiin ja siksi työ- ja elinkeinoministeriön lakia esitetään muutettavaksi tässä esityksessä. Työ- ja elinkeinoministeriön lakiesitys on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä, joten tässä esityksessä on viitattu eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettuun lakiin, mutta lain numero ei vielä ole tiedossa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Tietoyhteiskuntakaari

3 §. Määritelmät. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 a kohta, jonka mukaan haitallisella häiriöllä tarkoitetaan häiriötä, joka vaarantaa radionavigoinnin tai turvallisuusradioviestinnän toiminnan tai joka muutoin vakavasti heikentää sellaista radioviestintää tai radiomäärittystä, joka toimii sovellettavien säännösten mukaisesti, tai estää tai toistuvasti keskeyttää tällaisen toiminnan. Haitallisen häiriön määritelmä liittyy radiohäiriöiden selvitystä, tunnistamista ja paikallistamista koskevien säännösten soveltamiseen sekä radiolaitteille asetettavien olennaisien vaatimusten täyttymisen arviointiin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a kohta, jonka mukaan radiolaiterajapinnalla tarkoitetaan radiotaajuuksien säännellyn käytön tarkkaa määrittelyä. EU:n jäsenvaltioille on säädetty velvoite ilmoittaa ne radorajapinnat, joita ne aikovat säännellä ja jotka eivät ole radiotaajuuksien tai radiolaitteiden yhdenmukaistettua käyttöä unionissa koskevien päätösten mukaisia ja jotka siten asettavat kansallisia rajoitteita. Tietojen ilmoittamisesta yhteiseen eurooppalaiseen tietokantaan on säädetty valtioneuvoston päätöksellä 802/1999. Radiolaiterajapintojen tietoja tarvitaan radiolaiteluokkien nimeämiseen, ja ne liittyvät myös velvoitteisiin, joita teleyrityksille voidaan asettaa yleisen viestintäverkon teknisten tietojen ilmoittamisesta. Määritelmä vastaa radiolaitedirektiivin määritelmää.

Pykälän 17 kohdassa olevaa radioviestinnän määritelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että radioviestinnällä tarkoitetaan viestintää radioaaltojen avulla. Määritelmään lisättäisiin myös radiomäärittely, jolla puolestaan tarkoitetaan esineen sijainnin, nopeuden tai muun luonteenomaisen piirteen määrittämistä tai näihin parametreihin liittyvien tietojen hankkimista radioaaltojen etenemisominaisuuksien avulla. Radioviestinnän ja radiomäärittelyn määritelmät on kirjattu pykälän 17 kohtaan yhdeksi määritelmäksi, koska nykyinen tietoyhteiskuntakaaren radioviestinnän määritelmä ei asiallisesti erotellut radioviestintää ja radiomäärittelyä. Määrittelymien tarkentaminen ei vaikuta niiden tietoyhteiskuntakaaren säännösten soveltamiseen, jotka liittyvät radioviestintään. Tarkennetut määritelmät vastaavat radiolaitedirektiivin määritelmiä sekä puitedirektiivin 2 artiklan r-kohtaa.

Ehdotetaan muutettavaksi 3 pykälän 40 kohdassa säädettyä välitystiedon määritelmää radioviestinnän osalta. Määritelmää muutettaisiin siten, että välitystiedon määritelmästä poistettaisiin tieto radiolähtäjien lajista. Radiolähtäjien lajilla tarkoitetaan tietoa siitä, onko radiolähtäjä esimerkiksi matkapuhelin tai kaukosäädin.

Tieto viestinnässä käytettävän radiolähtäjien lajista ei yleensä ole yhdistettävissä yksittäiseen luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön. Tämä johtuu siitä, että käytössä olevien erilajisten radiolähtäjien määrä on Suomessa nykyisin erittäin suuri. Tästä syystä voidaan katsoa, ettei tieto radiolähtäjien lajista tarvitse enää itsenäistä suojaa välitystietona. Samalla tiedon hyödyntäminen esimerkiksi uudenaikaisissa digitaalisissa liiketoimintamalleissa helpottuisi. Siltä osin kuin tieto olisi ehdotetun muutoksen jälkeen yhdistettävissä yksittäiseen henkilöön, saisi se kuitenkin suojaa henkilötietojen suojaa koskevan sääntelyn kautta.

Määritelmä ei kata päätelaitteen ja langattoman verkon välisiä radiosignaaleja, joilla päätelaite ylläpitää valmiutta yhteydenmuodostuksen aloittamiseen ja verkkolaite ylläpitää tietoa kuuluvuusalueellaan olevista päätelaitteista. Näitä signaaleja ei käsitellä viestin välittämiseksi, joten niitä ei ole tarkoitukseenmukaista ottaa mukaan välitystietojen sääntelyn piiriin. Niitä ei ole tarkoitettu yleisesti vastaanotettavaksi, joten niiden käsittely ei ole sallittua voimassa olevan lain 136 §:ssä yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitetun radioviestinnän tai sen välitystietojen käsittelyoikeuden nojalla. Näiden radiosignaalien käsittelyoikeus ehdotetaan nyt sallittavan 136 §:n muutoksella muutamatta kuitenkaan tältä osin välitystiedon määritelmää.

HE 67/2016 vp

28 §. *Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaa esitetään muutettavaksi siten, että lyhytaikainen enintään vuoden kerrallaan voimassa oleva ohjelmistotoimilupa televisio- tai radiotoimintaan digitaalisessa joukkoviestintäverkossa voidaan myöntää, jos toiminnan viikoittainen kesto olisi enintään kaksitoista tuntia. Käytännössä on ollut tapauksia, joissa voimassa olevan lain kahdeksan tunnin viikoittaisen enimmäiskeston raja on estänyt vuoden mittaisen televisiotoiminnan toimiluvan myöntämisen. Kokonaisviikkotuntimäärän pienuuden ja kausiluontoisuuden vuoksi kyseessä olisi kuitenkin ollut pykälässä tarkoitettu vähäinen televisiotoiminta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että siinä säädetty lyhytaikaisten ohjelmistotoimilupien niin sanottu ketjutuskielto koskisi saman toiminnan harjoittajan lisäksi myös pääosin saman ohjelmiston lähettämistä. Momenttiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännös karenssiajan pituudesta. Ehdotetun lisäyksen mukaan karenssiaika olisi samanpituisen kuin analogisessa radiotoiminnassa.

Pykälän 2 momentin soveltamisen joustavoittamiseksi siihen ehdotetaan lisättäväksi myös Viestintävirastolle oikeus poiketa ketjutuskiellosta, jos harjoitettava toiminta ei olisi päivittäistä tai jos toiminta ei olisi muuten jatkuvaa tai säännöllistä. Poikkeamisoikeutta voitaisiin soveltaa erityisesti silloin, kun kyse olisi satunnaisesta tai toistuvasti hyvin lyhytkestoisesta toiminnasta, jossa toiminnan kesto olisi vain muutamia päiviä kerrallaan. Toiminnan kausiluontoisuuden tai vähäisyyden vuoksi pitkäaikaisen ohjelmistotoimiluvan hakeminen ei olisi tarkoituksenmukaista. Viestintävirasto voisi poikkeamismahdollisuuden perusteella myöntää perättäisen lyhytaikaisen ohjelmistotoimiluvan samalle pykälässä tarkoitettulle toimijalle ilman karenssiaikaa. Esimerkkinä voidaan mainita talvikauden aikana jääkiekon tai muun talviurheilun lähettämiseen tarvittavat lyhytaikaiset ohjelmistotoimiluvat, jos lähetystoiminta ei ole päivittäistä.

29 §. *Ohjelmistotoimiluvan muuttaminen.* Sääntelyn selkeyttämiseksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ohjelmistotoimiluvan myöntäneen viranomaisen sijaan ohjelmistotoimiluvan voisi muuttaa toimilupaviranomainen.

32 §. *Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen.* Sääntelyn selkeyttämiseksi pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ohjelmistotoimiluvan myöntäneen viranomaisen sijaan ohjelmistotoimiluvan voisi peruuttaa toimilupaviranomainen. Lisäksi 1 momentin 1 kohtaan lisätään ohjelmistotoimiluvan peruuttamisen edellytyksiin syyllistyminen rikoslain 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai sen törkeään tekemiseen. Joukkoviestiminä televisio ja radio tarjoavat kanavan viharikosten tekemiseen. Kiihottamisrikokseen syyllistyneen televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan ei voida katsoa olevan enää sellainen, että toimiluvan haltijan toimilupaa ei voitaisi peruuttaa. Ohjelmistotoimilupa voidaan lähtökohtaisesti myöntää hakijalle, jonka ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä. Ohjelmistotoimiluvan myöntämisen edellytyksenä on perinteisesti pidetty nimenomaan toimintaan liittyvän erityislainsäädännön noudattaminen. Vastaavasti peruuttamisen edellytyksiin tulisi lisätä kiihottamisrikoksiin syyllistyminen. Toimilupaviranomaisella tulisi olla selkeä toimivalta peruuttaa toimilupa.

Pykälän 1 momentin mukaan toimilupaviranomaisella olisi edelleen harkintavalta sen suhteen, täytyvätkö ohjelmistotoimiluvan peruuttamisen edellytykset.

33 §. *Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen.* Sääntelyn selkeyttämiseksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ohjelmistotoimiluvan myöntäneen viranomaisen sijaan ohjelmistotoimiluvasta luopumisesta tai osittaisesta ohjelmistotoimiluvasta luopumisesta tulisi ilmoittaa Viestintävirastolle, jolle tehdään muutkin toiminnan harjoittamista koskevat ilmoitukset. Samoin sääntelyn selkeyttämiseksi säännöksessä nimenomaisesti säädettäisiin, että ohjelmistotoimiluvasta voisi luopua kokonaan luopumisen sijasta myös osittain. Osittainen luopuminen merkitsisi toimiluvan nojalla harjoitettavan toiminnan supistamista siten, että toiminnan väestöpeitto pienenis toiminnan säilyessä muuten ennallaan. Vastaavasti toimiluvan muiden ehtojen muutos katsottaisiin tietoyhteiskuntakaaren 29 §:n mukaiseksi toimiluvan muuttamiseksi, johon tarvitaan lupaviranomaisen myönteinen päätös.

HE 67/2016 vp

36 §. *Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta. Muutoksella laajennettaisiin Viestintäviraston oikeusharkintaa radiotoiminnan ohjelmistotoimilupien myöntämisessä siten, että ohjelmistotoimilupaa ei olisi myönnettävä, jos toimiluvan myöntäminen estäisi radiotaajuuksien tehokasta tai tarkoituksenmukaista käyttöä. Viestintäviraston taajuussuunnittelun tavoitteena on muun muassa tukea langattoman tietoyhteiskunnan kehittymistä avaamalla toimintaedellytyksiä uusille radiotaajuuksien käyttötarkoituksille ja antamalla nykyisille käyttäjille mahdollisimman suuri hyöty käytettävissä olevista taajuuksista. Tehokas radiotaajuuksien käyttö edellyttää pitkäjänteistä taajuussuunnittelua.

Tietoyhteiskuntakaaren säätämisen yhteydessä pidettiin tarkoituksenmukaisena, että taajuuksien käytön tekninen valmistelu ja tietyissä tapauksissa myös päätökset tehdään asiantuntijavirastossa eli Viestintävirastossa. Erityisesti analogiseen radiotoimintaan myönnettävien ohjelmistotoimilupa-asioiden käsittelyn yhteydessä Viestintävirastolla ei kuitenkaan ole ollut mahdollisuutta ratkaista 36 §:n mukaisesti hakemuksia silloin, kun yksittäistä analogisen radiotoiminnan taajuutta on hakenut useampi toimija. Käytännössä kuitenkin useimmat tällaiset tilanteet olisivat ratkaistavissa taajuuden tehokkaan käytön edistämisen perusteella ilman, että niissä olisi tarve tarkoituksenmukaisuusharkintaan.

Tietoyhteiskuntakaaren esitöissä on jo muun muassa todettu, että tilanteissa, joissa analogiseen radiotoimintaan olisi osoitettavissa uusia taajuuksia, joille ei niiden kattaman alueen väestöpeiton, niiden tarjoamien liiketoimintamahdollisuuksien tai potentiaalisten toimijoiden kiinnostuksen puutteen vuoksi, olisi tarkoituksenmukaista myöntää uutta ohjelmistotoimilupaa, Viestintävirasto voi liittää tällaiset taajuudet määräyksessä jo oleviin taajuuskokonaisuuksiin. Vastaavasti Viestintävirasto voisi jatkossa taajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi tehdä taajuuksien käytön osalta teknisiä ratkaisuja siitä, millaiseen kokonaisuuteen tietty taajuus tulisi liittää. Käytännössä kyse olisi esimerkiksi tilanteista, joissa useampi hakija olisi kiinnostunut yksittäisestä taajuudesta ja taajuus olisi selkeästi teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta liitettävissä tiettyyn taajuuskokonaisuuteen esimerkiksi päällekkäisten radioverkon peittoalueiden minimoimiseksi tai tilanteissa, joissa sallitulta säteilyteholtaan korkea taajuutta on haettu pelkästään verkon peittoa täydentävälle täytelähtimelle.

Päätöksen tekeminen ei jatkossakaan edellyttäisi siten Viestintävirastolta tarkoituksenmukaisuusharkintaa, vaan viraston tulisi tehdä ratkaisunsa puhtaasti taajuuksien teknisen tehokkuuden varmistamisen näkökulmasta.

40 §. *Radioluvan myöntäminen.* Analogista radiotoimintaa, jossa toiminnan kesto on enintään kolme kuukautta, saa harjoittaa lain 34 §:n 2 momentin mukaan ilman ohjelmistotoimilupaa. Lain 40 §:n 5 momentissa säädetään kyseisen toiminnan ketjutuskiellosta. Koska toiminta ei edellytä ohjelmistotoimilupaa, ketjutuskiellosta on säännös radioluvan myöntämisestä koskevassa 40 §:ssä. Jotta digitaalista lyhytaikaista televisio- ja radiotoimintaa koskeva sääntely ja analogista lyhytaikaista radiotoimintaa koskeva sääntely vastaisivat toisiaan, ehdotetaan 40 §:n 5 momenttia muutettavaksi samoin kuin 28 §:n 2 momenttia. Myös analogisen radioon tulisi sovellettavaksi Viestintäviraston mahdollisuus poiketa ketjutuskiellosta silloin, kun toiminta on tilapäistä, tai jos toiminta ei olisi muuten jatkuvaa tai säännöllistä.

Etenkin kesäkaudella pienet toimijat tarjoavat tyypillisesti radiopalveluita rajatulla alueella. Useimmiten tällaisia tapahtumia ovat pienillä rajatuilla alueilla järjestettävät urheilutapahtumat, kuten motocross-kilpailut, erilaiset messut ja esimerkiksi kausittaiset harrasteryhmien radiopäivät. Tapahtumia voi olla samoissa paikoissa kausittain useita eri toimijoiden järjestäminä ja niihin haetaan tavanomaisesti päivän tai kahden radiolupa kerrallaan.

Voimassa oleva sääntely ei sisällä minkäänlaista joustomahdollisuutta ketjutuskiellosta. Samalle toiminnanharjoittajalle ei voida samalle alueelle myöntää uutta radiolupaa kuin aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan voimassaolon päättymisestä. Ketjutuskieltoa on sovellettava, vaikka aiempi lupa olisi ollut vain esimerkiksi päivän mittainen. Toimijalla olisi mahdollisuus hakea tuki radiolupaa kyseiselle alueelle kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan. Radioitavia yksittäisiä tapahtumia saattaa kuitenkin olla huhtikuusta lokakuuhun, jolloin karenssi estää tällaisen pienimuotoisin toiminnan osaltaan kokonaan. Kolmen kuukauden

HE 67/2016 vp

radiolupa ei myöskään ole radiotaajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukainen, koska aito radioluvan tarve on vain muutamille päiville kerrallaan. Mahdollisille alueella toimiville muille lyhytaikaisen radiotoiminnan harjoittajille tulisi myös aina löytää vaihtoehtoinen taajuus. Mahdollisuus ketjutuskiellosta poikkeamiseen mahdollistaisi radiolupien myöntämisen tällaisissa lyhytaikaisen radiotoiminnan tapauksissa joustavasti ja taajuuksien käytön kannalta mahdollisimman tehokkaasti. Kuitenkin esimerkiksi päivän mittaisia lupia myönnettäessä tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei toiminta ole päivittäistä tai muuten säännöllistä tai jatkuvaa. Tällaisen, esimerkiksi päivän mittaisen, luvan tarve tulee olla tilapäinen eikä se voi johtaa jatkuvaan radiotoiminnan harjoittamiseen.

48 §. Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen. Muun kuin verkko- tai ohjelmistotoimilupaa edellyttävään toimintaan tarkoitettua radioluvan saa siirtää. Siirrosta on pykälän 2 momentin mukaan ilmoitettava viipymättä Viestintävirastolle, joka voi hylätä radioluvan siirron, jos on ilmeistä, että lain 41 §:ssä säädetty radioluvan myöntämisen tai hylkäämisen edellytykset eivät täyty. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirasto voisi hylätä radioluvan siirron myös niissä tapauksissa, joissa käytännössä olisi kyse lain 40 §:n 5 momentissa tarkoitettua niin sanotun lyhytaikaisen radiotoiminnan ketjuttamisen kiellon kiertämisestä.

108 §. Viestintäpalvelusopimus. Pykälän 2 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin internetyhteyspalvelun tiedonsiirtonopeuden vaihteluvälin ilmoittamista koskeva säännös päällekkäisenä sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksessa säädetyn kanssa.

Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan d alakohta edellyttää kiinteiden yhteyksien osalta nopeuden ilmoittamista viestintäpalvelusopimuksissa voimassa olevan tietoyhteiskuntakaaren 108 §:n 2 momentin 2 kohdan asettamia vaatimuksia useammalla mittarilla. Sopimukseen on alakohdan mukaan sisällytettävä selkeä ja ymmärrettävä selvitys siitä, mikä on internetyhteyspalvelun minimi-, normaali-, maksimi- ja mainostettu nopeus ladatessa tietoja verkosta ja verkkoon.

Voimassa olevan tietoyhteiskuntakaaren 108 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan yhteysnopeuden vaihteluväli tulee ilmoittaa myös mobiililaajakaistaa koskevassa viestintäpalvelusopimuksessa. Viestintävirasto ei kuitenkaan ole asettanut mobiiliteknikalla toteutettujen liittymien nopeuden alarajalle mitään numeerista vähimmäisvaatimusta. Tämä johtuu siitä, että mobiiliverkoissa ei voi käytännössä taata miniminopeutta muun muassa käyttäjien liikkuvuuden takia, ja mobiiliverkoille ovat ominaisia nopeuden suuret vaihtelut eri verkkotekniikoiden välillä tai jopa saman verkkotekniikan sisällä. Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen mukaan mobiililaajakaistoista tulee ilmoittaa loppukäyttäjille arvioitu maksimi- ja mainostettu nopeus ladatessa tietoja matkapuhelinverkosta ja -verkkoon. Vaatimus alarajan ilmoittamisesta siis poistuu matkapuhelinverkon liittymien osalta.

Lainsäädännön selkeyttämiseksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa viitattaisiin sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetukseen vaihteluväliä koskevan sääntelyn osalta.

Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden säilyttää ja hyväksyä asetuksessa säädettyjä läpinäkyvyysvelvoitteita pidemmälle meneviä toimenpiteitä. Internetyhteyspalvelun nopeuden ilmoittamisesta ei katsota tarpeelliseksi säätää kansallisesti asetusta pidemmälle meneviä velvoitteita loppukäyttäjien edun turvaamiseksi. Tietoyhteiskuntakaaren 107 §:ssä säädetty kohtuuttomien sopimusehtojen kieltä kuluttajasopimuksissa antaa Viestintävirastolle myös jatkossa tehokkaan keinon linjata ja valvoa internetyhteyspalvelun nopeuden ilmoittamisesta kohtuullisuutta asetuksen asettamien vaatimusten ohella. Siltä osin kuin kyse on kuluttajille tarjotuista liittymäsopimuksista, myös kuluttaja-asiamies on toimivaltainen valvontaviranomainen. Kuten tietoyhteiskuntakaaren 306 §:ssä säädetään, kuluttaja-asiamies valvoo kuluttajasuojalain nojalla sopimusehtojen, markkinoinnin ja asiakassuhteissa noudatettujen menettelyjen lainmukaisuutta kuluttajansuojan kannalta.

110 §. Verkon neutraliteetti. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan siten, että sen 1-6 momentit kumottaisiin sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen kanssa päällekkä-

HE 67/2016 vp

käisinä. Pykälään lisättäisiin uusi 1 momentti asetukseen viittaamiseksi ja uusi 2 momentti asetuksen valvonnan edellyttämien Viestintäviraston toimivaltuuksien säätämiseksi.

Voimassa olevan pykälän 1-6 momentissa säädetään verkon neutraliteetin periaatteesta ja niistä perusteista ja ehdoista, joilla teleyritys voisi rajoittaa liikennettä sekä näiden rajoitusten ja menettelyjen tarkemmasta arvioinnista ja täytäntöönpanosta. Vastaavasta asiasta säädetään sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3-5 artikloissa, ja asetuksessa säädettyyn nähden toissijaiset kansalliset säännökset on siten tarpeen kumota.

Ehdotettu uusi 1 momentti sisältäisi ehdotetun 108 §:n 4 momentin tapaan viittauksen sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetukseen. Muutos on tarpeen internetyhteyspalvelun tarjontaa koskevan lainsäädäntökehityksen selkeyttämiseksi.

Ehdotetulla uudella 2 momentilla säädettäisiin Viestintävirastolle oikeus antaa asetuksen noudattamisen valvonnan ja täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia määräyksiä. Määräykset voisivat koskea asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja internetyhteyspalvelun teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevia vaatimuksia sekä 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen dokumentointia ja tilastointia sekä näihin liittyvien asiakirjojen muotoa ja tietojen säilyttämistä. Lisäksi Viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen internetyhteyden laatua mittaavan palvelun hyväksymisestä. Yhteyslaatua mittaavalla palvelulla tarkoitettaisiin tässä asetuksen kohdassa säädettyä valvontamekanismia, joka on tarkoitettu internetliittymän suorituskyvyn todentamiseen. Määräyksellä voitaisiin määrätä käytettävän palvelun yleisistä kriteereistä tai tarvittaessa edellyttää myös jonkin tietyn palvelun käyttöä. Määräyksenantovaltuutus ei kuitenkaan koskisi asetuksen 3 artiklan 4 kohdan sisältämien henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten valvontaa, vaan henkilötietojen käsittelyn valvonta kokonaisuudessaan kuuluisi jatkossakin tietosuojavaltuutetulle.

Määräyksenantovaltuutus on tarkoitettu tarkkarajaiseksi ja käytettäväksi vain niissä tilanteissa, kun se on välttämätöntä asetuksen edellyttämien tehtävien täytäntöön panemiseksi sekä kohdullista saavutettavaan hyötyyn nähden. Turhien kustannusten ja hallinnollisen taakan välttämiseksi kevyempiä keinoja arvioidaan aina yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Määräyksenantovaltuutta käytettäessä määräykset valmistellaan läpinäkyvästi ja sidosryhmiä kuullen hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Ehdotettujen uusien määräyksenantovaltuuksien lisäksi asetuksen mukaisen verkon neutraliteetin turvaamiseksi voitaisiin soveltuvin osin käyttää myös Viestintävirastolle lain 244 §:ssä säädettyjä määräyksenantovaltuuksia, jotka on yleisesti tarkoitettu turvaamaan viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen laatua, tietoturvallisuutta ja yhteentoimivuutta.

135 §. *Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirastolla on mahdollisuus antaa määräyksiä niistä estopalveluista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava. Nykyinen säännös soveltuu huonosti älypuhelin tai muiden mobiililaitteiden avulla käytettävien sovellusten ja sovelluskauppojen maksuihin.

Nykyinen estoluokkasääntely keskittyy "lähtevän liikenteen estoluokkiin", eli pääosin maksullisiin puhelin- ja tekstiviestipalveluihin sekä maksamiseen puhelinlaskulla lisämaksullisten puhelujen ja tekstiviestien avulla. Tämän vuoksi datapalveluiden kautta käytettävät palvelut kuten mobiilimaksaminen (tapa maksaa hyödykkeitä puhelinlaskulla) jäävät nykyisen tietoyhteiskuntakaaren 135 §:n ja Viestintäviraston antaman estoluokkamääräyksen soveltamisalan ulkopuolelle. Säädäntö ei siten ole neutraali eri palvelujen välillä. Ehdotettu lakimuutos yhtenäistää eri maksamisvaihtoehtoihin kohdistuvaa säädäntöä ja luo neutraalin ja tasapuolisen toimintakentän teleyrityksille. Ehdotettu lakimuutos mahdollistaa myös Viestintäviraston antaman määräyksen ajantasaistamisen nykyisin käytössä olevien tekniikoiden mukaiseksi.

Vaikka tietoyhteiskuntakaaren 135 § ja Viestintäviraston antama estoluokkamääräys eivät sisällä erityisiä säännöksiä datapalveluiden kautta käytettyjen palvelujen maksamiseen, teleyritykset ovat tunnustaneet estopalvelujen soveltamisen tarpeen myös näihin palveluihin. Te-

HE 67/2016 vp

leyritykset kuitenkin soveltavat estoluokkia datapalveluiden kautta käytettävien palveluiden maksamiseen eri tavoin. Teleyritykset ovat yhdistäneet datapalveluiden käytön lyhytsanomaliikenteen estoluokkiin. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa palveluiden maksaminen datapalveluiden kautta on estetty samanaikaisesti, kun tekstiviestimaksaminenkin on estetty, ja päinvastoin.

Viestintävirasto on tietoinen asiakasyhteydenotoista, joissa asiakkaat ovat luulleet jo käytössä olevien estopalveluiden estävän myös datapalveluiden kautta käytettävien palveluiden maksamisen, vaikka näin ei ole ollutkaan. Lisäksi Viestintävirasto on saanut yhteydenottoja, joissa on kysytty neuvoa, miten datapalveluiden kautta käytettävien palveluiden maksaminen liittymästä voidaan estää kokonaan. Kuluttajaviranomaiset ovat vastaanottaneet muutaman kuu-kauden aikana yli 100 valitusta tietyistä sisältöpalvelujen maksuja välittävistä palveluntarjoajista. Tyypillisissä ongelmatilanteissa datapalvelun kautta tehdyn ostoksen veloitus puhelinlaskulla on tullut asiakkaalle yllätyksenä.

Käytännössä puhelinlaskulle on mahdollista ottaa sovellusten lataamisesta tai käytöstä johtuvia veloituksia, jotka ovat muuta kuin viestintäpalvelun vastaanottamista. Esimerkiksi pelisovellukset saattavat sisältää lisämaksullisia toimintoja, joita lapset tai yritysten työntekijät voivat hankkia siten, että maksu päätyvät tilaajan laskulle. Ostokset tapahtuvat verkossa painamalla maksupainiketta ja ne laskutetaan matkapuhelinlaskulla. Ostoksia voidaan tehdä niin matkapuhelimella, tabletilla kuin kannettavalla tietokoneellakin, jos niissä on käytössä matkaviestinverkon datayhteys.

Tällaisessa niin sanotussa mobiilimaksussa kuluttajat hyväksyvät ostoksen myyjän verkkosivulla tai sovelluksessa, minkä jälkeen ostokset veloitetaan matkapuhelinlaskulla. Laskutus perustuu siihen, että laskuttajana toimiva matkapuhelinoperaattori tunnistaa mobiililaitteen SIM-kortin perusteella. Laskutuksen kytkeminen viestintäpalvelun käyttöön erottaa mobiilimaksun muista kuluttajien käyttämistä maksamisvaihtoehdoista. Mobiilimaksua ei kuitenkaan liity ainoastaan kuluttajille tarjottaviin peli- tai muihin sovelluksiin, vaan mobiilimaksua voidaan käyttää monenlaisten kulutushyödykkeiden maksamiseen. Mobiilimaksun veloittaminen ei myöskään edellytä kuluttajilta erityisen sovelluksen käyttämistä taikka erillistä rekisteröitymistä tai kirjautumista. Mobiilimaksu voidaan toteuttaa osana verkkosivun toimintoja siten, ettei sen käyttö edellytä kuluttajalta mitään erityisiä toimia. Eri asia on, että tietoverkkojen viestiliikenteessä mobiilimaksujen laskutustietojen välittämiseen saattaa osallistua tietoteknisiä rajapintoja hallinnoiva väliporras. Kuluttajille tällainen väliporras ei näy vaan he asioivat ainoastaan hyödykkeen myyjän ja laskuttavan teleyrityksen kanssa.

Asiakasyhteydenotot osoittavat siten selkeästi, ettei datapalveluiden kautta käytettävien palveluiden maksamiseen sovellettaviin estoluokkiin ole muodostunut yhtenäisiä käytäntöjä ja pelisääntöjä. Yhtenäisten käytäntöjen ja pelisääntöjen puute on ongelmallista erityisesti nykyisessä tilanteessa, jossa uusia maksupalveluita ollaan vasta ottamassa käyttöön ja jolloin käyttäjien kokemat ongelmat voivat hidastaa uusien palvelujen käyttöönottoa ja johtaa jopa tilanteeseen, jossa uusien maksupalveluiden käyttämisestä kieltäydytään täysin. Tästä syntyy haittaa niin käyttäjille kuin teleyrityksille ja siksi yhtenäisten käytäntöjen ja pelisääntöjen luominen on välttämätöntä.

Esitetty muutos parantaa myös teleyritysten asiakkaiden oikeusturvaa asiakkaan ja teleyrityksen välisissä riitatilanteissa, kun valvovalla viranomaisella on mahdollisuus puuttua yritysten haitalliseen käyttäytymiseen. Haitalliseen käyttäytymiseen puuttuminen on myös tärkeää niiden yritysten toiminnan kannalta, joiden toiminta on säädösten mukaista ja jotka kärsisivät toisten yritysten haitallisesta käyttäytymisestä esimerkiksi menettäen asiakkaitaan.

Nykyinen sääntely ei muuttuneessa toimintaympäristössä ole soveltamisalaltaan tarpeeksi laaja eikä turvaa kuluttajan asemaa riittävästi eikä johdonmukaisella tavalla. Muutos selkeyttäisi nykytilaa sääntelyn näkökulmasta, mutta ei muuttaisi yritysten käytäntöä merkittävästi, koska yritykset tarjoavat asiakkailleen Viestintäviraston nykyisen määräyksen mukaiset estopalvelut ja ne soveltavat estoluokkia myös palvelujen maksamiseen datapalvelujen kautta sääntelyn epäselvyydestä huolimatta.

HE 67/2016 vp

Ehdotettu muutos mahdollistaa Viestintävirastolle keinon puuttua ja ennaltaehkäistä uusien käyttöön otettavien tekniikoiden ja palveluiden aiheuttamiin ongelmiin ja väärinkäytöksiin. Kuluttajansuojanäkökohdat velvoittavat Viestintävirastoa ennaltaehkäisemään osaltaan mahdollisia havaittuja epäkohtia. Mobiilimaksun suhteen on esiintynyt epäkohtia, mutta Viestintävirastolla ei ole ollut riittäviä valtuuksia ennaltaehkäistä näitä ja tarvittaessa puuttua niihin.

136 §. *Viestin ja välitystietojen luottamuksellisuus.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin oikeus radioviestinnän tai sen välitystietojen käsittelyyn automaattisen tietojen käsittelyn avulla tilastollisesti erikseen määriteltyjen radioviestinnän muotojen osalta. Tietoihin ei saisi kohdistaa manuaalista käsittelyä. Manuaalinen käsittely voitaisiin kohdistaa ainoastaan automaattisen käsittelyn perusteella muodostettuun anonymisoituun tietoon. Käsittely kerättyjen tietojen anonymisoinniseksi olisi kuitenkin mahdollista, kunhan käsittelyssä huomioitaisiin 137 §:n mukaiset yleiset käsittelyperiaatteet. Viestinnän sisältöä saisi käsitellä vain siltä osin kuin se on tarpeen välitystietojen keräämiseksi.

Ehdotetun 5 momentin 1 kohdassa on lueteltu sellaiset kauko-ohjattavat radiolaitteet, joiden viestinnästä syntyviä välitystietoja voisi ehdotetun lainkohdan mukaisesti käsitellä. Tällaisia laitteita olisivat erilaiset kauko-ohjattavat pienoismallit ja miehittämättömät ilma-alukset. Pienoismalleilla tarkoitettaisiin esimerkiksi autojen tai junien pienoismalleja, jotka ovat kauko-ohjattavia. Miehittämättömällä aluksella tarkoitettaisiin sekä vedessä että ilmassa kulkevaa alusta sen käyttötarkoituksesta riippumatta.

Ehdotetun 5 momentin 2 kohdassa mahdollistettaisiin päätelaitteen ja langattoman lähiverkon (WLAN-verkon) tai matkaviestinverkon (esimerkiksi 4G-yhteys) välisen yhteyden muodostamista tai ylläpitoa varten tapahtuvan radioviestinnän käsittely. Yhteyden muodostamista tai ylläpitoa varten tapahtuvalla radioviestinnällä tarkoitetaan päätelaitteen ja verkon tukiasemien välistä viestintää ennen kuin päätelaite on rekisteröitynyt sitä palvelemaan tukiasemaan ja muodostanut yhteyden viestien välittämiseksi. Yhteyden muodostamista tai ylläpitoa varten tapahtuva radioviestintä voi koskea useampia langattoman verkon tukiasemia. Varsinaisia viestinnän välitystietoja ei näin ollen enää voisi käsitellä muutoin kuin tietoyhteiskuntakaaren 17 luvussa erikseen säädetyillä perusteilla. Päätelaitteen läsnäolotietoa langattomassa lähiverkossa tai matkaviestinverkossa voi yhteyden ylläpitoa varten tapahtuvana tietona käsitellä myös viestinnän aikana.

Matkaviestinverkot toimivat 450 MHz:n, 800 MHz:n, 900 MHz:n, 1800 MHz:n, 2 GHz:n ja 2,5 GHz:n taajuusalueilla. Langattomat lähiverkot toimivat tavanomaisesti taajuuksilla 2400–2483,5 MHz, mutta lisäksi niille ovat myös kaistat 5150–5250 MHz, 5250–5350 MHz ja 5470–5725 MHz. Pienoismallien ynnä muiden vastaavien laitteiden kauko-ohjausta voi olla useilla taajuusalueilla, mutta yksi tavanomainen taajuusalue miehittämättömille ilma-aluksille on 2,4 GHz ja luvasta vapaiden pienoislama-alusten kauko-ohjauslaitteiden yhteistaajuudet ovat 34,995–35,225 MHz.

Ehdotetaan lisättäväksi pykälään uusi 6 momentti, joka rajaisi 5 momentissa annettua käsittelyoikeutta. Käsittelyn perusteella muodostettavan tilastollisen analyysin tulisi olla sellainen, että siitä ei pystyisi tunnistamaan yksittäistä luonnollista henkilöä. Myös käsittelyn tuloksen tulisi olla sellainen, ettei siitä pystyisi tunnistamaan yksittäistä luonnollista henkilöä. Käsittelyn pohjalta tehtyä analyysiä ei siten voisi tuottaa, jos kyse olisi esimerkiksi yhdestä käyttäjästä ja hänen tiedoistaan tai niin pienestä joukosta käyttäjiä, että yksittäinen luonnollinen henkilö voisi olla tunnistettavissa. Myös esimerkiksi matkapuhelimen tai muun päätelaitteen yksilöinnin mahdollistavat tiedot olisi tehtävä sellaisiksi, ettei niiden perusteella olisi mahdollista tunnistaa ja esimerkiksi seurata yksittäistä luonnollista henkilöä. Tässä yhteydessä on myös syytä huomioda, että liittymän tai päätelaitteen maantieteellisen sijainnin ilmaisevista sijaintitiedoista säädetään erikseen tietoyhteiskuntakaaren 20 luvussa.

Yleisellä tasolla tietojen anonymisoinnin osalta tulee huomioda, että toteutus on lähes aina räätälöitävä tapauskohtaisesti palvelun luonteesta ja teknisestä toteutuksesta riippuen. Anonymisoitu tieto on herkästi uudelleen yhdistettävissä luonnolliseen henkilöön erityisesti, jos tietoa kerätään eri lähteistä. Esimerkiksi kameravalvonnan avulla saatujen tietojen yhdistäminen anonymisoituihin välitystietoihin saattaisi johtaa siihen, ettei tietoa voitaisi enää pitää

HE 67/2016 vp

anonyyminä. EU:n tietosuojatyöryhmä (Article 29 Data Protection Working Party) on arvioinut lausunnossaan 5/2014 erilaisten anonymisointitekniikkojen tehokkuutta ja rajoituksia ja antanut tekniikkoja koskevia suosituksia. Anonymisointia määritellään myös EU:n tietosuoja sääntelyn uudistavassa yleisessä tietosuoja-asetuksessa.

Säännöksen mukaisessa välitystietojen käsittelyssä olisi otettava huomioon tietoyhteiskunta-kaaren 137 §:ssä asetetut rajoitukset, joiden mukaan välitystietojen käsittelyllä ei saa rajoittaa luottamuksellisen viestinnän ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Vastavia periaatteita on noudatettava yhteyden muodostamista tai ylläpitoa varten tapahtuvan radioviestinnän käsittelyssä. Siten esimerkiksi päätelaitteiden tunnistetiedot tai osoitetiedot kuten MAC- tai IP-osoitteet tai muut tekniset tunnistetiedot, joita yhteyden muodostamiseen tai ylläpitoon liittyy, on lähtökohtaisesti teknisesti anonymisoitava jo keräämisvaiheessa.

Viestinnän sisältö olisi edelleen luottamuksellista, ja vahingossa vastaanotettua viestintää koskisi tietoyhteiskunta-kaaren 136 §:n 4 momentissa säädetty vatiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto. Lisäksi tietoyhteiskunta-kaaren 136 §:n 3 momentin mukaisesti esimerkiksi viranomaistoimivaltuuksista olisi edelleen mahdollista säätää erikseen muussa lainsäädännössä.

243 §. *Viestintäverkon ja viestintäpalvelun laatuvaatimukset.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, joka vastaa voimassa olevan lain 251 §:ää. Säännös teleyrityksen päätelaite-rajapintojen julkaisuvelvoitteesta soveltuu sisältönsä puolesta paremmin nyt ehdotettavaan asiayhteyteen lain 29 lukuun, joka koskee viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen laatuvaatimuksia. Säännös on edelleen tarpeen kilpailusta telepätelaitemarkkinoilla annetun direktiivin 2008/63/EY panemiseksi kansallisesti täytäntöön. Direktiivin mukaan kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että yksityiskohtaiset verkkoliittymän rajapintaeritelmat julkaistaan.

30 luku. Radiolaitteiden vaatimustenmukaisuus ja markkinavalvonta

Luvun otsikkoa muutettaisiin vastaamaan lain soveltamisalan muutosta.

251 §. *Radiolaitteen olennaiset vaatimukset ja vaatimustenmukaisuusolettama.* Radiolaitteiden olennaisia vaatimuksia esitetään laajennettavaksi ja tarkennettavaksi siten, että ne vastaavat radiolaitedirektiiviä. Säännöksen soveltamisalaan kuuluisivat laitteet, jotka tarkoituksella lähettävät tai vastaanottavat radioaaltoja radioviestinnän tai radiomäärityksen tarkoituksiin ja käyttävät tässä tarkoituksessa järjestelmällisesti radiotaajuuksia. Radiolaitteiden tulee tukea taajuusresurssien tehokasta ja tarkoituksenmukaista käyttöä haitallisten häiriöiden välttämiseksi. Vain sellaiset sähkö- tai elektroniikkalaitteet, jotka tarkoituksella lähettävät tai vastaanottavat radioaaltoja radioviestinnän tai radiomäärityksen tarkoituksiin, voivat täyttää ehdotetun pykälän mukaiset olennaiset vaatimukset.

Vaikka vastaanottimet eivät itse aiheuta haitallista häiriötä, vastaanottokyvyllä on tärkeä merkitys taajuuksien tehokkaan ja häiriöttömän käytön varmistamiseksi. Siksi olennaisia vaatimuksia olisi sovellettava myös radiovastaanottiin. Radiovastaanottimen tulee toimia siten, että se suojaa erityisesti jaetuilta tai rinnakkaiskanavilta aiheutuvien häiriöiden riskiltä ja tukee näin jaettujen tai rinnakkaiskanavien käytön tehostamista. Aiemmin vain lähittäjiä on säädelty radiolaitteina.

Radiolaitteet on rakennettava siten, että ne täyttävät ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun sekä omaisuuden suojeluun liittyvät vaatimukset, mukaan luettuina olennaiset sähköturvallisuusvaatimukset. Radiolaitedirektiivin mukaisesti radiolaitteiden olennaisiin sähköturvallisuusvaatimuksiin sovelletaan direktiivissä tietyllä jännitealueella toimivien sähkölaitteiden asettamisesta saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta (2014/35/EU) säädettyjä tavoitteita turvallisuusvaatimusten osalta, ja niitä olisi sovellettava radiolaitedirektiivin nojalla. Radiolaitteiden sähköturvallisuutta arvioitaessa ei kuitenkaan sovelleta jännitealuerajoja. Direktiivin 2014/35/EU soveltamisalaan kuuluvat vain laitteet, joiden jännite on vähintään 50 V. Radiolaitedirektiivin nojalla radiolaitteisiin sovelletaan myös sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettussa direktiivissä (2014/30/EU) vahvistettuja olennai-

HE 67/2016 vp

sia vaatimuksia, joita olisi sovellettava radiolaitedirektiivin nojalla. Jotta vältettäisiin tarpeettomat päällekkäiset säännökset, direktiiviä 2014/30/EU ei radiolaitedirektiivin resitaalin 8. mukaisesti sovellettaisi radiolaitteisiin muuten kuin olennaisten vaatimusten osalta, ja vastavasti radiolaitedirektiivin resitaalin 7. mukaisesti direktiiviä 2014/35/EU ei sovellettaisi radiolaitteisiin muuten kuin olennaisten turvallisuusvaatimusten osalta.

EU:n komissio voi radiolaitedirektiivin 2 artiklan 2 kohdan nojalla antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa määritellään, täyttävätkö tietyt sähkölaitteet radiolaitteen määritelmän.

Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin helpottamiseksi ehdotetaan säädettäväksi vaatimustenmukaisuusolettamasta sellaisten radiolaitteiden osalta, jotka ovat yhdenmukaistettujen standardien mukaisia. Säännös perustuu radiolaitedirektiivin 16 artiklaan vaatimustenmukaisuusolettamasta. Radiolaitteita voi kuitenkin täyttää olennaiset vaatimukset, vaikka se olekaan yhdenmukaistetun standardin mukainen. Laitevalmistajan on tällöin voitava luotettavasti osoittaa tuotteen vaatimustenmukaisuus suoritettujen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin perusteella.

Radiolaitedirektiivin olennaisiin vaatimuksiin sisältyy artiklassa 3(3) oleva luettelo erityisistä vaatimuksista, jotka tiettyyn luokkaan kuuluvien radiolaitteiden tulee täyttää. Euroopan komissiolle on siirretty valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla tarkennetaan, mihin radiolaiteluokkiin näitä erityisiä vaatimuksia sovelletaan. Erityiset vaatimukset koskevat muun muassa radiolaitteiden yhteentoimivuutta muiden laitteiden kanssa, verkkoresurssien tehokkaan käytön tukemista, yksityisyyden suojaa ja petoksilta suojautumista tukevia ominaisuuksia, vammaisten käyttäjien huomioimista ja hätäpalveluihin pääsyä sekä radiolaitteiden ja niihin ladattavien ohjelmistojen yhdistelmien vaatimustenmukaisuuden osoittamista. Komission täytäntöönpanosäädöksiin perustuvien vaatimusten täytäntöönpanosta Suomessa säädettäisiin ehdotuksen mukaan valtioneuvoston asetuksella.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 3 ja 16 artikla.

252 §. *Radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmien vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen toimittaminen sekä eräiden radiolaitteiden rekisteröinti.* Ohjelmiston sisällyttäminen radiolaitteeseen tai jo asennetun ohjelmiston muuttaminen voivat vaikuttaa radiolaitteille säädettyjen olennaisten vaatimusten täyttymiseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tällaisten tietojen rekisteröinnistä. Ehdotuksen mukaan laitteen ja ohjelmiston yhdistelmien valmistajien on toimitettava Viestintävirastolle ja komissiolle ilmoitus olennaisten vaatimusten täyttymisestä tällaisten yhdistelmien osalta.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan ilmoitettujen tietojen tulee perustua laissa säädettyyn vaatimustenmukaisuuden arviointiin sekä sisältää riittävän tarkat ja täsmälliset tiedot arvioidusta radiolaitteesta ja ohjelmistosta.

Aiemmin voimassa ollut vaatimus radiolaitteiden markkinoille saattamista koskevista ennakoilmoituksista on jätetty pois radiolaitedirektiivistä. Sen sijaan jatkossa voidaan edellyttää, että laitevalmistajat rekisteröivät yhteiseen eurooppalaiseen keskusrekisteriin sellaiset radiolaitteet, joiden vaatimustenmukaisuuden ennakoidaan olevan normaalia heikompaa. Kansalliset viranomaiset saavat tällöin yhdestä pisteestä tiedon tällaisten laitteiden markkinoille saattamisesta. Radiolaitedirektiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaan komissio voi antaa delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään mitä radiolaitteita yhteiseen eurooppalaiseen keskusrekisteriin rekisteröinti koskee.

Euroopan komissiolle on radiolaitedirektiivin 4 ja 5 artiklan mukaan annettu toimivalta määrätä täytäntöönpanosäädöksillä, mitä radiolaiteluokkia ilmoitusvelvollisuus ja yhteiseen eurooppalaiseen keskusrekisteriin rekisteröintivaatimus koskevat sekä se tapa, jolla valmistajien tulee ilmoittaa vaatimustenmukaisuutta koskevat tiedot. Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää näistä komission erikseen määrittelemistä radiolaiteluokista ja niistä koskevien vaatimusten täytäntöönpanosta Suomessa.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 4 ja 5 artikla.

HE 67/2016 vp

253 §. Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet. Valmistajat ovat keskeisessä asemassa radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamisessa. Muiden toimitus- tai jakeluketjussa olevien toimijoiden velvoitteet tukeutuvat siihen, että valmistajat ovat täyttäneet velvoitteensa asianmukaisesti. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi velvoitteista, jotka kuuluvat radiolaitteiden valmistajalle. Esimerkiksi vaatimustenmukaisuuden arvioinnin suorittamisen kuuluisi yksinomaan valmistajien velvollisuuksiin, koska valmistajilla on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista.

Pykälän 3 kohdan mukaisesti valmistajan olisi suoritettava vaatimustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valmistajan valitsemaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä. Menettelyistä on säädetty radiolaitedirektiivin liitteissä II-IV. Valmistajan tulisi huolehtia siitä, että vaatimustenmukaisuus varmistetaan myös sarjatuotannossa.

Valmistajan olisi laadittava tuotteen tekniset asiakirjat, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä tuotteeseen CE-merkintä, kun sen vaatimustenmukaisuus on osoitettu. Valmistajan tulisi myös toimittaa radiolaitteen mukana riittävät ohjeet ja tiedot laitteen käyttötarkoituksen mukaisesta käytöstä varten. Valmistajan tulisi lisäksi varmistaa, että jokaisen markkinoille saatettavan radiolaitteen mukana on tieto mahdollisista maantieteellisistä käyttörajoituksista. Nämä tiedot on ilmoitettava komission täytäntöönpanosäädöksissä määrittelemässä muodossa, jos komissio on antanut asiasta tarkentavia säädöksiä. Valmistajiin sovelletaan lisäksi kaikkia talouden toimijoita koskevia 253 d §:n säännöksiä.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 10 artiklan 1-10 kohdat.

253 a §. Valtuutettu edustaja. Valmistaja voi kirjallisella toimeksiannolla nimetä valtuutetun edustajan, jonka tulee olla Euroopan unioniin sijoittautunut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tehtävistä, joita valmistaja voi siirtää ja velvoitteista, jotka valtuutetun edustajan vähintään tulee täyttää. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 11 artiklan 1, 2a ja 2b kohdat.

253 b §. Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi maahantuojan velvollisuuksista sen varmistamiseksi, että kolmansista maista unionin markkinoille tulevat radiolaitteet ovat vaatimustenmukaisia. Maahantuojien velvollisuutena olisi huolehtia osaltaan siitä, että ne eivät saata markkinoille radiolaitteita, jotka eivät täytä lain vaatimuksia tai jotka aiheuttavat riskin. Maahantuojien tulisi ensi sijassa huolehtia siitä, että valmistajat ovat noudattaneet vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevia menettelyjä ja että radiolaitteissa on asianmukaiset merkinnät ja valmistajien laatimat asiakirjat. Maahantuojiin sovelletaan lisäksi kaikkia talouden toimijoita koskevia 253 d §:n säännöksiä. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 12 artiklan 2, 3, 4, 5, 6 ja 8 kohdat.

253 c §. Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi toimitusketjussa radiolaitteen jakelijana olevan talouden toimijan velvollisuuksista. Radiolaitteen jakelijan tulee ennen muuta, asianmukaista huolellisuutta noudattaen ja ennen radiolaitteen asettamista saataville markkinoilla, varmistaa, että valmistaja ja maahantuoja ovat noudattaneet niille asetettuja velvoitteita. Jakelijan on huolehdittava, ettei sen radiolaitteelle suorittama käsittely vaaranna radiolaitteen vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, kun laite on jakelijan vastuulla. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 13 artiklan 2 ja 3 kohdat. Radiolaitteen jakelijaan sovelletaan lisäksi kaikkia talouden toimijoita koskevia 253 d §:n säännöksiä.

253 d §. Talouden toimijan velvollisuudet. Kaikkien talouden toimijoiden, jotka kuuluvat radiolaitteiden toimitus- tai jakeluketjuun, olisi omien tehtäviensä puitteissa otettava vastuuta siitä, että markkinoille saatetut ja saataville asetetut radiolaitteet täyttävät niille asetetut tekniset ja hallinnolliset vaatimukset. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sellaisista toiminta- ja yhteistyövelvoitteista, jotka koskevat kaikkia talouden toimijoita. Radiolaitteiden jäljitettävyyden varmistaminen koko toimitusketjussa on tärkeää, jotta vaatimustenvastaisesta radiolaitteesta vastaavat toimijat voidaan saada selville. Talouden toimijoiden tulisi siksi myös säilyttää tietoja niistä talouden toimijoista, joilta ne ovat hankkineet radiolaitteen tai jolle ne ovat toimittaneet radiolaitetta.

HE 67/2016 vp

Talouden toimijoiden velvollisuudesta tehdä yhteistyötä toimivaltaisen viranomaisen kanssa säädettäisiin pykälän 2 momentissa. Talouden toimijoiden on muun muassa toimitettava viranomaisten pyynnöstä tarpeelliset asiakirjat sen osoittamiseksi, että radiolaite on vaatimustenmukainen. Radiolaitedirektiivin mukaisesti asiakirjat voidaan toimittaa viranomaisen helposti ymmärtämällä kielellä. Pykälässä säädetään myös viranomaiselle toimitettavien asiakirjojen kielivaatimuksista. Säädöksen tavoitteena on helpottaa asiointia viranomaisen kanssa, siksi viranomaiselle toimitettavien asiakirjojen kieltä ei ole rajattu suomen ja ruotsin kieleen. Ainakin standardoinnissa yleisesti työkielenä käytettyä englantia voi suomen ja ruotsin ohella käyttää asiointikielenä myös viranomaisen kanssa. Mikäli asianosainen kuitenkin haluaa toimittaa asiakirjoja jollain muulla kielellä, sen soveltuvuuden ja ymmärrettävyyden voi varmistaa etukäteen viranomaiselta.

Markkinoille saattamisella tarkoitetaan radiolaitteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla. Asettamisella saataville markkinoilla tarkoitettaisiin radiolaitteen toimittamista markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta.

Kaikilla talouden toimijoilla on velvollisuus oma-aloitteisesti ryhtyä tarvittaviin korjaaviin toimiin, jos niillä on syytä epäillä, ettei markkinoilla oleva radiolaite ole vaatimusten mukainen. Jos radiolaite aiheuttaa riskin, tuotteen jakeluketjussa olevien talouden toimijoiden on ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle sekä valmistajalle tai maahantuojalle, jolta ne ovat ostaneet tuotteen. Radiolaitteen aiheuttamalla riskillä tarkoitetaan sitä, että radiolaite vaarantaa niitä yleisen edun näkökohtia, joiden suojaamiseksi on säädetty lain 251 §:ssä radiolaitteiden olennaisista vaatimuksista, eli terveyden, turvallisuuden ja omaisuuden suojaa, taajuuksien tehokasta ja häiriötöntä käyttöä tai riittävää sähkömagneettista yhteensopivuutta. Haitallinen häiriö on erikseen määritelty tämän lain 3 §:n 2 a kohdassa.

Ehdotetun 3 momentin mukaan radiolaitteen markkinoille saattaneen tai markkinoilla saataville asettaneen talouden toimijan on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jos herää epäily, että radiolaite ei olekaan vaatimustenmukainen ja aiheuttaa siksi riskin. Korjaavia toimenpiteitä olisivat markkinoilta poistaminen, jolla tarkoitettaisiin kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Lisäksi korjaavan toimenpiteenä olisi palautusmenettely, jolla tarkoitettaisiin toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada loppukäyttäjien saataville jo asetetut radiolaitteet takaisin.

Käytännössä valvontaviranomainen kohdistaa toimenpiteet sen toimivallan piirissä oleviin talouden toimijoihin. On oletettavaa, että Suomessa suurin osa talouden toimijoista olisi maahantuojan tai jakelijan roolissa. Näihin myös valvontaviranomaisen toimenpiteet useimmiten kohdistetaan, jos talouden toimijat eivät oma-aloitteisesti ole ryhtyneet korjaaviin toimiin.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 10 artiklan 11 ja 12 kohta, 11 artiklan 2 c kohta, 12 artiklan 1 kohta, 2 kohdan toinen kappale, 7 ja 9 kohta, 13 artiklan 2 kohdan 2 kappale, 4 ja 5 kohta sekä 15 artikla.

253 e §. *Radiolaitteen valmistajan velvollisuuksien soveltaminen radiolaitteen maahantuojaan ja jakelijaan.* Talouden toimija voi saattaa toisen toimijan alun perin valmistaman radiolaitteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään tai muuttaa radiolaitetta sellaisella tavalla, joka vaikuttaa sen vaatimustenmukaisuuden arviointiin. Talouden toimijaa olisi tällöin pidettävä valmistajana ja siksi sen olisi vastattava kaikista valmistajalle kuuluvista velvoitteista. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 14 artikla.

254 §. *Radiolaitteen näytteillepano ja esittely.* Tutkimuksen ja tuotekehityksen edistämiseksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi mahdollisuudesta asettaa messuilla, näyttelyissä ja vastaavissa tilaisuuksissa näytteille radiolaitteita, joiden vaatimustenmukaisuutta ei ole tämän lain mukaisesti varmistettu, edellyttäen että näytteillepanijat ilmoittavat selvästi, että tuotteita ei voi asettaa saataville markkinoilla ennen kuin ne on saatettu vaatimusten mukaisiksi. Mahdolliseen esittelykäyttöön sovelletaan tämän lain 96 §:n 6 momenttia, jonka nojalla Viestintävirasto voi sallia myös taajuusalueen säädetyistä käyttötarkoituksesta poikkeavaa käyttöä. Esittelykäyttöön ei saa liittyä häiriöriskiä tai muuta haittaa. Viestintävirasto voi luvan myöntäessään

HE 67/2016 vp

asettaa ehtoja, jotka ovat tarpeen haitallisten häiriöiden sekä riskien välttämiseksi. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 9 artiklan 2 kohta.

255 §. *Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt.* Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 768/2008/EY (NLF-päätös) säädetään vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyissä käytettävistä moduuleista. Eri alojen ja tuotesektoreiden johdonmukaisen kohtelun varmistamiseksi vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt valitaan kyseisten moduulien joukosta. Radiolaitedirektiivin liitteissä II, III ja IV yksilöidyt arviointimoduulit on mukautettu NLF-päätökseen. Säännökset arviointimoduuleista ovat yksiselitteisiä ja suoraan sovellettavissa. Sääntelyn keventämiseksi pykälässä ehdotetaan viitattavaksi suoraan radiolaitedirektiivin edellä mainittuihin liitteisiin, jotka tulisivat sovellettaviksi tämän lainkohdan nojalla.

Ilmoitettujen laitosten velvollisuuksiin, joista säädetään radiolaitedirektiivin 4 luvussa, sovellettaisiin muilta osin valmisteilla olevaa kansallista lakia eräitä tuoteryhmiä koskevien ilmoitettavien laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyistä.

Radiolaitteet voidaan katsoa olennaisten vaatimusten mukaisiksi ja asettaa markkinoille vain siinä tapauksessa, että ne oikein asennettuna ja huollettuna ja käyttötarkoituksensa mukaisessa käytössä täyttävät kaikki olennaiset vaatimukset, sekä että ne varmistavat terveyden, turvallisuuden ja omaisuuden suojelun myös kohtuudella ennakoitavissa olevissa olosuhteissa käytettäessä.

256 §. *EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus.* Valvovien viranomaisten tosiasiallisen tiedon-saantimahdollisuuden varmistamiseksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta, joka sisältää kaikkien laitteeseen sovellettavien unionin säädösten yksilöimiseksi vaadittavat tiedot. Talouden toimijoiden hallinnollisen rasitteen vähentämiseksi EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus voi koostua samaa tuotetta koskevista yksittäisistä vaatimustenmukaisuusvakuutuksista. Yksinkertaistetussa vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava internet-osoite, jossa täydelliset tiedot ovat saatavilla. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 18 artikla sekä liitteet VI ja VII, joissa on yksityiskohtaisesti määritelty EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen ja yksinkertaistetun EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen sisältö.

257 §. *CE-merkintä ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumero.* Vaatimus CE-merkinnän kiinnittämisestä tuotteisiin on tärkeä tietojen antamiseksi kuluttajille sekä viranomaisille. CE-merkintä kiinnitetään tuotteeseen osoituksena siitä, että valmistaja on varmistanut vaatimustenmukaisuuden. CE-merkintä osoittaa siten radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden ja on näkyvä merkki vaatimustenmukaisuuden arviointiprosessin täyttämisestä. Suomessa ei ole voimassa CE-merkkiä koskevia yleisiä säädöksiä, lukuun ottamatta lakia CE-merkintärikkomuksesta (187/2010), jossa säädetään CE-merkin oikeudettomasta kiinnittämisestä seuraavista sanktioista.

Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron kiinnittäisi ilmoitettu laitos itse tai valmistaja taikka valmistajan valtuutettu edustaja. Jos tunnusnumeron kiinnittäisi valmistaja tai valmistajan valtuutettu edustaja niiden tulisi toimia kiinnittämisessä ilmoitetun laitoksen ohjeiden mukaisesti.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 19 ja 20 artikla.

258 §. *Radiolaitteen tekniset asiakirjat.* Radiolaitteen teknisten asiakirjojen ensisijainen tarkoitus on antaa muille jakeluketjussa oleville talouden toimijoille sekä valvontaviranomaisille varmistus, että laitevalmistaja on pyrkinyt varmistumaan siitä, että radiolaitteelle täytetään sille asetetut olennaiset vaatimukset. Teknisten asiakirjojen laatiminen on yksi keskeisistä valmistajan velvollisuuksista.

Ehdotetun 3 momentin mukaan Viestintävirasto voisi kehottaa valmistajaa tai maahantuojaaja testauttamaan laitteen omalla kustannuksellaan viranomaisen hyväksymällä testauslaitoksella, jos tekniset asiakirjat ovat puutteelliset eikä radiolaitteen vaatimustenmukaisuudesta voida siksi varmistua.

HE 67/2016 vp

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 21 artikla sekä liite V.

259 §. *Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksyminen ja valvonta.* EU:n markkina-
valvonnan puitelainsäädäntö edellyttää, että kansalliset viranomaiset kaikkialla unionissa pitä-
vät yllä NLF-asetuksen mukaista avointa akkreditointia ensisijaisena keinona vaatimustenmu-
kaisuuden arviointilaitoksen teknisen pätevyyden osoittamiseksi.

Akkreditoinnilla tarkoitetaan NLF-asetuksen 2 artiklan 10 kohdassa määriteltyä akkreditoin-
tia. Kansallisella akkreditointielimellä tarkoitetaan NLF-asetuksen 2 artiklan 11 kohdassa
määriteltyä kansallista akkreditointielintä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan elintä, joka suorittaa vaatimusten-
mukaisuuden arviointitoimia.

Ilmoitettujen laitosten toimintaan liittyvistä velvollisuuksista säädetään radiolaitedirektiivin 34
artiklassa. Direktiivin liitteissä III ja IV, joihin lainkohdassa viitataan ja joita sovellettaisiin
suoraan tämän lainkohdan nojalla, on yksityiskohtaiset määräykset vaatimustenmukaisuuden
arviointiin noudatettavista menettelyistä. Direktiivin 34 artiklassa säädetään lisäksi ilmoite-
tun laitoksen velvollisuudesta vaatia valmistajaa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin silloin,
kun ilmoitettu laitos katsoo ettei valmistaja ole täyttänyt vahvistettuja olennaisia vaatimuksia.
Tällöin EU-tyyppitarkastustodistusta tai laatujärjestelmän hyväksyntää ei saa antaa. Ilmoitetun
laitoksen on vaadittava valmistajalta korjaavia toimenpiteitä myös, jos se havaitsee liitteiden
III tai IV mukaisesti todistuksen tai hyväksynnän antamisen jälkeen, esimerkiksi suoritettavan
valvonnan yhteydessä, ettei radiolaitte ole enää vaatimusten mukainen. Tällöin ilmoitetun lai-
toksen on myös tarvittaessa peruutettava EU-tyyppitarkastustodistus tai laatujärjestelmän hy-
väksyntä. Jos korjaavia toimenpiteitä ei suoriteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoite-
tun laitoksen on tarpeen mukaan rajoitettava todistuksia tai hyväksymisiä, taikka peruutettava
todistus tai hyväksyntä toistaiseksi tai kokonaan. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitte-
direktiivin 34 artiklan kohdat 1 ja 3-5 sekä radiolaitedirektiivin liitteet III ja IV.

Vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä hoitavia ilmoitettuja laitoksia koskevista vaati-
muksista on lisäksi tarkoitus kansallisesti säätää eräitä tuoteryhmiä koskevien ilmoitettujen
laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyistä annettavassa laissa. Ilmoitetulla laitoksella tar-
koitetaan tässä laissa Suomen viranomaisen nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua
Suomeen sijoittunutta arviointilaitosta, jonka tehtävänä on tarjota tuotteiden vaatimustenmu-
kaisuuden arviointipalveluja sovellettaessa unionin yhdenmukaistamislainsäädäntöön perustu-
vaa kansallista lainsäädäntöä. Lain on tarkoitus olla soveltamisalaltaan yleinen siten, että se
koskisi kaikkia EU:n uuden puitesääntelyn piiriin kuuluvia tuotteita ja kaikkia arviointilaitok-
sia, jotka haluavat tulla ilmoitetuksi vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen tarjoamista
varten.

Tämän yleisen eräitä tuoteryhmiä koskevien ilmoitettavien laitosten hyväksymisestä ja ilmoit-
tamismenettelyistä annettavan lain olisi tarkoitus kattaa muilta osin radiolaitedirektiivin 4 lu-
vun säännökset vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta ja niiden valvon-
nasta, ilmoitetuille laitoksille ja ilmoitettaville viranomaisille asetettavista vaatimuksista, ilmoi-
tettujen laitosten velvollisuuksista sekä ilmoitusmenettelyistä.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 22 - 35 artiklassa vaatimustenmukai-
suuden arviointilaitosten ilmoittamisesta säädettyä.

260 §. *Riskin aiheuttavien radiolaitteiden käsittely.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Vies-
tintäviraston tehtävistä sen havaitessa, että radiolaitte voisi aiheuttaa riskin ihmisten terveydel-
le tai turvallisuudelle, radiotaajuuksien tehokkaalle käytölle ja haitallisten häiriöiden välttämise-
lle tai muille tällä lailla yleisen edun vuoksi suojeltaville tavoitteille. Viestintäviraston kat-
soessa, että radiolaitte aiheuttaisi yllä mainitun riskin, sen on voitava ryhtyä välittömästi toi-
miin tilanteen korjaamiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaisilla toimenpiteillä estettäisiin vaatimustenvastaisten radiolaittei-
den asettaminen käyttäjien saataville. Ensisijaisena ja nopeimpana korjauskeinona olisi talou-

HE 67/2016 vp

den toimijalle annettu kehoitus ryhtyä kohtuullisessa määräajassa korjaaviin toimenpiteisiin, jotka voivat tarpeen mukaan käsittää laitteen saattamisen vaatimusten mukaiseksi tai laitteen poistamisen markkinoilta, mikäli korjaus ei kohtuullisessa ajassa ole mahdollista. Radiolaitedirektiivin mukaisesti viranomaisen olisi ensin vaadittava talouden toimijaa ryhtymään tarpeellisiin ja riittäviin toimenpiteisiin. Mikäli talouden toimija ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin asetetussa määräajassa, viranomainen voi antaa pykälän 7 momentin mukaisen velvoittavan päätöksen. Talouden toimijaa voitaisiin tällöin kieltää saattamasta markkinoille tai asettamasta saataville markkinoilla radiolaitetta tai määrätä poistamaan tuote markkinoilta. Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Toimenpiteet voivat käsittää jo jakeluketjussa olevan laitteen jakelun ja edelleen luovuttamisen kiellon. Viranomainen voi myös määrätä muista radiolaitteen markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista liitännäisistä toimenpiteistä. Talouden toimija voitaisiin esimerkiksi määrätä keräämään tuotteet takaisin vähittäismyynnistä sekä lopettamaan tuotteen markkinointi.

Vaihtoehtona on myös vaatimus palautusmenettelyn järjestämisestä, mikä tulisi kyseeseen ilmeisen riskin aiheuttavien laitteiden kohdalla silloin, kun muita toimenpiteitä ei voida pitää riittävinä. Tällöin toiminnanharjoittaja määrättäisiin ottamaan tuote, jonka käyttöön liittyy riski, takaisin loppukäyttäjiltä ja antamaan tilalle vaatimustenmukainen samankaltainen tuote tai vaihtoehtoisesti purkamaan kauppa.

Velvoittava päätös annettaisiin radiolaitedirektiivin mukaisesti aluksi väliaikaisena, komission ja muiden jäsenvaltioiden kuulemisen sekä asian selvittämisen ajaksi.

Arvion radiolaitteen vaatimustenmukaisuudesta tekee useimmiten valtuutettu arviointilaitos valmistajan toimeksiannosta. Menettely sisältää siksi myös valvontaviranomaisen mahdollisuuden ryhtyä yhteistyöhön asianomaisen arviointilaitoksen kanssa ilmoittamalla, että arviointilaitoksen aiemmin vaatimustenmukaiseksi toteama laitemalli ei enää täytä olennaisia vaatimuksia.

Samoja radiolaitteita markkinoidaan tyypillisesti useissa unionin jäsenmaissa. Nykyistä sääntelyjärjestelmää esitetään radiolaitedirektiivin mukaisesti täydennettäväksi siten, että Viestintäviraston valvontaviranomaisena tulisi ehdotetun 4 momentin mukaan ilmoittaa muille jäsenvaltioille vaatimustenvastaisuutta koskevan arvion tuloksista sekä talouden toimijoilta kansallisesti edellytetyistä toimenpiteistä, jos virasto katsoo, että vaatimustenvastaisuus ei rajoitu Suomen alueelle.

Yhdessä jäsenvaltiossa edellytetyt asianmukaiset korjaavat toimenpiteet edellyttävät, että talouden toimija, jos se on asettanut kyseessä olevia radiolaitteita saataville muissa jäsenmaissa, toteuttaa samat toimenpiteet koko unionin alueella.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 40 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohdat.

261 §. Rajoittavia toimenpiteitä koskeva kuuleminen. Voimassa olevassa laissa ei ole nimenomaisia menettelysäännöksiä laitemarkkinoiden valvonnan yhteydessä asetetuista, riskin aiheuttavia radiolaitteita koskevista väliaikaisista toimenpiteistä. Ehdotetun pykälän mukaisesti muille jäsenvaltioille ja komissiolle osoitetulla ilmoituksella varmistettaisiin, että muut asianomaiset viranomaiset ja talouden toimijat saavat tiedon jo aiotuista toimenpiteistä sellaisten radiolaitteiden osalta, jotka eivät täytä olennaisia vaatimuksia ja jotka aiheuttavat siksi haitallisten häiriöiden riskin tai riskin käyttäjien turvallisuudelle. Pykälä vastaa radiolaitedirektiivin 41 artiklaa.

Mikäli komissio ilmoituksen johdosta katsoo, että ilmoitettu toimenpide on Euroopan unionin oikeuden vastainen, muiden eurooppalaisten valvontaviranomaisten tavoin myös Viestintäviraston tulee ottaa huomioon komission kannanotto ja peruutettava väliaikainen toimenpide tai muutettava toimenpidettä, ennen kuin asiassa annetaan lopullinen päätös.

Kuulemismenettelyllä varmistetaan sääntelyn yhdenmukaisen täytäntöönpanon valvonnan ohella se, että kansalliset viranomaiset saavat vastaavasti tiedon muissa jäsenvaltioissa havai-

HE 67/2016 vp

tuista, vaatimusten vastaisista radiolaitteista ja voivat tarvittaessa ryhtyä vastaaviin rajoittaviin toimenpiteisiin kansallisilla markkinoilla.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 40 artiklan 5, 6, 7 ja 8 kohta, 4 kohdan toinen alakohta sekä 41 artikla.

262 §. *Riskin aiheuttavia vaatimustenmukaisia radiolaitteita koskeva menettely.* Ehdotetulla pykälällä varmistetaan, että Viestintävirastolla on riittävät keinot puuttua tilanteisiin, joissa radiolaite on 251 §:n olennaisten vaatimusten mukainen, mutta se aiheuttaa tästä huolimatta riskin taajuuksien häiriöttömälle käytölle, käyttäjien turvallisuudelle tai muille yleisen edun vuoksi suojelluille seikoille. Viestintävirastolla tulisi tällöinkin olla oikeus ryhtyä toimenpiteisiin havaitun riskin poistamiseksi ja vaatia talouden toimijoita joko poistamaan riski tai vaihtoehtoisesti poistamaan riskin aiheuttava radiolaite pois markkinoilta

Viestintäviraston tulee myös tässä tapauksessa ilmoittaa vaadituista korjaavista toimenpiteistä komissiolle sekä muille jäsenvaltioille.

Komission tulee puolestaan tällaisen ilmoituksen saatuaan ryhtyä radiolaitedirektiivin 42 artiklan 4 ja 5 kohdissa edellytettyihin toimenpiteisiin, jotka sisältävät tarvittaessa ehdotuksen soveltuvista korjaavista toimenpiteistä. Korjaavia toimenpiteitä koskevat komission säädösetodukset hyväksytään radiolaitedirektiivin 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua komiteamenettelyä noudattaen. Perustelluissa erittäin kiireellisissä tapauksissa komissio voi antaa välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä, jotka liittyvät ihmisten terveyden tai turvallisuuden suojeluun. Tällöin asianomaista komiteaa kuullaan radiolaitedirektiivin 45 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 42 artikla.

263 §. *Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen.* Jos radiolaitteessa on tässä laissa säädettyjä merkintöjä, tunnistetietoja tai asiakirjoja koskevia puutteita, radiolaitteen vaatimustenmukaisuutta ei pystytä varmistamaan. Viestintäviraston tulisi pykälässä ehdotetulla tavalla myös tällöin vaatia asianomaisia talouden toimijoita korjaamaan havaitut asiakirja- ja muut merkintäpuutteet kohtuullisessa määräajassa. Samoin kuin teknisen vaatimustenvastaisuuden havaitessaan, radiolaitedirektiivin mukaisesti viranomaisen olisi ensin vaadittava talouden toimijaa ryhtymään tarpeellisiin ja riittäviin toimenpiteisiin asetetussa kohtuullisessa määräajassa. Jos puutteita ei korjata asetetussa ajassa ja radiolaitteen vaatimustenmukaisuutta ei siksi pystytä varmistamaan, Viestintävirasto voi ryhtyä asianmukaisesti korjaaviin toimiin radiolaitteen markkinoilta poistamiseksi tai sen saataville asettamisen rajoittamiseksi. Korjaavat toimenpiteet ja keinot olisivat samat, jotka 260 §:n 7 momentin nojalla tulisivat sovellettavaksi radiolaitteen vaatimustenvastaisuuden takia. Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 43 artikla.

264 §. *Erityistarkoituksiin käytettävät radiolaitteet.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain 30 luvun soveltamisalan rajauksesta. Säännös vastaa sisällöltään pääosin voimassa olevan tietoyhteiskuntakaaren 264 §:ää. Ehdotetun 1 kohdan mukaan yksinomaan radioamatöörikäyttöön tarkoitettut laitteet, joita ei ole asetettu yleisesti saataville markkinoilla, jäisivät radiolaitteiden markkinoille saattamista sekä markkinavalvontaa koskevan sääntelyn ulkopuolelle. Tällaisia laitteita olisivat radioamatöörien koottavaksi ja käytettäväksi tarkoitettut rakennussarjat tai omaan käyttöönsä muuntamat radiolaitteet sekä yksittäisten radioamatöörien rakentamat laitteet, joita käytetään radioamatööri-toimintaan liittyvissä kokeellisissa tarkoituksissa.

Pykälän 2 kohdassa soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin neuvoston direktiivin 98/86/EY soveltamisalaan kuuluvat laivavarusteet, joista säädetään Suomessa laivavarustelaissa (1503/2011).

Pykälän 3 kohdan viittaus ilma-alusten radiolaitteisiin tarkoittaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 (2)3 artiklan soveltamisalaan kuuluvia ilma-aluksiin liittyviä tuotteita, osia ja laitteita silloin, kun ne on tarkoitettu käytettäväksi ilma-alusten ilma- ja radioviestinnässä.

HE 67/2016 vp

Pykälän 4 kohdan mukaan myös ammattikäyttöön tarkoitetut räätälöidyt laitesarjat, joita käytetään ainoastaan tutkimus- ja kehityslaitoksissa näiden toiminnan tarkoituksiin, rajataan 30 luvun soveltamisalan ulkopuolelle.

Pykälän 5 kohdan viittaus yleisen turvallisuuden varmistamiseen, maanpuolustukseen, valtion muihin turvallisuusasioihin tai valtion toimintaan rikosoikeuden alalla liittyvään käyttöön puolestaan koskee vain sellaisia radiolaitteita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi yksinomaan tässä lainkohdassa tarkoitettussa viranomaistoiminnassa. Jos samoja tai samankaltaisia laitteita käytetään muihin tarkoituksiin, niihin sovelletaan tämän lain vaatimuksia täysimääräisesti.

Säännöksellä pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 1 artiklan 2 ja 3 kohdat sekä liite I.

264 a §. *Televisiovastaanottimia koskevat tekniset määräykset.* Lain 30 lukua muutettaessa ehdotetaan kumottavaksi 264 a §, koska se on ristiriidassa uusien radiolaitedirektiivin säännösten kanssa.

271 a §. *Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 271 a §, jossa säädettäisiin korkean tietoturvatason suojatusta palvelusta (julkisesti säännelty satelliittipalvelu) ja sen käyttöön oikeutetuista käyttäjäryhmistä.

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu on eurooppalainen, salattu satelliittipalvelu, joka perustuu Galileo-satelliittijärjestelmälle. Palvelu välittää tarkkaa paikka- ja aikatieta käyttäjän vastaanottimeen. Palvelussa käytetään vahvoja, salattuja signaaleja ja se on suunniteltu kestämään jossakin määrin radiohäiriöitä ja tahallista häirintää.

Aiemmin julkisesti säännellyn satelliittipalvelun on katsottu olevan 250 §:ssä tarkoitettu viranomaisverkko. Nyt sääntelyä kuitenkin muutettaisiin vastaamaan asiaa koskevaa EU-sääntelyä, eikä satelliittipalvelun katsottaisi enää olevan 250 §:ssä tarkoitettu viranomaisverkko.

Ehdotetun 1 momentin mukaan palvelua voitaisiin tarjota 250 §:n 1 ja 2 momentissa mainituille käyttäjäryhmille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimijoille. Palvelua voisivat hyödyntää esimerkiksi kansalliseen turvallisuuteen ja elintärkeiden infrastruktuuripalvelujen ylläpitoon ja varmistamiseen liittyviä tehtäviä hoitavat toimijat. Tyypillisiä käyttäjiä olisivat poliisi, rajavartiolaitosviranomaiset ja Tulli sekä energiahuollosta, tietoliikenteestä tai pankkitoiminnasta keskeisesti vastaavat toimijat. Lisäksi potentiaalisia käyttäjiä voisivat olla esimerkiksi maa- ja meriliikenteen kriittisistä toiminnoista vastaavat toimijat. Liikenne- ja viestintäministeriö päättäisi niistä käyttäjäryhmistä, joilla olisi oikeus käyttää palvelua.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Viestintävirasto voisi antaa satelliittipalveluteknologian valmistusta, hankintaa, avaintenhallintaa ja käyttöä koskevia tarkempia määräyksiä. Määräykset olisivat luonteeltaan teknisiä tai hallinnollisia. Määräykset koskisivat esimerkiksi laitehankintaa, laitehallintaa, palvelun käyttöoikeuden myöntämismenettelyä, satelliittipalvelun saalausvainjärjestelyjä, palvelun käytön edellytyksiä ja muita salassa pidettävän tiedon käytön turvallisuutta koskevia asioita. Määräyksillä täsmennettäisiin satelliittipalvelua koskevaa EU-sääntelyä.

271 b §. *Satelliittipalveluteknologian valmistus.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 271 b §, jossa säädettäisiin satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavan teknologian valmistuksesta. Teknologialla tarkoitetaan esimerkiksi laitteita, tekniikkaa ja ohjelmistoja. Ehdotetun pykälän mukaan valmistus edellyttäisi Euroopan satelliittipaikannusviraston (GSA) alaisuudessa toimivan eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan lupaa. Lupaa haettaisiin kirjallisesti Viestintäviraston kautta. Pykälällä pantaisiin täytäntöön päätöksen 5 artiklan 5 kohdassa jäsenvaltiolle asetetut velvoitteet.

Satelliittipalveluteknologian valmistus edellyttää virallista etukäteishyväksyntää. Tätä ennen satelliittipalvelun vastuuviranomaisen on varmistettava, että satelliittipalveluteknologian valmistajan turvallisuuden hallinta ja käytännön turvallisuusjärjestelyt ovat kunnossa.

HE 67/2016 vp

Riittävien turvallisuusjärjestelyjen varmistamiseksi valmistajaan kohdistettaisiin turvallisuus selvityslain (726/2014) mukainen yritysturvallisuusselvitys. Lisäksi sille osalle valmistajan henkilöstöä, joilla on työtehtäviinsä liittyvä tarve päästä käsiksi satelliittipalvelun salassa pidettäviin teknisiin tietoihin, annettaisiin turvallisuuskoulutus.

Kun valmistaja olisi saanut kansainvälisen yritysturvallisuustodistuksen (FSC, Facility Security Clearance), Viestintävirasto lähettäisi GSA:lle suosituskirjeen, jolla todistetaan, että valmistajan turvallisuus on riittävällä tasolla.

Kansallisten vastuuviranomaisten lähettämät suositukset käsitellään GSA:n turvallisuusakkreditointipaneelissa (GSAP GFI-GF5). Paneeli valikoituu sen perusteella, minkälaisesta valmistajasta on kyse (vastaanotin, turvamoduuli vai tukitoiminto). Kun paneeli on käsitellyt asian, se toimittaa oman hyväksyntäsuosituksena turvallisuushyväksyntälautakunnalle siinä tapauksessa, että valmistajan turvallisuus on todettu riittäväksi. Hyväksyntälautakunta alistaa paneelin hyväksyntäsuosituksen jäsenmaiden hyväksyttäväksi hiljaisuusmenettelyllä. Jos hiljaisuutta ei rikota, turvallisuushyväksyntälautakunnan seuraava sääntömääräinen kokous myöntää valmistajalle valmistusluvan.

Yhteisten vähimmäisvaatimusten (CMS) tultua voimaan hyväksyntäprosessin olisi tarkoitus jonkin verran muuttua ja virtaviivaistua siten, että kansalliset vastuuviranomaiset saisivat vastuuta tarkasteluprosessista ja etukäteishyväksynnän viemisestä turvallisuushyväksyntälautakunnalle.

Valmistuksessa olisi noudatettava hyväksyntälautakunnan päätöksiä, komission säädöksiä ja Viestintäviraston määräyksiä.

271 c §. *Vientivalvonta.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 271 c §, jossa säädettäisiin satelliittipaikannuspalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian vientivalvonnasta. Pykälällä pantaisiin täytäntöön PRS-päätöksen 5 artiklan 6 kohdassa ja 9 artiklassa jäsenvaltiolle asetetut velvoitteet.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvästä teknologianviennistä ja kuljetuksesta Euroopan unionin ulkopuolelle. Teknologialla tarkoitetaan esimerkiksi laitteita, tekniikkaa ja ohjelmistoja. Pykälän mukaan vienti olisi sallittua ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satelliittipalvelua Euroopan unionin kanssa tehdyn kansainvälisen sopimuksen nojalla, jollei muualla (PRS-päätöksessä, yhteisissä vähimmäisvaatimuksissa ym.) toisin säädetä. Viennillä tarkoitettaisiin kuljetusta Suomesta tai Suomen kautta Euroopan Unionin ulkopuolelle.

Vienti edellyttäisi ulkoasisainministeriön lupaa. Ulkoasisainministeriön olisi kuultava Viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin satelliittipalvelun käyttöön kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian siirrosta Euroopan unionin jäsenmaihin. Siirrolla tarkoitettaisiin kuljetusta Suomesta tai Suomen kautta toiseen Euroopan Unionin jäsenvaltioon. Pykälän mukaan siirto olisi sallittua vain Euroopan komission päätöksessään säätämällä ehdoilla. Päätöksellä tarkoitetaan yhteisiä vähimmäisvaatimuksia (CMS). Siirto edellyttäisi ulkoasisainministeriön lupaa. Ulkoasisainministeriön olisi kuultava Viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Valvonnanalaiset tuotteet määritellään päätöksen nojalla annetuissa yhteisissä vähimmäisvaatimuksissa.

Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologianvientä, välitystä ja siirtoja valvoisi Tulli.

Ehdotetun pykälän 4 momentin mukaan vienneissä tavaranhaltijan tulisi esittää ulkoasisainministeriön myöntämä lupa ilmoitettaessa tavaroita Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden

HE 67/2016 vp

olisi tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Vientimenettelyyn asettamisvaiheessa tavaranhaltijan on yhteisön tullikoodeksissa säädettyjen velvoitteiden mukaisesti annettava Tullille kyseistä vientiä koskevat tiedot, joista yhtenä ovat tiedot viennin edellytyksenä olevista vientiluvista. Tehokkaan vientivalvonnan takaamiseksi tavaranhaltijan on pelkän luvan lajin ja numeron ilmoittamisen lisäksi esitettävä varsinainen ulkoasiainministeriön myöntämä lupa Tullille ja itse tavarana on oltava tässä vaiheessa Suomessa eli Tullilla pitää olla mahdollisuus varmistaa tavarantarkastuksella, että tavara vastaa ulkoasiainministeriön myöntämää lupaa.

EU:n sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulisi esittää ulkoasiainministeriön myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistuessa maasta rajatullitoimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden olisi tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. EU:n sisäisissä siirroissa Tullille ei tehdä tullilmoitusta. Tehokkaan vientivalvonnan takaamiseksi tavaranhaltijan tulee esittää ulkoasiainministeriön myöntämä lupa siinä tullitoimipaikassa, jonka kautta tavara poistuu Suomesta. Lupaa esitettäessä myös tavarana on tässä vaiheessa oltava Suomessa eli Tullilla pitää olla mahdollisuus varmistaa tavarantarkastuksella, että tavara vastaa ulkoasiainministeriön myöntämää lupaa.

294 §. Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä. Pykälän 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin poikkeus, jonka mukaan 8 000 euron suuruisista ohjelmistokohtaista valvontamaksua ei perittäisi rinnakkaisista lähetyksistä. Lähetysten sisältö olisi identtinen, mutta esimerkiksi lähetystekniikka voisi olla erilainen eri kanavanipuissa.

303 §. Viestintäviraston yleiset tehtävät. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirasto ei valvo 251 §:n 1 momentissa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi. Momenttia tarkennetaan radiolaitedirektiivin täytäntöönpanon myötä siten, että siinä mainitaan ihmisten lisäksi kotieläinten terveys.

304 §. Viestintäviraston erityiset tehtävät. Pykälän 1 momentin 11 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi, koska momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 kohta, jonka mukaan Viestintäviraston tehtävänä olisi toimia PRS-päätöksen mukaisena julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena. PRS-päätöksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa edellytetään, että kukin satelliittipalvelua käyttävä jäsenvaltio nimeää satelliittipalvelun vastuuviranomaisen. Vastuuviranomainen on perustettava kyseisen jäsenvaltion alueelle. Vastuuviranomaisen tehtävänä on hallinnoida ja valvoa satelliittipalveluun liittyvien vastaanottimien valmistusta, hallussapitoa ja käyttöä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on 11 päivänä marraskuuta 2014 nimittänyt Viestintäviraston julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaiseksi. Ehdotetussa 12 kohdassa vastuuviranomaisena toimiminen lisättäisiin Viestintäviraston erityisiin lakisääteisiin tehtäviin.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa mainittuja tietoyhteiskuntakaaren pykäläiä sovellettaisiin myös sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen valvontaan. Voimassa olevan pykälän mukaan tietoyhteiskuntakaaren 302, 303, 308, 309, 311—315, 325, 330, 332, 336, 340, 344 ja 345 §:ssä säädetty koskee myös EU:n verkkovierailuasetuksen noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainitusta asetuksesta johtuvien riitojen ratkaisemista. Lisäämällä sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetusta koskeva viittaus momenttiin pantaisiin täytäntöön asetuksen 6 artiklan vaatimus, jonka mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen verkkoneutraliteettisäännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on asetuksen mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Muutoksen myötä Viestintävirastolla olisi sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetusta koskevassa valvonnassaan käytettävissä 110 §:ssä säädetyn uuden määräyksenantovaltuuden ohella samat keinot kuin muussa teletoiminnan valvonnassa, lukuun ottamatta vain huomattavan markkinavoiman valvontaan sovellettavia lain 333 ja 335 §:iä. Myös seuraamusten ja riitojen ratkaisun osalta sovellettavaksi tulisivat voimassa olevan lain mukaiset seuraamukset. Sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvää henkilötietojen käsittelyä valvoisi ja toimeenpanisi kuitenkin tie-

HE 67/2016 vp

tosuojavaltuutettu yleisen henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön nojalla ja tämän lain 305 §:ään ehdotetussa uudessa 3 momentissa säädetyn mukaisesti.

Lisäksi 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että edellä listattujen valvontaa, seuraamuksia sekä riitojen ratkaisemista koskevien tietoyhteiskuntakaaren pykälien lisäksi myös lain 331 § koskisi EU:n verkkovierailuasetusta ja sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetusta. Lain 331 §:ssä säädetään Viestintäviraston oikeudesta päättää tarvittavista väliaikaisista toimista tapauksessa, jossa tietoyhteiskuntakaarta taikka sen nojalla annettua säännöstä, määräystä, päätöstä tai lupaehtoaa koskeva virhe tai laiminlyönti aiheuttaa välitöntä ja vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle taikka vakavaa taloudellista tai toiminnallista haittaa muille yrityksille, tilaajille taikka käyttäjille tai viestintäverkkojen tai viestintäpalvelujen toiminnalle. Kyseissä pykälässä tarkoitettu vakava taloudellinen tai toiminnallinen haitta voi liittyä markkinoiden toimivuuteen, tekniseen häiriöttömyyteen ja luotettavuuteen tai käyttäjien yleisiin etuihin, joita lain säännöksillä suojataan. Ehdotettu lisäys takaisi vastaavuusperiaatteen toteutumisen sekä verkkovierailuasetuksen että sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen osalta, sillä 331 §:ää sovelletaan nykyisellään voimassa olevaan kansalliseen verkkoneutraliteettisääntöön ja verkkovierailusääntelyn rikkomiseen verrattaviin toimiin. Vastaava säännös sisältyi kumotun viestintämarkkinalain 127 a §:ään. Näin ollen muutos olisi luonteeltaan lähinnä tekninen.

305 §. *Tietosuojavaltuutetun tehtävät.* Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan tietosuojavaltuutettu valvoisi sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvää henkilötietojen käsittelyä. Asetuksen mukaan teleyritysten harjoittamiin liikenteenhallintatoimenpiteisiin voi liittyä henkilötietojen käsittelyä ainoastaan, jos tällainen käsittely on välttämätöntä ja oikeasuhteista asetuksessa erikseen vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kyseisen kohdan mukaan liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvässä henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava Euroopan unionin neuvoston tietosuojadirektiiviä (95/46/EY), ja liikenteenhallintatoimenpiteiden on myös noudatettava myös sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviä (2002/58/EY). Valvontavastuun osoittaminen tietosuojavaltuutetulle on linjassa voimassa olevan kansallisen viranomaisten välisen toimivaltajaon kanssa, jota sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksella ei ole tarkoitettu muutettavan. Uusi 3 momentti varmistaisi sen, että asetusta voitaisiin valvoa riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla myös henkilötietojen käsittelyn osalta.

308 §. *Yhteistyö eri viranomaisten kanssa.* Pykälän 1 momentin yhteistyötä tekevien viranomaisten joukkoon ehdotetaan lisättäväksi markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaiset, koska pykälässä säädettyyn viranomaisten yhteistyöhön voi kuulua myös radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuteen sekä radiohäiriöiden selvittämiseen ja poistamiseen liittyvää yhteistyötä. Muut valvontaviranomaiset, kuten TUKES ja STUK, ovat lain 30 luvun säännösten osalta esimerkiksi merkittävä Viestintäviraston yhteistyötaho.

315 §. *Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka mukaan Viestintävirastolla olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä valvottavilta yrityksiltä momentissa yksilöityjä tehtäviä varten säännöllisesti kerättävistä tiedoista. Momentissa tarkoitettun säännöllisen tiedonkeruun piiriin kuuluisivat verkkotoimilupien valvontaan ja Viestintäviraston huomattavan markkinavoiman päätösten ja niihin liittyvien markkina-analyyysien sekä yleispalvelupäätösten valmisteluun tarvittavat toimialatiedot. Lisäksi säännöllisellä tiedonkeruulla kerättäisiin tiedot lain 304 §:ssä tarkoitettujen Viestintäviraston julkaisutehtävän toteuttamiseksi. Mitään tietoja ei kuitenkaan kerätä yksinomaan julkaisutarkoituksiin. Käytännössä momentissa yksilöityjä tehtäviä varten tarpeellisena voidaan pitää viestintäpalvelujen ja -verkkojen saatavuutta, laatua ja hintoja sekä liittymämääriä koskevia tietoja. Kerättävien tietojen etukäteisen määrittelyn tarkoituksena on parantaa teleyrityksiltä säännöllisesti kerättävien tietojen laatua ja yhdenmukaisuutta.

Viestintävirastolla olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä myös tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisesta Viestintävirastoon. Käytännössä Viestintävirasto voisi edellyttää esimerkiksi tietojen toimittamista viraston sähköistä tiedonkeruujärjestelmää käyttäen ja paikkatietomuotoisina. Määräyksessä olisi mahdollista myös määritellä tietojen toimittamisajankohdat, jos nämä ovat ennalta tiedossa. Viestintäviraston määräyksellä voitaisiin varmistaa, että

HE 67/2016 vp

teleyrityksillä on valmius toimittaa tiedot viraston tehtävien kannalta tarkoituksenmukaisessa muodossa. Teleyritysten näkökulmasta Viestintäviraston määräyksellä voidaan lisätä säännöllisen tiedonkeruun ennakoitavuutta sekä kerättävien tietojen, tietojen muodon ja toimitustavan määrittelyjen pysyvyyttä.

Viestintäviraston määrittelemän tiedonkeruusyklin mukaisesti teleyrityksiltä kerätään alueellisia liittymämäärä- ja saatavuustietoja vain 1-2 kertaa vuodessa ja samalla kerralla useaan eri käyttötarkoitukseen. Kyselyjen yhdistämisen tavoitteena on ollut teleyritysten hallinnollisen taakan keventäminen.

Myös 6 momentissa tarkoitettulla määräyksellä yksilöidyt tiedot tulisi toimittaa Viestintävirastoon pykälän 3 momentin mukaisesti viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja makсутta.

318 §. Tietojen luovuttaminen viranomaisesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaiset. Radiolaitteet ovat sähkölaitteita, joiden tuoteturvallisuutta valvovat myös STUK ja TUKES. Säteilyturvallisuuteen liittyvät asiat ovat STUK:n vastuulla Säteilyturvakeskuksesta annetun lain (1983/1069) mukaisesti. TUKES:n tehtävänä on Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta annetun lain (1261/2010) nojalla valvoa ja edistää muun muassa tuotteisiin, palveluihin ja tuotantojärjestelmiin liittyvää teknistä turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta sekä kuluttajaturvallisuutta. TUKES toimii sähköturvallisuuslaissa (STL, 410/1996) tarkoitettuna sähköturvallisuusviranomaisena sekä kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) tarkoitettuna valvontaviranomaisena. Radiolaitteille asetettävien vaatimusten kannalta haasteellisia voivat olla erityisesti uuden tyyppiset laitekokonaisuudet, jotka sisältävät sähkölaitteen sekä siihen liitetyn radiokomponentin. Radiokomponentteja liitetään esimerkiksi kotitalouksien käyttämiin sähkölaitteisiin näiden ohjausta varten. Sähkölaitteen pääasiallinen käyttötarkoitus on tällöin jokin muu kuin radioaaltojen tarkoituksellinen lähettäminen radioviestintää tai radiomääritystä varten. Radiokomponentit voivat virheellisesti toimiessaan kuitenkin aiheuttaa häiriötä muille saman taajuusalueen käyttäjille, joten Viestintävirastolla tulisi olla tarvittaessa mahdollisuus puuttua tällaisten laiteyhdistelmien markkinoille saattamiseen ja käyttöön.

Päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi olisi tärkeää, että sovellettava sääntely ja toimivaltainen viranomainen määräytyisivät kulloinkin käsillä olevan ongelman pääasiallisen luonteen perusteella. Tämä on pyritty varmistamaan jo voimassa olevissa Tietoyhteiskuntakaaren säännöksissä viittaamalla myös muuhun lainsäädäntöön. Viestintävirasto valvoo tämän lain 303 § 3 momentin nojalla terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin, kuin niitä ei ole säädetty muun viranomaisen valvottavaksi. Nykyisen STL:n 2 §:ssä puolestaan määrätään, että STL:a sovelletaan muun muassa viestintäverkkoihin ja radiolaitteisiin siltä osin kuin niistä voi aiheutua vaaraa hengelle, terveydelle tai omaisuudelle tai haitallista häiriötä, josta ei säädetä Tietoyhteiskuntakaareissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tai määräyksissä. Tietoyhteiskuntakaari on korvannut aiemmat säädökset, joihin STL:n nykyisessä 2 §:ssä viitataan. Samansisältöinen säännös on tarkoitus sisällyttää myös uuteen sähköturvallisuuslakiin, josta annettaneen hallituksen esitys vuoden 2015 lopulla. Kuluttajille tarjottavien radiolaitteiden turvallisuuden osalta voidaan soveltaa tarvittaessa myös yleistä kuluttajaturvallisuuslakia (920/2011).

Mikäli markkinoilla tai käytössä havaitaan laitteita, jotka aiheuttavat vaaraa terveydelle, turvallisuudelle tai muille laissa yleisen edun vuoksi suojatuille näkökohdille, on oleellisen tärkeää että jollain kansallisella viranomaisella on riittävät toimivaltuudet puuttua epäkohtiin. Tämä edellyttää kansallisten toimivaltaiten viranomaisten yhteistyötä ja tietojenvaihtoa. Viranomaisten tietojen luovuttamista koskevaa säännöstä on siksi tarpeen laajentaa tuotevalvontaviranomaisiin.

325 §. Viestintäviraston tarkastusoikeus. Ehdotetuilla 325 §:n muutoksilla laajennettaisiin Viestintäviraston tarkastusoikeutta siten, että Viestintävirastolla olisi mahdollisuus tehdä 325 §:ssä tarkoitettu tarkastus satelliittipalveluteknologiaa valmistavaan tai käyttävään organisaatioon.

HE 67/2016 vp

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirastolle annettaisiin oikeus tehdä tarkastus 271 b §:ssä tarkoitettua satelliittipalveluteknologiaa valmistavassa tai sitä käyttävässä organisaatiossa. Organisaatio voi olla sekä yksityinen (esimerkiksi yritys) että julkishallinnollinen toimija (esimerkiksi viranomainen). Tarkastuksen avulla Viestintävirasto pystyisi käytännössä toteuttamaan valvontatehtäviään satelliittipalvelun vastuuviranomaisena eli selvittämään, että satelliittipalveluteknologian valmistajat ja käyttäjät noudattavat 271 b §:ssä tarkoitettua hyväksyntälautakunnan päätöksiä ja julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 2 momenttia.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirastolla olisi oikeus teettää satelliittipalveluteknologiaa koskeva tarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Näin sääntely yhtenäistettäisiin pykälässä säännellyn teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kanssa. Riippumattoman asiantuntijan käyttäminen voisi olla perusteltua tapauksissa, joissa tarvitaan ulkopuolista asiantuntemusta tai joissa Viestintäviraston omat resurssit eivät riitä.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että täsmennettäisiin sen tarkoittavan teknistä turvallisuus- tai toimivuustarkastusta taikka taloudellista tarkastusta.

Lisäksi pykälän 5 momentissa säädettäisiin Viestintävirastolle tai sen lukuun toimivalle satelliittipalveluteknologiaa koskevan tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä satelliittipalveluteknologiaa valmistavan tai käyttävän organisaation tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Pykälän 6 momentti vastaisi voimassa olevan pykälän 5 momenttia.

326 §. Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus. Pykälän otsikkoa ja 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan radiolaitedirektiivin soveltamisalaa. Kiinteän verkon telepätelaitteet eivät enää kuulu tietoyhteiskuntakaaren soveltamisalaan, ja niiden sähköturvallisuutta koskeva sääntely on jatkossa sähkömarkkina- ja tietoyhteiskuntakaaren 326 §:ää. Viestintäviraston tarkastusoikeuden laajuus vastaa muilta osin aiempaa tietoyhteiskuntakaaren 326 §:ää. Viestintävirastolla olisi ehdotuksen mukaan oikeus suorittaa tarkastuksia radiolaitteiden markkinavalvonnan tarkoituksiin, kuten myös haitallisen häiriön toteamiseksi tai poistamiseksi sekä sen varmistamiseksi, että radiolu- paa tai erityistä pätevyyttä tai kelpoisuutta edellyttäviä laitteita käytetään asianmukaisesti.

327 §. Laitteen tutkittavaksi ottaminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa lain uuden 30 luvun säännöksiä. Lisäksi pykälään ehdotetaan tehtäväksi sanamuodollinen muutos, jonka mukaan laite voidaan ottaa tutkittavaksi nimenomaan Viestintäviraston tehtävän hoidon eli radiomarkkinoiden valvomiseksi. Muutoksen myötä Viestintävirasto voi paremmin hoitaa sille laissa osoitettua valvontatehtävää. Valvonta kohdistuisi lähtökohtaisesti kaupallisten toimijoiden toimipisteisiin.

329 §. Radiohäiriöiden estäminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, se vastaa lain uuden 30 luvun säännöksiä ja määritelmiä. Samalla esitetään, että pykälän 3 momentissa säädettyjä radiolaitteen luvattomaan käyttöön liittyviä Viestintäviraston toimivaltaperusteita tarkentaa siten, että jos joko laitteen itsessään tai sen käytön epäillään olevan säännösten tai määräysten vastaista, Viestintävirastolla olisi oikeus tarkastaa laite ja ottaa se tutkittavaksi. Muutos parantaisi Viestintäviraston mahdollisuuksia varmistaa radiotaajuuksien häiriötä käyttöä. Vaikka radiolaitte itsessään olisi säännösten ja määräysten mukainen, sen käyttö voi kuitenkin olla voimassa olevien taajuuksien käyttöä koskevien säännösten tai määräysten vastaista.

342 §. Oikaisuvaatimus. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös Viestintäviraston lain 293 §:n perusteella tekemästä televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu- päätöksestä ensimmäisen vaiheen muutoksenhakukeinona olisi oikaisuvaatimuksen tekeminen Viestintävirastolle.

HE 67/2016 vp

Lisäksi pykälän 3 momenttiin ehdotetaan muutosta, jolla ilmoitetun laitoksen antamaan päätökseen haettaisiin ensisijaisesti oikaisua asianomaiselta ilmoitetulta laitokselta. Ehdotetut muutokset vastaavat sitä, miten muutoksenhaku ilmoitetun laitoksen päätöksiin on järjestetty muussa tuotelainsäädännössä, esimerkiksi hissiturvallisuuslaiksi annetun hallituksen esityksen 85 §:ssä, sähköturvallisuuslaiksi annetun hallituksen esityksen 119 §:ssä ja pyroteknisistä tuotteista annetun lain (180/2015) 48 §:ssä.

Niiltä osin kuin viranomaisen hyväksymä ilmoitettu laitos suorittaa lakiin perustuvaa vaatimustenmukaisuuden arviointia, kyse on perustuslain 124 §:n mukaan julkisesta hallintotohtävästä. Ilmoitetun laitoksen antamaan päätökseen on siksi voitava hakea muutosta. Ilmoitetun laitoksen on niiltä osin, kuin kyse on hallintopäätöksestä, annettava päätöksen saajalle muutoksenhakuohje.

Pykälän nykyinen 3 momentti siirrettäisiin 4 momentiksi ja sen sanamuotoa ehdotetaan samalla tarkennettavaksi.

Tällä lainkohdalla pannaan täytäntöön radiolaitedirektiivin 35 artikla.

344 §. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen. Esitystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että liikenne- ja viestintäministeriön, tietosuojavaltuutetun ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, Viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä Viestintäviraston ja sisäministeriön oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, ellei jäljempänä toisin säädetä.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että päätöksen tehnyt viranomainen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Sekä 1 että 2 momenttia ehdotetaan siis tarkennettavaksi, radiolaitedirektiivin täytäntöönpanosta johtuen, viittauksella ilmoitettuihin laitoksiin.

348 §. Radiolaiterikkomus. Pykälän otsikko ja sisältöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että seuraamukset liittyvät lain 30 luvun soveltamisalan mukaiseen radiolaitteiden asettamiseen saataville markkinoilla sekä niiden käyttöönottoon ja käyttöön. Säännöksellä korvataan telelaiterikkomuksia koskeva lainkohta.

Säännöksen soveltamisalan muutos on tarpeen, koska lain 30 luvussa säädetty velvoitteet laitteiden vaatimustenmukaisuudesta koskevat jatkossa vain radiolaitteita. Tele- ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointi kuuluu jatkossa ensisijaisesti sähköturvallisuuslain alaan, joten niitä koskevat rikosoikeudelliset seuraamukset 1 momentin 4 kohdassa on tarpeen poistaa tästä laista. Radiolaitedirektiivin mukaisesti myös menettely vaatimustenvastaisten laitteiden kohdalla muuttuu. Jos markkinoilla saatavilla olevassa radiolaitteessa todetaan tekninen tai merkintöjä tai rekisteröintiä koskeva vaatimustenvastaisuus, ensisijainen korjauskeino olisi esitetyn 260 §:n mukaisesti viranomaisen korjauskehotus. Sakkorangaistus ei enää voi olla ensisijainen seuraamus. Tämä edellyttää lainkohdan 3 ja 4 momenttien muuttamista.

Esitetyssä 3 momentissa säädettäisiin seuraamuksesta tilanteessa, jossa talouden toimija ei noudata viranomaisen radiolaitteisiin liittyvän riskin vuoksi antamaa velvoittavaa päätöstä. Lainkohta vastaisi nykyistä siltä osin, kuin se koskee 327 §:n nojalla asetettua väliaikaista kieltoa. Viranomaisen antama velvoittava päätös tulee kyseeseen myös, jos talouden toimija ei noudata 260 §:n tai 262 §:n mukaista korjauskehotusta määräajassa. Säädöksessä viitataan siksi 327 §:n ohella uusiin 260 §:n 7 momenttiin ja 262 §:n 1 momenttiin, joissa säädetään niinkin radiolaitteisiin liittyvien riskien vuoksi annettavista kieltopäätöksistä.

Säännöksen 1 momentin 2 kohtaa tarkennettaisiin siten, että seuraamus koskisi nimenomaisesti vain 329 §:n nojalla asetettua kiellon tai 330 §:n nojalla annetun valvontapäätöksen rikko-

HE 67/2016 vp

mista. Nykyinen säännös viittaa yleisemmin kyseisissä lainkohdissa säädetyn rikkomiseen. Radiolaitedirektiivin 46 artikla edellyttää, että kansallisessa laissa säädetään seuraamuksista, joista sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa direktiivin soveltamisalaan kuuluvia kansallisia säännöksiä, sekä varmistetaan seuraamusten täytäntöönpanon valvonta. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia, ja niihin voi sisältyä vakavia rikkomistapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Luvanvaraiseksi säädettyjen radiolaitteiden vaatimustenvastaisuudella tai luvattomalla käytöllä voi olla merkittäviä haitallisia seuraamuksia viestintäverkkojen toimivuudelle, hätä- ja turvallisuusliikenne mukaan lukien, sekä muulle taajuuksien käytölle. Häiriöriskien vuoksi on tärkeää, että radiolaitteet täyttävät niille asetetut olennaiset vaatimukset, että ne on oikein asennettu ja että niitä käytetään aiotun käyttötarkoituksensa mukaisesti. Siksi on perusteltua että radiolaitteen luvaton käyttöönotto ja käyttö sekä häiriön estämiseksi tai rajoittamiseksi annetun kiellon tai velvoitteen rikkominen ovat radiolaiterikkomuksena edelleen rangaistavia.

Säännöksen 1 momentin 1 kohta koskee radiolähtetimen käyttöönottoa tai käyttöä ilman vaadittua lupaa tai kelpoisuutta. Radiolaitedirektiivi erottaa toisistaan radiolaitteen käyttöönoton ja käytön. Käyttöönotto ja käyttö ovat tuotteiden kaupan pitämisen yhteisistä puitteista annettussa EU-lainsäädännössä (erityisesti NLF-päätös N:o 768/2008/EY) käytettäviä käsitteitä, joiden sisältöä on selvennetty EU:n komission julkaisemassa ohjeessa 'Blue Guide on the implementation of EU product rules' kohdissa 2.5. ja 2.7. Radiolaitteen käyttöön ottamisella tarkoitetaan radiolaitteen ensimmäistä käyttökertaa sen loppukäyttäjän toimesta. Radiolaitteen käyttöönotto edellyttää tyypillisesti asennustoimia, jotka virheellisesti suoritettuina voivat aiheuttaa sen, että laite ei toimi vaatimusten mukaisesti, Radiolaitteen käyttöönotosta vastaavana loppukäyttäjänä voi olla myös yritys, esimerkiksi työnantaja joka antaa radiolaitteen työntekijöidensä käytettäväksi.

Radiolaitteen käytöllä tarkoitetaan puolestaan kaikkea laitteen ensimmäisen käyttökerran jälkeen tapahtuvaa käyttöä. Avaamattomassa myyntipakkauksessa olevan radiolaitteen hallussapidolle, kaupallisen toiminnan yhteydessä tai muuten, ei ole perusteltua asettaa esteitä. Käyttäjän tulee kuitenkin huomioida mahdollinen luvan tai erityisen pätevyuden tarve jo ennen laitteen käyttöönottoa. Lain 39 § edellyttää, että vaadittu radiolupa on voimassa jo ennen luvanvaraisen radiolaitteen ensimmäistä käyttökertaa. Jos loppukäyttäjä pitää hallussaan teknisesti radioviestintään tai radiomääritykseen kykenevää radiolähetintä, tämä on normaalisti osoitus siitä, että laite on myös otettu käyttöön tässä lainkohdassa tarkoitettulla tavalla.

Rikosoikeudellisen sääntelyn tarkkarajaisuuden vaatimus edellyttää, että radiolaitteiden kaupanpitoon liittyviä rangaistussäännöksiä tarkennetaan huomioiden kuhunkin talouden toimijaan kohdistuvat erilaiset velvollisuudet. Eri jakeluportaita toimivat ovat vastuussa velvoitteiden täyttämisestä vain omalta osaltaan.

Voimassa olevassa 348 §:ssä on kriminalisoitu radiolähtetimen käytön lisäksi muun muassa luvaton hallussapito. EU-sääntely ei kuitenkaan edellytä pelkän hallussapidon kriminalisointia laissa tarkoitetuissa tilanteissa. Näin ollen ehdotetaan, että radiolaiterikkomukseen voisi syyllistyä, jos käyttäjä edellä kuvatuin tavoin ottaa käyttöön tai käyttää radiolaitetta ilman radiolupaa taikka käyttää radiolaitetta ilman laissa säädettyä pätevyyttä tai kelpoisuutta.

Pykälässä säädettäisiin siitä, että rangaistavien tekojen tulee tapahtua oikeudettomasti. Tällä tarkoitetaan, että toimintaan ei ole viranomaisen antamaa lupaa eikä se ole sallittua kansallisen lain nojalla. Määritelmää käytetään 1 momentissa rajaamaan viranomaisen luvalla tapahtuvat tai muutoin oikeutetut teot lainkohdan soveltamisalan ulkopuolelle. Rikosoikeuden yleisten peruseriaatteiden mukaisesti oikeudetonta ei ole sellainen toiminta, johon on lupa tai joka on sallittua kansallisen lainsäädännön nojalla. Vastaavan nykyisen säädöksen mukaan rangaistavien tekojen tulee olla tahallisia. Tahallisuusasteen arvioiminen sopii kuitenkin huonosti esimerkiksi radiolähtetimen käyttöönottoon ja käyttöön. Radiolähtetimen käyttöönotto on tietoisista toimintaa, joka edellyttää muun muassa radiolähtetimen hankkimista sekä sen asentamista käyttövalmiiksi. Lainvastaista on radiolaitteen käyttö ilman asianmukaista lupaa, ei käytöllä tavoiteltu tai siitä aiheutuva seuraamus. Samoin suoraan lainvastaista on jättää noudattamatta viranomaisen antamaa velvoittavaa päätöstä.

HE 67/2016 vp

Säännös vastaa radiolaitedirektiivin 7 artiklaa sekä 46 artiklaa.

352 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 6 momentin mukaan momentissa mainittujen yritysten velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset ohjelmistot on voimassa siihen saakka, kunnes tietoyhteiskuntakaaren 26 §:n mukaiset yleisen edun televisiotoimintaan myönnetty ohjelmistotoimiluvat tulevat voimaan. Näistä yrityksistä Fox International Channels Oy on ilmoittanut, että on siirtänyt 18 päivänä syyskuuta 2014 saamansa toimiluvan myötä lähetyksensä kanavanipusta A kanavanippuun C, jolla ei ole valtakunnallista väestöpeittoa. Yrityksen kanava FOX ei ole näin ollen enää niin sanotun siirtovelvoitteen piirissä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa nykytilaa.

1.2 Laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista

1 §. Soveltamisala. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että lakia sovellettaisiin 1 momentin mukaan myös tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin. Tämän lisäyksen perusteella lailla pantaisiin täytäntöön myös radiolaitedirektiivin IV luvun säännökset vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta.

2 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin seuraava lause: radiolaitteiden markkinavalvonnasta säädetään tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvussa (muutettuna x/2016). Lisäys on tarpeen, koska muuten pykälä viittaisi vain markkinavalvonnasta annettuun lakiin, joka koskee muita tuoteryhmiä kuin radiolaitteita.

5 §. Toimivaltainen viranomainen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan Viestintävirasto olisi toimivaltainen viranomainen asioissa, joissa hakemus koskisi tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ja nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi. Viestintävirasto on tähän asti tehnyt arviointilaitosten nimeämispäätökset sekä vastannut sektorikohtaisten ilmoitettujen laitosten valvonnasta. Toimivaltainen viranomainen määräytyisi siten samoin kuin nykyisissä lain säännöksissä. Muiden lain piiriin kuuluvien tuotesektoreiden osalta toimivaltainen viranomainen on nykytilaa vastaavasti työ- ja elinkeinoministeriö.

2 Voimaantulo

2.1 Tietoyhteiskuntakaari

Verkkoneutraliteettiin ja verkkovierailuun liittyvät lain 108 §:n 2 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 110 §, 304 §:n 2 momentti ja 305 §:n 3 momentti on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian eduskunnan päätöksen jälkeen. Muilta osin laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 13 päivästä kesäkuuta 2016. Lain 3 §:n 40 kohta ja 136 §:n 5 ja 6 momentti ovat voimassa viisi vuotta lain voimaantulosta.

Radiolaitedirektiivin 49 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 12 päivä kesäkuuta ja näitä säännöksiä on sovellettava 13 päivästä kesäkuuta 2016.

Ehdotettu siirtymäsäännös sekä yhden vuoden siirtymäaika koskee radiolaitteiden markkinoille saattamista. Jos radiolaitteita on saatettu markkinoille 13.6.2016 - 12.6.2017 välisenä aikana, valmistaja voisi valita, sovelletaanko laitteisiin ja laitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen tätä lakia vai ennen sen voimaantuloa eli 12.6.2016 asti voimassa ollutta sääntelyä. Jos radiolaitteita on saatettu markkinoille 13.6.2017 tai sen jälkeen, laitteeseen sovelletaan tätä lakia. Siirtymäsäännöstä sovelletaan myös laitteisiin, jotka siirtyvät esimerkiksi sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan puitesääntelyn (EMC:n) soveltamisalasta radiolaitedirektiivin ja sen täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten sekä yhteisön säädösten soveltamisalaan.

2.2 Eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annettu laki

HE 67/2016 vp

Tämän lain säännöksiä sovelletaan tietoyhteiskunta-kaaren (917/2014) soveltamisalaan kuuluviin radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymiseen ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskeviin velvollisuuksiin päivästä kuuta 20 alkaen.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

3.1 Elinkeinovapaus

Perustuslain elinkeinovapauden kannalta merkityksellisiä ovat ehdotuksen 32 a luvun säännökset, jotka koskevat julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyvän teknologian valmistusta ja vientivalvontaa.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on lausuntonkäytännössään katsonut, että elinkeinovapautta ei saa rajoittaa ilman erittäin pätevää syytä. Tällaisena syynä voidaan pitää esimerkiksi henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemista tai muita tärkeitä ja vahvoja yhteiskunnallisia intressejä. Rajoituksista on säädettävä lailla.

EU-oikeuden tehokas toimeenpano edellyttää satelliittipalveluteknologian valmistuksen ja viennin rajoittamista esityksen 271 b ja 271 c §:ssä ehdotetulla tavalla. Vientiin ja valmistukseen liittyvien rajoitusten on tarkoitus varmistaa satelliittipalvelutoiminnan turvallisuus sekä kansallisesti että EU:n laajuisesti.

PRS-päätöksen johdanto-osassa todetaan, että julkisesti säännelty satelliittipalvelu on Euroopan satelliittinavigointijärjestelmien tarjoamien palvelujen joukossa sekä suojatuin että arkaluonteisin palvelu, minkä vuoksi se soveltuu palveluihin, joissa vaaditaan vakautta ja täydellistä luotettavuutta. Palveluun osallistujien etujen turvaamisen vuoksi palvelun jatkuvuus on taattava vaikeimmissakin kriisitilanteissa. Jos palvelun turvallisuussääntöjä rikotaan, vaikutukset eivät rajoitu vain asianomaiseen käyttäjään vaan ulottuvat mahdollisesti myös muihin käyttäjiin. Tästä syystä satelliittipalvelun käyttö edellyttää PRS-päätöksen mukaan jäsenvaltioiden yhteistä vastuuta unionin ja sen jäsenvaltioiden omasta turvallisuudesta ja tämän takia on määriteltävä muun muassa vastaanottimien valmistusta ja turvallisuutta koskevat ehdot sekä viennin valvontajärjestelmä.

EU-sääntelystä seuraa, että toimintakykyistä satelliittipalveluteknologiaa ei ole mahdollista valmistaa tai viedä ennen kun eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunta on hyväksynyt valmistajan turvallisuuden. Vasta tämän jälkeen valmistaja saa haltuunsa toimivien tuotteiden valmistamiseen tarvittavan tietopakettin (interface control data, ICD). Ehdotettu valvontasääntely siis käytännössä mahdollistaa Suomessa satelliittipalveluteknologian valmistuksen ja viennin, koska ilman sitä kyseisen elinkeinon harjoittaminen ei olisi Suomessa mahdollista.

Valvonta on rajattu koskemaan vain EU-sääntelyssä tarkoitettua toimintaa.

Elinkeinovapauden kannalta merkityksellinen on myös verkon neutraliteettia koskeva ehdotus. Kuten jäljempänä on kuvattu, verkkoneutraliteettisääntelyssä sovitetaan yhteen internetyhteyspalvelun tarjoajan elinkeinovapautteen kuuluva vapaus tuotteistaa palvelujaan ja käyttäjän sananvapautteen kuuluva oikeus vastaanottaa viestejä kenenkään ennalta estämättä sekä toisaalta myös palveluntarjoajan oikeus tarjota käyttäjille palvelujaan internetyhteyspalvelun kautta.

Kuten voimassa olevalla tietoyhteiskunta-kaaren verkkoneutraliteettisääntelyllä, myös sähköisen viestinnän sisämarkkinoita koskevalla asetuksella on vaikutusta elinkeinovapautteen sopimus oikeudellisten rajoitusten kautta. Elinkeinovapauden näkökulmaa on käsitelty tarkemmin jäljempänä yhdessä sananvapauden näkökulman kanssa.

HE 67/2016 vp

Asetuksen johdosta ehdotetuilla asetuksen toimeenpanon ja valvonnan kannalta tarpeellisilla kansallisilla lainsäädäntömuutoksilla ei kuitenkaan itsessään arvioida rajoitettavan elinkeinovapautta voimassa olevaan tietoyhteiskuntakaaren verkkoneutraliteettisääntelyyn nähden.

3.2 Sananvapaus

Perustuslaissa säädetyn sananvapauden kannalta merkityksellisiä ehdotuksessa ovat verkon neutraliteettiin liittyviin tietoyhteiskuntakaaren säännöksiin esitetyt muutokset.

Perustuslain 12 §:n mukaan jokaisella on sananvapaus. Perustuslain 12 §:n 1 momentissa jokaiselle turvattuun sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä (PeVL 54/2002 vp)

Verkon neutraliteettia turvaavan sääntelyn on katsottu turvaavan sananvapautta sähköisessä viestintäverkossa. Verkon neutraliteetin periaatteen mukaan internetyhteyspalvelun tarjoajan ei tule rajoittaa internetyhteyspalvelun käyttöä siten, ettei käyttäjällä olisi mahdollisuutta käyttää haluamiaan internetin sovelluksia tai palveluja. Kiellettyä on pidetty myös rajoituksia, jotka hidastavat kohtuuttomasti internetyhteyspalvelun liikennettä tai muutoin rajoittavat internetyhteyspalvelun tarkoituksenmukaista käyttöä. Verkon neutraliteettia on pidetty keskeisenä edellytyksenä sananvapauden toteutumiseksi esimerkiksi sähköisen joukkoviestinnän kannalta, sillä verkkoliikenteen hallinnon läpinäkyvyyden on katsottu estävän mediasisältöjen suodattamisen ja käyttäjien valinnanvapauden rajoittamisen.

Voimassa olevien kansallisten verkon neutraliteettia koskevien säännösten suhdetta perustuslaissa turvattuun sananvapauteen on käsitelty tietoyhteiskuntakaaresta annetun hallituksen esityksen yhteydessä (HE 221/2013 vp). Internetyhteyspalvelun käytön ja ylläpidon rajoitusten on tällöin arvioitu olevan tarpeen kahden perusoikeuden, sananvapauden ja elinkeinovapauden yhteensovittamiseksi.

Voimassa olevan verkkoneutraliteettisäännöksen on arvioitu olevan perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten (PeVM 25/1994 vp, s. 4-5) mukaisesti hyväksyttävä, täsmällinen ja tarkkarajainen ja oikeassa suhteessa tavoiteltuihin päämääriin nähden. Internetyhteyspalvelun rajoitusten käyttö on yksilöity tarkkarajaisesti eivätkä rajoitukset ulotu sananvapauden tai elinkeinovapauden ydinalueelle. Käyttäjän kannalta rajoitukset ovat perusteltuja, jotta oikeasuhteisella liikenteenhallinnalla voidaan taata kaikkien käyttäjien internetyhteyksien toimivuus ja sananvapauden toteutuminen. Internetyhteyspalvelun tarjoajan kannalta rajoitukset ovat kohtuullisia, eivätkä ne olennaisesti rajoita omaisuuden erityisluonne huomioon ottaen verkon käyttöä. Sopimusvapauden rajoitusten on katsottu olevan tarpeen käyttäjien sananvapauden kannalta ja toimivan kilpailun varmistamiseksi internetin palveluiden välillä.

Voimassa olevaan tietoyhteiskuntakaaren verkkoneutraliteettisäännökseen nähden sähköisen viestinnän sisämarkkinoita koskevan asetuksen verkkoneutraliteettisäännösten voidaan katsoa olevan jossain määrin tarkkarajaisempia ja yksityiskohtaisempia. Sähköisen viestinnän sisämarkkinoita koskevan asetuksen suhdetta Euroopan unionin perusoikeuksiin on käsitelty lyhyesti asetuksen johdanto-osassa. Euroopan parlamentti ja neuvosto katsovat asetuksen huomioivan ne periaatteet, jotka on vahvistettu erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja joita ovat erityisesti henkilötietojen suoja, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, elinkeinovapaus, syrjäntäkielto ja kuluttajansuoja.

Edellä kuvatun perusteella ehdotetun kansallisen sääntelyn, johon sisältyvät ainoastaan suoraan ja sellaisenaan sovellettavan Euroopan unionin säädöksen kannalta välttämättömät kansalliset täytäntöönpanotoimet, arvioidaan olevan perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten näkökulmasta sallittua. Ehdotetun sääntelyn ei siis arvioida vaarantavan perustuslain 12 §:n sananvapauden suoja.

3.3 Yksityiselämän suoja ja viestinnän luottamuksellisuus

Perustuslain yksityiselämän suojan kannalta merkityksellisiä ovat ehdotetut 136 §:n ja 3 §:n 1 momentin 40 kohdan muutokset.

HE 67/2016 vp

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Lisäksi pykälän 2 momentin mukaan kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Sääntelyn lähtökohtana on yksilön oikeus elää omaa elämäänsä ilman viranomaisten ja ulkopuolisten tahojen mielivaltaista tai aiheetonta puuttumista siihen. Sääntelyllä on liityntä myös perustuslain 9 §:ssä turvattuun liikkumisvapauteen.

Välitystietojen käsittelyssä on olennaista huomioida perustuslakivaliokunnan tulkinta, jonka mukaan välitystietoja ei voida kategorisesti erotella luottamuksellisen viestin salaisuuden suojan reuna-alueelle kuuluviksi. Yksityisyyden suojan näkökulmasta ongelmallista voi olla mahdollisuus välitystietojen kokoamiseen ja yhdistämiseen (PeVL 18/2014 vp).

Ehdotettu muutos on pyritty toteuttamaan siten, että sen vaikutukset yksityiselämän ja luottamuksellisen viestin salaisuuden suojaan jäisivät mahdollisimman pieneksi. 136 §:n muutos mahdollistaisi ainoastaan anonymisoitujen välitystietojen käsittelyn, eli tietoja kokoamalla ja yhdistämällä ei olisi mahdollista tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä. Vastaavanlainen välitystietojen käsittelyoikeus on jo säädetty teleyrityksille ja muille viestinnän välittäjille tietoyhteiskuntakaaren 142 §:ssä. Tällä pyrittäisiin varmistamaan se, ettei kenellekään syntyisi oikeutta esimerkiksi seurata yksittäisten tunnistettavien henkilöiden liikkumista tai viestintää. Lisäksi muutos toteutettaisiin rajattuna kokeiluna, jotta kokeilun aikana voitaisiin tarkastella mahdollisia ennakoimattomia vaikutuksia perusoikeuksiin.

Radioviestinnän välitystiedon määritelmään kohdistuva 3 §:n 1 momentin 40 kohdan muutoksella olisi lähtökohtaisesti hyvin vähän vaikutusta yksityiselämän ja luottamuksellisen viestinnän salaisuuden suojaan, koska välitystiedon määritelmästä poistettavaksi ehdotettu tietotyyppi ei nyky maailmassa ole juuri koskaan yhdistettävissä yksittäiseen luonnolliseen henkilöön. Poikkeustilanteissakin se saisi kuitenkin suojaa henkilötietosääntelyn kautta.

Edellä esitetyillä perusteilla katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 3 §:n 1 momentin 17 kohta ja väliaikaisesti 40 kohta, 28 §:n 1 ja 2 momentti, 29 §, 32 §:n 1 momentti, 33 §, 36 §:n 1 momentti, 40 §:n 5 momentti, 48 §:n 2 momentti, 108 §:n 2 momentin 2 kohta, 110 §, 135 §:n 2 momentti, 30 luku, 294 §:n 1 momentin 6 kohta, 303 §:n 3 momentti, 304 §:n 1 momentin 11 kohta ja 2 momentti, 308 §:n 1 momentti, 318 §:n 1 momentti, 325 §, 326 §:n otsikko ja 1 momentin 2 ja 4 kohta, 327 §, 329 §:n 1 ja 3 momentti, 342 §, 344 §:n 1 ja 2 momentti, 348 § ja 352 §:n 6 momentti sekä

lisätään 3 §:n 1 momenttiin uusi 2 a ja 14 a kohta, 108 §:ään uusi 4 momentti, 136 §:ään väliaikaisesti uusi 5 ja 6 momentti, 243 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 32 a luku, 304 §:n 1 momenttiin uusi 12 kohta, 305 §:ään uusi 3 momentti ja 315 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2 a) *haitallisella häiriöllä* häiriötä, joka vaarantaa radionavigoinnin tai turvallisuusradioviestinnän toiminnan tai joka muutoin vakavasti heikentää sellaista radioviestintää tai radiomääritystä, joka toimii sovellettavien säännösten mukaisesti, tai estää tai toistuvasti keskeyttää tällaisen toiminnan;

14 a) *radiorajapinnalla* radiotaajuuksien säännellyn käytön tarkkaa määrittelyä;

17) *radioviestinnällä* viestintää radioaaltojen avulla ja radiomäärityksellä esineen sijainnin, nopeuden tai muun luonteenomaisen piirteen määrittämistä radiomäärityksellä taikka näihin parametreihin liittyvien tietojen hankkimista radioaaltojen etenemisominaisuuksien avulla;

40) *välitystiedolla* oikeus- tai luonnolliseen henkilöön yhdistettävissä olevaa tietoa, jota käsitellään viestin välittämiseksi sekä tietoa radioaseman tunnistesta ja radiolähtetimen käyttäjästä sekä tietoa radiolähetysten alkamisajankohdasta, kestosta ja lähetyspaikasta;

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä

HE 67/2016 vp

menettelyä, jos ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain säännöksiä ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kaksitoista tuntia.

Ohjelmistotoimilupa, joka myönnetään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen ohjelmistotoimiluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka tai jos toiminta ei ole muuten jatkuvaa tai säännöllistä.

---

29 §

Ohjelmistotoimiluvan muuttaminen

Toimilupaviranomainen voi muuttaa toimilupaa sen voimassaoloaikana toimiluvanhaltijan hakemuksesta tai suostumuksella taikka muutoinkin, jos se on välttämätöntä teknisestä kehityksestä tai kansainvälisistä sopimusvelvoitteista johtuvan taikka luvanvaraisen toiminnan toimintaedellytyksissä tai markkinaolosuhteissa tapahtuvan muutoksen tai muun vastaavan olennaisen muutoksen takia.

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

- 1) ohjelmistotoimiluvanhaltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tämän lain säännöksiä tai 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehtoja taikka syyllistynyt rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon;
  - 2) toimiluvanhaltijalla ei enää ole toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittäviä taloudellisia voimavaroja huolehtia velvollisuuksistaan.
-

33 §

Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen

Ohjelmistotoimiluvan haltija voi luopua toimiluvasta kokonaan tai osittain ilmoittamalla asiasta Viestintävirastolle ennen toimilupakauden päättymistä.

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintävirasto myöntää 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

- 1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
  - 2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;
  - 3) hakijan ei perustellusta syytä epäillä rikkovan tämän lain säännöksiä;
  - 4) ohjelmistotoimiluvan myöntäminen ei estä taajuuksien tehokasta käyttöä.
-

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle taajusalueelle

HE 67/2016 vp

ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

48 §

Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen

Siirrosta on viipymättä ilmoitettava Viestintävirastolle. Viestintävirasto voi kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta hylätä radioluvan siirron, jos on ilmeistä, että 40 §:n 5 momentissa tai 41 §:n 1 momentissa säädetty radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty taikka radiolupahakemus hylätään 41 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

108 §

Viestintäpalvelusopimus

Sopimuksessa on yksilöitävä teleyrityksen nimi ja yhteystiedot. Sopimuksessa on mainittava ainakin:

2) tarjottavien palvelujen laatu, ominaisuudet sekä ylläpitopalvelutyypit.

Internetyhteyspalvelun tiedonsiirtonopeuden ja eräiden muiden internetyhteyspalvelua koskevien tietojen ilmoittamisesta viestintäpalvelusopimuksessa säädetään avointa internetyhteyttä koskevista toimenpiteistä ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annetun direktiivin 2002/22/EY sekä verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun asetuksen (EU) N:o 531/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/2120, jäljempänä *EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus*.

110 §

Verkon neutraliteetti

Verkon neutraliteetista säädetään EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksessa. Viestintävirasto voi antaa 1 momentissa mainitun asetuksen noudattamisen valvonnan ja täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia määräyksiä asetuksen:

1) 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja internetyhteyspalvelun teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevista vaatimuksista;

2) 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen dokumentoinnista ja tilastoinnista sekä näihin liittyvien asiakirjojen muodosta ja tietojen säilyttämisestä.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa mainitun asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun internetyhteyspalvelun laadun todentamiseen käytettävän palvelun hyväksymisestä.

135 §

Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä estopalveluista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava, estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä puheluiden hintatiedotuksista.

HE 67/2016 vp

136 §

Viestin ja välitystietojen luottamuksellisuus

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, radioviestintää tai sen välitystietoja voi käsitellä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tilastollisesti, jos kyseessä on:

- 1) pienoismallin tai miehittämättömän aluksen kauko-ohjaukseen liittyvä radioviestintä;
- 2) päätelaitteen ja langattoman lähiverkon tai matkaviestinverkon välinen radioviestintä yhteyden muodostamista tai ylläpitoa varten.

Edellä 5 momentissa tarkoitettua radioviestintää tai sen välitystietoja voi käsitellä vain, jos käsittelyssä tai käsittelyn tuloksesta ei voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.

243 §

Viestintäverkon ja viestintäpalvelun laatuvaatimukset

Teleyrityksen on julkaistava ajan tasalla olevat tekniset eritelvät niistä yleisen viestintäverkon rajapinnoista, joihin telepätelaitteet voidaan liittää. Eritelmistä on käytävä ilmi riittävällä tarkkuudella tiedot, joiden perusteella voidaan valmistaa telepätelaitteita ja joiden avulla voidaan käyttää rajapinnan kautta käytettäviä palveluita.

30 luku

Radiolaitteiden vaatimustenmukaisuus ja markkinavalvonta

251 §

Radiolaitteen olennaiset vaatimukset ja vaatimustenmukaisuusolettama

Radiolaitte on rakennettava siten, että se täyttää seuraavat olennaiset vaatimukset:

- 1) ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden sekä omaisuuden suojeluun liittyvät vaatimukset;
- 2) olennaiset sähköturvallisuusvaatimukset lukuun ottamatta jännitealuerajoja;
- 3) riittävää sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevat suojavaatimukset;
- 4) radiotaajuuksien tehokasta käyttöä koskeva vaatimus;
- 5) radiotaajuuksien tehokkaan käytön tukemista haitallisten häiriöiden välttämiseksi koskeva vaatimus.

Radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta annetun direktiivin 2014/53/EU jäljempänä *radiolaitedirektiivi* 44 artiklassa tarkoitettu täytäntöönpanosäädöksessä määriteltyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien radiolaitteiden erityisistä vaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Radiolaitetta, joka on sellaisten yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien mukainen, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on pidettävä niiden 1 momentissa vahvistettujen olennaisten vaatimusten mukaisena, jotka kyseiset standardit tai niiden osat kattavat. Yhdenmukaistetulla standardilla tarkoitetaan eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua standardia.

HE 67/2016 vp

252 §

Radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmän vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen toimittaminen ja eräiden radiolaitteiden rekisteröinti

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen radiolaitteiden ja ohjelmistojen yhdistelmien valmistajien on toimitettava Viestintävirastolle ja komissiolle lausunto yhdistelmien 251 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten täyttymisestä. Lausunnossa ilmoitettujen tietojen on perustuttava 255 §:ssä säädettyyn vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyyn. Ilmoituksessa on yksilöitävä ilmoitettava radiolaite ja ohjelmisto, joka mahdollistaa radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön. Tiedot on pidettävä ajan tasalla.

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien laitteiden rekisteröinti- ja merkintävelvoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön, joka valmistaa tai valmistuttaa radiolaitetta tai jolle radiolaite suunnitellaan ja joka markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna (*radiolaitteen valmistaja*), on:

1) varmistettava, että radiolaite on suunniteltu ja valmistettu 251 §:ssä säädettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti;

2) varmistettava, että radiolaitetta voidaan käyttää vähintään yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa radiotaajuuksien käyttöä koskevien vaatimusten mukaisesti;

3) huolehdittava siitä, että radiolaitteen mukana toimitettavissa ohjeissa ilmoitetaan ne jäsenvaltiot tai jäsenvaltion sisäiset maantieteelliset alueet, joissa on asetettu laitteen käyttöön ottamista koskevia rajoituksia tai vaatimuksia hankkia lupa laitteen käyttöön;

4) laadittava 258 §:ssä tarkoitettut tekniset asiakirjat ja suoritettava tai teetettävä 255 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely;

5) laadittava 256 §:ssä tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä 257 §:ssä tarkoitettu CE-merkintä sen jälkeen, kun radiolaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyllä; [jne.]

6) säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;

7) varmistettava radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden noudattaminen sarjatuotannossa, ottaen huomioon muutokset radiolaitteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä;

8) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näynteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille sekä tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

9) varmistettava, että radiolaitteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jolla se voidaan tunnistaa, tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai radiolaitteen mukana seuraavassa asiakirjassa;

10) ilmoitettava loppukäyttäjien ja Viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä postiosoite yhteyspisteineen, josta valmistajaan saa yhteyden; tiedot on ilmoitettava radiolaitteessa tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

11) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan selkeät, ymmärrettävät ja helpotajuiset ohjeet ja turvallisuustiedot vähintään suomen ja ruotsin kielellä; ohjeissa on oltava tiedot, joita tarvitaan radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön ja tietoihin on sisällytettävä kuvaus mahdollisista lisälaitteista ja osista, myös ohjelmistoista, jotka mahdollistavat radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön;

HE 67/2016 vp

12) varmistettava, että radiolähettimien mukana ilmoitetaan tieto radiotaajuuksista, joilla laite toimii, sekä laitteen suurin mahdollinen lähetysteho;

13) varmistettava, että jokaisen radiolaitteen mukana on 256 §:n mukainen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

253 a §

Valtuutettu edustaja

Radiolaitteen valmistaja voi nimetä kirjallisella toimeksiannolla unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön hoitamaan valmistajan puolesta toimeksiannossa erikseen määritellyt tehtävät (*valtuutettu edustaja*). Edellä 253 §:n 1 ja 4 kohdassa säädetyt valmistajan velvollisuudet eivät kuitenkaan saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon. Nimetyt valtuutetun edustajan on :

1) pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat Viestintäviraston saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaitte on saatettu markkinoille;

2) annettava Viestintävirastolle sen perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

3) tehtävä Viestintäviraston kanssa yhteistyötä toimissa, joilla pyritään poistamaan valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuuluvien radiolaitteiden aiheuttamat riskit.

253 b §

Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun radiolaitteen unionin markkinoille (*radiolaitteen maahantuoja*), on:

1) varmistettava ennen radiolaitteen markkinoille saattamista, että radiolaitteen valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja laatinut tekniset asiakirjat;

2) varmistettava, että radiolaitteessa on CE-merkintä;

3) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan 253 §:n 10—12 kohdassa tarkoitetut ohjeet, tiedot ja asiakirjat;

4) varmistettava, että valmistaja on noudattanut 253 §:n 8 ja 9 kohdassa säädettyjä vaatimuksia;

5) ilmoitettava loppukäyttäjien ja Viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa radiolaitteessa tai, jos se ei ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

6) varmistettava, että radiolaitteen ollessa maahantuojan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta;

7) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näynteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille, tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun radiolaitte on saatettu markkinoille, laitteen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös Viestintäviraston saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan antaa pyynnöstä Viestintävirastolle.

253 c §

Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet

Muun toimitusketjuun kuuluvan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kuin valmistajan tai maahantuojan, joka asettaa radiolaitteen saataville markkinoilla (*radiolaitteen jakelija*), on ennen radiolaitteen asettamista saataville markkinoilla:

1) varmistettava, että radiolaitteessa on CE-merkintä;

2) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan tässä laissa vaaditut asiakirjat, ohjeet ja turvallisuustiedot vähintään suomen ja ruotsin kielellä;

HE 67/2016 vp

3) varmistettava, että radiolaitteen valmistaja ja radiolaitteen maahantuoja ovat noudattaneet niille 253 §:n 2 ja 8—12 kohdassa sekä 253 b §:n 5 kohdassa säädettyjä vaatimuksia;

4) varmistettava, että radiolaitteen ollessa radiolaitteen jakelijan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta.

253 d §

Talouden toimijan velvollisuudet

Radiolaitteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan ja jakelijan (*talouden toimija*) on varmistettava, että asetettaessa radiolaite ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla (*markkinoille saattaminen*) tai toimitettaessa radiolaite markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten maksua vastaan tai veloitusetta (*asettaminen markkinoilla saataville*) radiolaite täyttää tämän lain mukaiset vaatimukset.

Talouden toimijan on:

1) Viestintäviraston perustellusta pyynnöstä annettava kirjallisessa muodossa Viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä, kaikki radiolaitetta koskevat tiedot ja asiakirjat;

2) tehtävä Viestintäviraston kanssa yhteistyötä markkinoilla olevien radiolaitteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi;

3) pyynnöstä esitettävä Viestintävirastolle tunnistetiedot kaikista muista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille tai joille se on toimittanut radiolaitteen;

4) säilytettävä 3 kohdassa tarkoitettut tunnistetiedot 10 vuoden ajan radiolaitteen toimituksesta.

Jos talouden toimijalla on syytä epäillä, että radiolaite, jonka se on saattanut markkinoille tai asettanut saataville markkinoilla, ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, sen on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi.

Jos Suomessa markkinoille saataville asetettu radiolaite aiheuttaa riskin, siitä vastuussa olevan talouden toimijan on lisäksi välittömästi tiedotettava asiasta sille talouden toimijalle, joka on toimittanut sille radiolaitteen, sekä Viestintävirastolle ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä ja niiden tuloksista.

253 e §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuuksien soveltaminen radiolaitteen maahantuojaan ja jakelijaan

Radiolaitteen maahantuoja ja jakelijaa koskevat samat velvollisuudet kuin radiolaitteen valmistajaa, jos ne saattavat radiolaitteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään tai muuttavat jo markkinoille saatettua radiolaitetta tavalla, joka voi vaikuttaa tässä luvussa säädettyjen vaatimusten noudattamiseen.

254 §

Radiolaitteen näytteillepano ja esittely

Muun kuin tässä luvussa säädetty vaatimukset täyttävän radiolaitteen saa asettaa näytteille messuilla, näyttelyissä tai vastaavissa tilaisuuksissa, jos samalla selvästi ilmoitetaan, että radiolaitetta ei saa asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön, ennen kuin se on saatettu vaatimustenmukaiseksi.

255 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Radiolaitteen valmistajan on ennen radiolaitteen saattamista markkinoille selvitettävä, ovatko radiolaitteeseen liittyvät tässä laissa säädetty olennaiset vaatimukset täyttyneet (*vaatimus-*

HE 67/2016 vp

tenmukaisuuden arviointi) käyttäen valitsemaansa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Jos laitteelle on määritelty eri kokoonpanoja tai versioita, niiden kaikkien vaatimustenmukaisuus on varmistettava erikseen.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on tehtävä siten, että siinä otetaan huomioon kaikki radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiset toimintaolosuhteet. Ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden sekä omaisuuden suojeluun liittyviä vaatimustenmukaisuuksia arvioitaessa huomioon on otettava myös kohtuudella ennakoitavissa olevat käyttöolosuhteet.

Radiolaitteen valmistajan on osoitettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuus noudattaen radiolaitedirektiiviä, liitteissä II, III ja IV tarkoitetuista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä.

256 §

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

Radiolaitteen mukana on toimitettava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tai yksinkertaistettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, jonka on sisällettävä täsmällinen internetosoite, josta täysimittaisen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on saatavissa. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksen laatimalla valmistaja ottaa vastuun siitä, että radiolaite on tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukainen. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, että 251 § 1 momentin mukaisten olennaisten vaatimusten täyttyminen on osoitettu.

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutukseen sovelletaan radiolaitedirektiivin liitteessä VI ja yksinkertaistetun vaatimustenmukaisuusvakuutukseen sovelletaan radiolaitedirektiivin liitteessä VII olevia säännöksiä.

257 §

CE-merkintä ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumero

Radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi laitteeseen tai sen tyyppikilpeen on ennen radiolaitteen markkinoille saattamista kiinnitettävä CE-merkintä. Merkintä on kiinnitettävä näkyvällä, helposti luettavalla ja pysyvällä tavalla. CE-merkinnän korkeuden tulee olla vähintään viisi millimetriä. Näistä vaatimuksista voidaan poiketa vain, jos niiden noudattaminen ei ole radiolaitteen ominaisuuksien vuoksi mahdollista tai perusteltua. CE-merkintä on lisäksi kiinnitettävä näkyvästi ja helposti luettavalla tavalla radiolaitteen pakkaukseen.

Ilmoitetun laitoksen tai radiolaitteen valmistajan taikka valmistajan valtuutetun edustajan on merkittävä CE-merkinnän jälkeen sen ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, jossa 255 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely on suoritettu. Tunnusnumeron korkeuden on oltava sama kuin CE-merkinnän.

258 §

Radiolaitteen tekniset asiakirjat

Radiolaitteelle on ennen sen markkinoille saattamista laadittava tekniset asiakirjat, jotka sisältävät kaikki asiaankuuluvat tiedot tai yksityiskohdat tavoista, joilla valmistaja on pyrkinyt varmistamaan, että radiolaite täyttää 251 §:n mukaiset olennaiset vaatimukset. Tekniset asiakirjat on pidettävä ajan tasalla. Asiakirjoissa on oltava vähintään radiolaitedirektiivin liitteessä V säädetyt tiedot.

EU-tyyppitarkastusmenettelyyn liittyvät tekniset asiakirjat ja kirjeenvaihto on laadittava sen jäsenvaltion virallisella kielellä, johon ilmoitettu laitos on sijoittautunut, tai muulla laitoksen hyväksymällä kielellä.

Jos tekniset asiakirjat eivät ole 1 momentissa säädetyin mukaiset, Viestintävirasto voi kehoittaa radiolaitteen valmistajaa tai radiolaitteen maahantuoja teettämään kustannuksellaan erikseen asetetussa määräajassa viranomaisen hyväksymällä laitoksella testin, jolla selvitetään, täyttääkö radiolaite sille asetetut olennaiset vaatimukset.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksyminen, valvonta ja erityiset tehtävät

Vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä hoitavan ilmoitetun laitoksen on noudatettava EU-tyyppitarkastuksessa radiolaitedirektiivin liitteessä III säädettyä menettelyä ja täydelliseen laadunvarmistukseen perustuvassa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa radiolaitedirektiivin liitteessä IV säädettyä menettelyä.

Ilmoitetun laitoksen tulee vaatia valmistajaa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin silloin, kun ilmoitettu laitos katsoo, ettei valmistaja ole täyttänyt vahvistettuja olennaisia vaatimuksia. Tällöin EU-tyyppitarkastustodistusta tai laatujärjestelmän hyväksyntää ei saa antaa. Ilmoitetun laitoksen on vaadittava valmistajalta korjaavia toimenpiteitä myös, jos se havaitsee radiolaitedirektiivin liitteiden III tai IV mukaisesti todistuksen tai hyväksynnän antamisen jälkeen, ettei radiolaite ole enää vaatimusten mukainen. Tällöin ilmoitetun laitoksen on myös tarvittaessa peruutettava EU-tyyppitarkastustodistus tai laatujärjestelmän hyväksyntä. Jos korjaavia toimenpiteitä ei suoriteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on tarpeen mukaan rajoitettava todistuksia tai hyväksymisiä, taikka peruutettava todistus tai hyväksyntä toistaiseksi tai kokonaan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä hoitavia ilmoitettuja laitoksia koskevista vaatimuksista sekä niiden tehtävistä säädetään muilta osin eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoituksista laitoksista annetussa laissa (xx/2016).

Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Jos Viestintävirasto perustellusta syystä katsoo, että radiolaite aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle tai muille yleisen edun vuoksi suojeltaville tässä luvussa säädettyille vaatimuksille, sen on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi.

Jos Viestintävirasto arvioinnin yhteydessä havaitsee, että radiolaite ei täytä sille tämän lain mukaisesti asetettuja vaatimuksia eikä muita toimenpiteitä ei pidetä riittävinä, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään viipymättä kaikkiin tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vastaamaan vaatimuksia tai radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta taikka sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Palautusmenettelyllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa loppukäyttäjillä jo olevat tuotteet takaisin sekä antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa.

Asetettavan määräajan tulee olla oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuudesta aiheutuvaan riskiin.

Viestintäviraston on tehtävä ilmoitus vaatimuksia vastaamattomasta radiolaitteesta asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Jos Viestintävirasto katsoo, että vaatimustenvastaisuus ei rajoitu Suomen alueelle, sen on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, joita se on vaatinut asianomaisilta talouden toimijoilta.

Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki yhdessä jäsenvaltiossa edellytetyt asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Jos talouden toimija ei toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä 2 momentin mukaisesti asetetussa määräajassa, Viestintävirasto voi ryhtyä tarvittaviin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään talouden toimijaa saattamasta markkinoille, asettamasta saataville kansallisilla markkinoilla tai luovuttamasta vaatimustenvastaiseksi todettua radiolaitetta, taikka vaatimustenvastaisen radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta. Viestintävirasto voi määrätä muista tuotteen markkinoille saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista liitännäisistä toimenpiteistä. Lisäksi talouden toimija voidaan velvoittaa järjestämään radiolaitetta koskeva palautusmenettely ottamalla loppukäyttäjiltä takaisin radiolaite, joka aiheuttaa riskin, ja antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa, jos toimenpiteet markkinoilta pois-

HE 67/2016 vp

tamiseksi eivät ole riittäviä. Väliaikainen kieltö on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 261 §:ssä tarkoitetun menettelyn jälkeen.

Viestintävirasto voi määrätä talouden toimijan antamaan virastolle tämän määräämässä kohtuullisessa ajassa selvityksen siitä, miten 2 momentin mukainen viranomaisen määräys ja 7 momentin mukainen kieltö on pantu täytäntöön.

261 §

Rajoittavia toimenpiteitä koskeva kuuleminen

Viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille riskin aiheuttavaa radiolaitetta koskevista väliaikaisista toimenpiteistä. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä, siihen liittyvän väitetyn vaatimustenvastaisuuden ja riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto, asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, johtuuko vaatimustenvastaisuus siitä, että:

- 1) radiolaite ei täytä 251 §:n mukaisia olennaisia vaatimuksia; tai
- 2) 251 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa yhdenmukaistetuissa standardeissa on puutteita.

Jos toinen jäsenvaltio tai komissio ei ole kolmen kuukauden kuluessa esittänyt vastalauseita ilmoitetusta väliaikaisesta toimenpiteestä, Viestintävirasto voi antaa asiassa lopullisen päätöksen, jossa määrätään radiolaitteen poistamisesta markkinoilta ja muista asianmukaisista rajoittavista toimenpiteistä.

Viestintäviraston on peruutettava 260 §:n 7 momentissa tarkoitettu toimenpide tai muutettava sitä, jos komissio ilmoittaa pitävänsä toimenpidettä Euroopan unionin oikeuden vastaisena.

Jos toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpide katsotaan kuulemismenettelyn jälkeen oikeutetuksi, Viestintäviraston on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kyseinen vaatimustenvastainen radiolaite poistetaan myös Suomen markkinoilta tai järjestetään sitä koskeva palautusmenettely, sekä ilmoitettava asiasta komissiolle.

262 §

Riskin aiheuttavia vaatimustenmukaisia radiolaitteita koskeva menettely

Jos Viestintävirasto havaitsee 260 §:ssä tarkoitetun arvioinnin jälkeen, että vaatimustenmukaisuudesta huolimatta radiolaite aiheuttaa riskin tämän lain nojalla yleisen edun vuoksi suojelluille vaatimuksille, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että radiolaite ei aiheuta riskiä. Vaihtoehtoisesti virasto voi vaatia talouden toimijalta riskin aiheuttavan radiolaitteen poistamista markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämistä viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Määräajan tulee olla oikeassa suhteessa riskiin.

Talouden toimijan on varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä ja toimitusketju, siihen liittyvän riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

263 §

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

- 1) CE-merkinnän puuttumista tai kiinnittämistä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o

HE 67/2016 vp

339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklan tai tämän lain määräysten vastaisesti;

- 2) ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;
- 3) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;
- 4) teknisten asiakirjojen puuttumista tai puutteellisuutta;
- 5) radiolaitteen tunnistetietojen tai valmistajan tai maahantuojan yhteystietojen virheellisyyttä tai puutteellisuutta;
- 6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajoituksia koskevien ohjeiden ja tietojen puutteellisuutta;
- 7) muita talouden toimijoita koskevien tietojen toimittamista Viestintävirastolle 253 d §:n 2 momentin mukaisesti;
- 8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin mukaisesti.

Jos talouden toimija ei korjaa puutteita asetetussa kohtuullisessa määräajassa, Viestintävirasto voi ryhtyä kaikkiin tarvittaviin 260 §:n 7 momentin mukaisiin toimenpiteisiin radiolaitteen markkinoille saattamisen tai markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai, jos puute on olennainen, sen varmistamiseksi, että radiolaitetta koskeva palautusmenettely järjestetään tai se poistetaan markkinoilta.

264 §

Erityistarkoituksiin käytettävät radiolaitteet

Mitä 251—263 §:ssä säädetään, ei koske:

- 1) yksinomaan radioamatöörien käytössä olevia radiolaitteita, joita ei ole asetettu saataville markkinoilla;
- 2) laivavarustelaisissa (1503/2011) tarkoitettuja laivanvarusteita;
- 3) ilma-alusten ilmailuradioviestinnässä käytettäväksi tarkoitettuja tuotteita, osia ja laitteita;
- 4) ammattikäyttöön tarkoitettuja yksilöllisesti suunniteltuja laitesarjoja, joita käytetään ainoastaan tutkimus- tai kehityslaitoksissa näiden toimintaan liittyviin käyttötarkoituksiin;
- 5) radiolaitteita, joita käytetään yksinomaan yleisen turvallisuuden varmistamiseen, maanpuolustukseen, valtion muissa turvallisuusasioissa tai valtion toiminnassa rikosoikeuden alalla.

32 a luku

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

271 a §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen

Julkisesti säännellyllä satelliittipalvelulla tarkoitetaan korkean tietoturvan suojattua palvelua, joka toteutetaan Galileo-ohjelman mukaisesti satelliittipaikannusjärjestelmällä. Palvelua voidaan tarjota 250 §:n 1 ja 2 momentissa mainituille käyttäjäryhmille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimijoille. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua. Viestintävirasto voi antaa satelliittipalveluteknologian valmistusta, hankintaa, avaintenhallintaa ja käyttöä koskevia tarkempia määräyksiä.

271 b §

Satelliittipalveluteknologian valmistus

Edellä 271 a §:ssä tarkoitetun satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavaa teknologiaa saa valmistaa eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan (*hyväksyntälautakunta*) luvalla. Lupaa haetaan kirjallisesti Viestintäviraston kautta.

HE 67/2016 vp

271 c §

Vientivalvonta

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian kuljetus Euroopan Unionin ulkopuolelle on sallittua ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satelliittipalvelua Euroopan Unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, jollei muualla toisin säädetä. Edellä tarkoitettun viennin edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa. Ulkoasiainministeriön on kuultava Viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa siirtää Euroopan Unionin jäsenmaihin vain Euroopan komission päätöksessä säädetyillä ehdoilla. Edellä tarkoitettun siirron edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa. Ulkoasiainministeriön on kuultava Viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettun teknologian vientiä, välitystä ja siirtoja valvoo Tulli.

Vienneissä tavaranhaltijan tulee esittää 1 momentissa tarkoitettu ulkoasiainministeriön myöntämä lupa ilmoitettaessa tavaroita Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Euroopan unionin sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettu ulkoasiainministeriön myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistussa maasta rajatullitoimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

6) vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvanhaltijan maksu on 8 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden lukuun ottamatta rinnakkaislähettyksiä.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintävirasto ei valvo 251 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

304 §

Viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Viestintäviraston tehtävänä on:

11) ilmoittaa komissiolle sellaisesta yhteistyöstä Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa, jonka seurauksena yhdenmukaistetaan sellaiset jäsenvaltioiden rajojen yli tarjottavien viestintäpalvelujen tietoturvallisuuteen liittyvät valvontatoimenpiteet, joilla voi olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan;

12) toimia julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä tehdyn Euroopan parlamentin ja

HE 67/2016 vp

neuvoston päätöksen N:o 1104/2011/EU mukaisena julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena.

Mitä 302, 303, 308, 309, 311—315, 325, 330—332, 336, 340, 344 ja 345 §:ssä säädetään, koskee myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012, jäljempänä *EU:n verkkovierailuasetus*, sekä EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainituista asetuksista johtuvien riitojen ratkaisemista. EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvän henkilötietojen käsittelyn valvonta kuuluu kuitenkin tietosuojavaltuutetulle. Henkilötietojen käsittelyn ohjauksesta ja valvonnasta säädetään henkilötietolain (523/1999) 9 luvussa.

---

305 §

Tietosuojavaltuutetun tehtävät

Tietosuojavaltuutettu valvoo myös EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvää henkilötietojen käsitteilyä.

308 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriön, Viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun, kilpailuviranomaisten, kuluttajaviranomaisten sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisten on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

---

315 §

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille säännöllisesti kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisesta. Määräykset voivat koskea tietoja, jotka ovat tarpeellisia:

- 1) 16 §:ssä tarkoitettujen verkkotoimiluvan ehtojen valvomiseksi;
- 2) 52 §:ssä tarkoitettua markkina-analyysin tai huomattavan markkinavoiman päätöksen valmistelemiseksi taikka päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;
- 3) 85 §:ssä tarkoitettua yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevan päätöksen valmistelemiseksi tai päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;
- 4) 304 §:n 6 kohdassa tarkoitettua tiedon keräämistä tai tiedottamista koskevan tehtävän hoitamiseksi.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

HE 67/2016 vp

325 §

Viestintäviraston tarkastusoikeus

Viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Viestintävirastolla on oikeus tehdä 271 b §:ssä tarkoitettua satelliittipalveluteknologiaa valmistavassa tai käyttävässä yrityksessä tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako se hyväksyntälautakunnan päätöksiä ja julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena voi olla myös viranomaisverkko.

Viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus sekä satelliittipalveluteknologiaa koskeva tarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on teknisen turvallisuus- tai toimivuustarkastuksen taikka taloudellisen tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä teleyrityksen laittiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on satelliittipalveluteknologiaa koskevan tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä satelliittipalveluteknologiaa valmistavan tai käyttävän organisaation tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

326 §

Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus

Viestintävirastolla on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus paikassa, jossa on:

2) radiolaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillä toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

4) radiolaite, jota pidetään kaupan tai joka on tarkoitettu markkinoille saatettavaksi;

327 §

Laitteen tutkittavaksi ottaminen

Radiolaitemarkkinoiden valvomiseksi tai jos on syytä epäillä, että 30 luvussa säädettyjä vaatimuksia markkinoille saatetuille tai saataville asetetuille radiolaitteille ei ole noudatettu tai 269 §:ssä säädetty sähköisen viestin suojaus on oikeudettomasti purettu, Viestintäviraston tarkastajalla on oikeus ottaa radiolaite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö ja sen pitäminen saatavilla markkinoilla tutkimuksen ajaksi. Tutkimus on tehtävä viivytyksettä. Sille, jolta laite on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenevät tutkittavaksi otettu laite ja tutkittavaksi ottamisen syy.

Jos tutkittavaksi otettu radiolaite täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen arvo on alentunut tutkimuksen vuoksi, omistajalle on vaatimuksesta maksettava laitteesta käypää hintaa vastaava korvaus.

Jos radiolaite on olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, Viestintävirasto voi velvoittaa laitteen valmistajan tai maahantuojan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

HE 67/2016 vp

329 §

Radiohäiriöiden estäminen

Viestintävirastolla on oikeus kieltää radiolaitteen markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen sähkölaitteen käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaitte, jos laitteen tai sen käytön epäillään todennäköisin syin olevan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisia, taikka se on aiheuttanut tai todennäköisesti voi aiheuttaa haitallisen häiriön. Viestintävirasto voi tässä tapauksessa myös tehdä radiolaitteen tilapäisesti toimintakyvyttömäksi, jos siitä ei aiheudu radiolaitteen haltijalle olosuhteisiin nähden kohtuutonta haittaa tai vahinkoa. Radiolaitteen tutkittavaksi ottamiseen sovelletaan muilta osin 327 §:ää.

342 §

Oikaisuvaatimus

Viestintäviraston päätökseen, joka koskee 39 §:ssä tarkoitettua radiolupaa, 44 §:ssä tarkoitettua radiotaajuuksien varausta koskevaa päätöstä, 100 §:ssä tarkoitettua numerointipäätöstä, 288 §:ssä tarkoitettua markkinaehtoista taajuusmaksua, 289 §:ssä tarkoitettua tietoyhteiskuntamaksua ja 293 §:ssä tarkoitettua televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua saa vaatia oikaisua.

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Pätevyystutkintosuorituksen hylkäävään päätökseen, jonka on tehnyt 265 §:n 3 momentissa tarkoitettu Viestintäviraston määräämä ulkopuolinen tutkinnon vastaanottaja, saa vaatia oikaisua Viestintävirastolta.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön, tietosuojavaltuutetun ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, Viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä Viestintäviraston, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomainen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

348 §

Radiolaiterikkomus

Joka oikeudettomasti

1) ottaa käyttöön radiolähtimen tai käyttää sitä ilman 39 §:ssä säädettyä radiolupaa taikka käyttää radiolähetintä ilman 265 §:ssä säädettyä pätevyyttä tai 266 §:ssä säädettyä kelpoisuutta,

2) rikkoo häiriön estämiseksi tai rajoittamiseksi 329 §:n nojalla asetettua kieltoa tai 330 §:n nojalla annettua valvontapäätöstä,

3) rikkoo 260 §:n 7 momentin tai 262 §:n 1 momentin nojalla radiolaitteisiin liittyvän riskin vuoksi asetettua velvoitetta tai laitteiden tutkittavaksi ottamisen yhteydessä 327 §:n nojalla annettua kieltoa, tai

HE 67/2016 vp

4) rikkoo 263 §:n 2 momentin nojalla radiolaitteiden muodollisen vaatimustenvastaisuuden vuoksi asetettua velvoitetta,
on tuomittava, jollei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *radiolaiterikkomuksesta* sakkoon.

Sitä, joka rikkoo 332 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tai toiminnan keskeyttämisen uhalla tehostettua kieltoa tai velvoitetta ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on vähäinen.

352 §

Siirtymäsäännökset

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmisto-toimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 3 §:n 40 kohta ja 136 § ovat voimassa 5 vuotta lain voimaantulosta.

Lain 108 §:n 2 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 110 §, 304 §:n 2 momentti ja 305 §:n 3 momentti tulevat kuitenkin voimaan jo 24 päivänä toukokuuta 2016.

Tämän lain säännökset eivät estä sellaisen radiolaitteen asettamista saataville markkinoilla tai käyttöön ottamista, joka:

- 1) kuuluu tämän lain soveltamisalaan;
  - 2) on saatettu markkinoille ennen tämän lain voimaantuloa; ja
  - 3) on tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukainen.
-

2.

Laki

eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (xx/xxxx) 1, 2 ja 5 § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (869/1999), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), sähköturvallisuuslain (410/1996), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) ja tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten kansallisesta akkreditointijärjestelmästä säädetään vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005).

Radiolaitteiden markkinavalvonnasta säädetään Tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvussa.

5 §

Toimivaltainen viranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee mittauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, sähköturvallisuuslain ja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi. Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain säännöksiä sovelletaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) soveltamisalaan kuuluiin radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymiseen ilmoitetuiksi

HE 67/2016 vp

laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskeviin velvollisuuksiin 13 päivästä kesäkuuta 2016.

Helsingissä 21 päivänä huhtikuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

1.

Laki

tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 3 §:n 1 momentin 17 kohta ja väliaikaisesti 40 kohta, 28 §:n 1 ja 2 momentti, 29 §, 32 §:n 1 momentti, 33 §, 36 §:n 1 momentti, 40 §:n 5 momentti, 48 §:n 2 momentti, 108 §:n 2 momentin 2 kohta, 110 §, 135 §:n 2 momentti, 30 luku, 294 §:n 1 momentin 6 kohta, 303 §:n 3 momentti, 304 §:n 1 momentin 11 kohta ja 2 momentti, 308 §:n 1 momentti, 318 §:n 1 momentti, 325 §, 326 §:n otsikko ja 1 momentin 2 ja 4 kohta, 327 §, 329 §:n 1 ja 3 momentti, 342 §, 344 §:n 1 ja 2 momentti, 348 § ja 352 §:n 6 momentti sekä

lisätään 3 §:n 1 momenttiin uusi 2 a ja 14 a kohta, 108 §:ään uusi 4 momentti, 136 §:ään väliaikaisesti uusi 5 ja 6 momentti, 243 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 32 a luku, 304 §:n 1 momenttiin uusi 12 kohta, 305 §:ään uusi 3 momentti ja 315 §:ään uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *radioviestinnällä* tiedon siirtoa, lähettämistä ja vastaanottoa käyttäen hyväksi radiotaajuuksia;

2 a) *haitallisella häiriöllä* häiriötä, joka vaarantaa radionavigoinnin tai turvallisuusradioviestinnän toiminnan tai joka muutoin vakavasti heikentää sellaista radioviestintää tai radiomääritystä, joka toimii sovellettavien säännösten mukaisesti, tai estää tai toistuvasti keskeyttää tällaisen toiminnan;

14 a) *radiorajapinnalla radiotaajuuksien säännellyn käytön tarkkaa määrittelyä;*

17) *radioviestinnällä viestintää radioaaltojen avulla ja radiomäärityksellä esineen sijainnin, nopeuden tai muun luonteenomaisen piirteen määrittämistä radiomäärityksellä taikka näihin parametreihin liittyvien tietojen hankkimista radioaaltojen etenemisominaisuuksien avulla;*

40) *välitystiedolla* oikeus- tai luonnolliseen henkilöön yhdistettävissä olevaa tietoa, jota käsitellään viestin välittämiseksi sekä tietoa radioaseman tunnistesta, radiolähettimen lajista tai käyttäjästä ja tietoa radiolähetyksen alkamisajankohdasta, kestosta tai lähetyspaikasta;

40) *välitystiedolla* oikeus- tai luonnolliseen henkilöön yhdistettävissä olevaa tietoa, jota käsitellään viestin välittämiseksi sekä tietoa radioaseman tunnistesta ja radiolähettimen käyttäjästä sekä tietoa radiolähetyksen alkamisajankohdasta, kestosta ja lähetyspaikasta;

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- tai radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain säännöksiä ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään kahdeksan tuntia.

Toiminnan harjoittajalle, jolle 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu toimilupa on myönnetty, ei kuitenkaan voida myöntää toimilupia välittömästi toisiaan seuraaville kolmen kuukauden jaksoille.

28 §

Lyhytaikainen ohjelmistotoimilupa

Viestintäviraston on myönnettävä ohjelmistotoimilupa lyhytaikaiseen televisio- ja radiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa ilman 23 ja 25 §:ssä säädettyä menettelyä, jos ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan tämän lain säännöksiä ja toiminnan:

- 1) kesto on enintään kolme kuukautta; tai
- 2) viikoittainen kesto on enintään *kaksi*toista tuntia.

Ohjelmistotoimilupa, joka myönnetään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen ohjelmistotoimiluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka tai jos toiminta ei ole muuten jatkuvaa tai säännöllistä.

29 §

Ohjelmistotoimiluvan muuttaminen

Ohjelmistotoimiluvan myöntänyt viranomainen voi muuttaa toimilupaa sen voimassaoloaikana toimiluvan haltijan hakemuksesta tai suostumuksella taikka muutoinkin, jos se on välttämätöntä teknisestä kehityksestä tai kansainvälisistä sopimusvelvoitteista johtuvan taikka luvanvaraisen toiminnan toimintaedellytyksissä tai markkinaolosuhteissa tapahtuvan muutoksen tai muun vastaavan olennaisen muutoksen takia.

29 §

Ohjelmistotoimiluvan muuttaminen

Toimilupaviranomainen voi muuttaa toimilupaa sen voimassaoloaikana toimiluvan haltijan hakemuksesta tai suostumuksella taikka muutoinkin, jos se on välttämätöntä teknisestä kehityksestä tai kansainvälisistä sopimusvelvoitteista johtuvan taikka luvanvaraisen toiminnan toimintaedellytyksissä tai markkinaolosuhteissa tapahtuvan muutoksen tai muun vastaavan olennaisen muutoksen takia.

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Ohjelmistotoimiluvan myöntänyt toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

- 1) ohjelmistotoimiluvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tämän lain säännöksiä taikka 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehto-

32 §

Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen

Toimilupaviranomainen voi peruuttaa toimiluvan osaksi tai kokonaan, jos:

- 1) ohjelmistotoimiluvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tämän lain säännöksiä tai 27 tai 37 §:ssä tarkoitettuja toimilupaehto-

ehtoja;

2) toimiluvanhaltijalla ei enää ole toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittäviä taloudellisia voimavaroja huolehtia velvollisuksistaan.

ja taikka syyllistynyt rikoslain (39/1889) 11 luvun 10 tai 10 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn tekoon;

2) toimiluvanhaltijalla ei enää ole toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittäviä taloudellisia voimavaroja huolehtia velvollisuksistaan.

33 §

Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen

Ohjelmistotoimiluvan haltija voi luopua toimiluvasta ilmoittamalla asiasta toimiluvan myöntäneelle viranomaiselle ennen toimilupakauden päättymistä.

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintävirasto myöntää 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

- 1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;
- 3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tämän lain säännöksiä.

40 §

Radioluvan myöntäminen

Toiminnanharjoittajalle, jolle on myönnetty radiolupa 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun, enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää osittainkaan päällekkäiselle peittoalueelle uusi radiolupa aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua edellisen luvan päättymisestä.

33 §

Ohjelmistotoimiluvasta luopuminen

Ohjelmistotoimiluvan haltija voi luopua toimiluvasta kokonaan tai osittain ilmoittamalla asiasta Viestintävirastolle ennen toimilupakauden päättymistä.

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Viestintävirasto myöntää 34 §:ssä tarkoitetun ohjelmistotoimiluvan sitä hakeneelle, jos:

- 1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;
- 3) hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tämän lain säännöksiä;
- 4) *ohjelmistotoimiluvan myöntäminen ei estä taajuuksien tehokasta käyttöä.*

40 §

Radioluvan myöntäminen

Radiolupa, joka myönnetään 34 §:n 2 momentissa tarkoitettuun enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, voidaan myöntää uudelleen samalle tai osittain samalle taajuuksialueelle ja samalle toiminnanharjoittajalle tai pääosin saman ohjelmiston tarjoamiseen aikaisintaan kahden kuukauden

kuluttua edellisen radioluvan päättymisestä. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske toimintaa, joka on tilapäistä tai ei ole muusta syystä jatkuvaa tai säännöllistä.

48 §

Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen

Siirrosta on viipymättä ilmoitettava Viestintävirastolle. Viestintävirasto voi kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta hylätä radioluvan siirron, jos on ilmeistä, että 41 §:ssä säädetty radioluvan hylkäämisen edellytykset täytyvät.

48 §

Radioluvan siirtäminen ja vuokraaminen

Siirrosta on viipymättä ilmoitettava Viestintävirastolle. Viestintävirasto voi kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta hylätä radioluvan siirron, jos on ilmeistä, että 40 §:n 5 momentissa tai 41 §:n 1 momentissa säädetty radioluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty taikka radiolupahakemus hylätään 41 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

108 §

Viestintäpalvelusopimus

Sopimuksessa on yksilöitävä teleyrityksen nimi ja yhteystiedot. Sopimuksessa on mainittava ainakin:

2) tarjottavien palvelujen laatu, ominaisuudet sekä ylläpitopalvelutyypit; internetyhteyspalveluista mainitaan myös tiedonsiirtonopeuden vaihteluväli;

Sopimuksessa on lisäksi mainittava kuluttajan oikeudesta saattaa sopimusta koskeva riita kuluttajariitalautakunnan ratkaistavaksi.

108 §

Viestintäpalvelusopimus

Sopimuksessa on yksilöitävä teleyrityksen nimi ja yhteystiedot. Sopimuksessa on mainittava ainakin:

2) tarjottavien palvelujen laatu, ominaisuudet sekä ylläpitopalvelutyypit.

Internetyhteyspalvelun tiedonsiirtonopeuden ja eräiden muiden internetyhteyspalvelua koskevien tietojen ilmoittamisesta viestintäpalvelusopimuksessa säädetään avointa internetyhteyttä koskevista toimenpiteistä ja yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annetun direktiivin 2002/22/EY sekä verkkoierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun asetuksen (EU) N:o 531/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/2120, jäljempänä EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetus.

110 §

Verkon neutraliteetti

Internetyhteyspalvelun tarjoaja ei saa rajoittaa tilaajan tai käyttäjän mahdollisuutta käyttää internetyhteyspalvelua paitsi:

1) selkeästi ja kattavasti viestintäpalvelusopimuksessa määriteltyjen internetyhteyspalvelun laadun, tiedonsiirtonopeuden vaihteluvälin tai muiden palvelun keskeisten ominaisuuksien toteuttamiseksi välttämättömällä tavalla;

2) viranomaisen tai tuomioistuimen päätökseen perustuen;

3) tietoturvasta huolehtimiseksi ja häiriön korjaamiseksi 243, 272 ja 273 §:ssä säädetyllä tai näihin rinnastettavalla muulla laissa säädetyllä tavalla;

4) internetyhteyspalvelun ja muun viestintäpalvelun 243 ja 244 §:ssä tarkoitettujen laatuvaatimusten täyttämiseksi.

Edellä 1 momentin 1 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rajoitukset tulee toteuttaa syrjimättömästi eivätkä ne saa:

1) rajoittaa internetyhteyspalvelun tarkoituksenmukaista käyttöä;

2) estää tai rajoittaa tilaajan tai käyttäjän mahdollisuutta käyttää haluamiaan sovelluksia ja palveluja;

3) hidastaa kohtuuttomasti internetyhteyspalvelun liikennettä.

Internetyhteyspalvelun tarjoajan on huolehdittava palvelun markkinoinnissa ja muilla keinoin siitä, että tilaajalla ja käyttäjällä on riittävästi tietoa edellä 1 momentissa tarkoitettujen rajoitusten mahdollisista olennaisista vaikutuksista palvelun käyttöön.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen rajoitusten ja menettelyjen arvioimisesta ja niiden käyttämisestä internetyhteyspalvelun riittävän käytettävyyden ja laadun turvaamiseen.

Viestintävirasto voi päätöksellään velvoittaa internetyhteyspalvelun tarjoajan:

1) toteuttamaan 2 momentissa tarkoitettu-

110 §

Verkon neutraliteetti

Verkon neutraliteetista säädetään EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksella (EU) 2015/2120.

Viestintävirasto voi antaa sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen noudattamisen valvonnan ja täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia määräyksiä. Määräykset voivat koskea asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja internetyhteyspalvelun teknisiä ominaisuuksia, palvelun laadun vähimmäisvaatimuksia ja muita asianmukaisia ja tarpeellisia toimenpiteitä koskevia vaatimuksia sekä 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen dokumentointia ja tilastointia sekä näihin liittyvien asiakirjojen muotoa ja tietojen säilyttämistä. Lisäksi Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen internetyhteyspalvelun laadun todentamiseen käytettävän palvelun hyväksymisestä tai päättää käytettävän palvelun hyväksymisestä.

jen haittojen estämiseksi välttämättömiä menettelyjä; tai

2) pidättäytymään sellaisten menettelyjen ja rajoitusten käyttämisestä, jotka aiheuttavat 2 momentissa tarkoitettua haittaa.

Viestintäviraston on 4 ja 5 momentin mukaisia määräyksiä ja päätöksiä antaessaan otettava huomioon käyttäjille tarjolla olevien internetyhteyspalvelujen yleinen laatu, palvelun hinta ja ominaisuudet.

135 §

Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen

-----
Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä liittymän lähtevän liikenteen esoluokista, joita tilaajalle on vähintään tarjottava, estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä puheluiden hintatiedoista.

(uusi)

243 §

Viestintäverkon ja viestintäpalvelun laatuvaatimukset

135 §

Oikeus rajoittaa liittymän käyttöä muun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen

-----
Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä *estopalveluista*, joita tilaajalle on vähintään tarjottava, estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä puheluiden hintatiedoista.
-----

136 §

Viestin ja välitystietojen luottamuksellisuus

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, radioviestintää tai sen välitystietoja voi käsitellä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tilastollisesti, jos kyseessä on:

1) pienoismallin tai miehittämättömän aluksen kauko-ohjaukseen liittyvä radioviestintä;

2) päätelaitteen ja langattoman lähiverkon tai matkaviestinverkon välinen radioviestintä yhteyden muodostamista tai ylläpitoa varten.

Edellä 5 momentissa tarkoitettua radioviestintää tai sen välitystietoja voi käsitellä vain, jos käsittelyssä tai käsittelyn tuloksesta ei voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.

243 §

Viestintäverkon ja viestintäpalvelun laatuvaatimukset

eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua standardia.

252 §

Telelaitteen valmistajan sijasta vastuussa olevat

Mitä 256–263 ja 315 §:ssä säädetään, koskee myös valmistajan valtuutettua edustajaa, jos valmistaja ei ole sijoittautunut Euroopan talousalueelle. Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet Euroopan talousalueelle, mainittuja pykäläiä sovelletaan myös siihen, joka saattaa laitteen markkinoille Euroopan talousalueella.

253 §

Maahantuonti, myynti, kaupan pitäminen, esittely ja käyttö

Suomeen saa tuoda myynti- tai luovutus-tarkoituksessa tai Suomessa pitää kaupan, myydä tai luovuttaa toiselle vain sellaisia ra-

252 §

Radiolaitteen ja ohjelmiston yhdistelmien vaatimustenmukaisuutta koskevien tietojen toimittaminen ja eräiden radiolaitteiden rekisteröinti

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen radiolaitteiden ja ohjelmistojen yhdistelmien valmistajien on toimitettava Viestintävirastolle ja komissiolle lausunto yhdistelmien 251 §:ssä säädettyjen olennais-ten vaatimusten täyttymisestä. Lausunnossa ilmoitettujen tietojen on perustuttava 255 §:ssä säädettyyn vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyyn. Ilmoituksessa on yksilöitävä ilmoitettava radiolaite ja ohjelmisto, joka mahdollistaa radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön. Tiedot on pidettävä ajan tasalla.

Radiolaitedirektiivin 44 artiklassa tarkoitettussa täytäntöönpanosäädöksessä erikseen määriteltyjen tiettyihin radiolaiteluokkiin kuuluvien laitteiden rekisteröinti- ja merkintävelvoitteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

253 §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuudet

Luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön, joka valmistaa tai valmistuttaa radiolaitetta tai jolle radiolaite suunnitellaan ja joka markki-

diolähtettäviä, jotka täyttävät tämän lain olennaiset vaatimukset ja joissa on tarvittavat merkinnät, käyttötarkoituksilmoitus ja vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Suomeen saa tuoda myynti- tai luovutus-tarkoituksessa tai Suomessa pitää kaupan vain sellaisia radiovastaanottimia, jotka täyttävät tämän lain olennaiset vaatimukset ja joissa on tarvittavat merkinnät, käyttötarkoituksilmoitus ja vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Suomeen saa tuoda myynti- tai luovutus-tarkoituksessa tai Suomessa pitää kaupan, myydä tai luovuttaa toiselle vain sellaisia telepäätelaitteita ja viestintäverkkolaitteita, jotka täyttävät tämän lain sekä sen nojalla säädettyt ja määrätyt olennaiset vaatimukset ja joissa on tarvittavat merkinnät sekä vaatimustenmukaisuusvakuutus. Telepäätelaitteissa on lisäksi oltava merkintä käyttötarkoituksesta.

Suomessa markkinoille saatettavaksi tarkoitettu muukin kuin 1–3 momentin mukainen telelaite voidaan asettaa näytteille, jos näkyvällä merkinnällä selvästi ilmoitetaan, että laitetta ei voi saattaa markkinoille ennen kuin sen on varmistettu täyttävän 254 §:ssä tarkoitettuja olennaiset vaatimukset.

Radiolähetintä ei saa käyttää radioviestintään, jos sen ei ole varmistettu täyttävän 254 tai 264 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Radiolähetintä saa kuitenkin käyttää radioviestintään, jos sen käyttöön ei tarvita lupaa 39 §:n 6–9 momentin perusteella tai jos Viestintävirasto on myöntänyt 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua radioluvan sen hallussapitoon ja käyttöön radiolaitteiden tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

noi sitä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna (radiolaitteen valmistaja), on:

- 1) varmistettava, että radiolaitte on suunniteltu ja valmistettu 251 §:ssä säädettyjen olennaisien vaatimusten mukaisesti;*
- 2) varmistettava, että radiolaitetta voidaan käyttää vähintään yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa radiotaajuuksien käyttöä koskevien vaatimusten mukaisesti;*
- 3) huolehdittava siitä, että radiolaitteen mukana toimitettavissa ohjeissa ilmoitetaan ne jäsenvaltiot tai jäsenvaltion sisäiset maantieteelliset alueet, joissa on asetettu laitteen käyttöön ottamista koskevia rajoituksia tai vaatimuksia hankkia lupa laitteen käyttöön;*
- 4) laadittava 258 §:ssä tarkoitettuja tekniset asiakirjat ja suoritettava tai teetettävä 255 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely;*
- 5) laadittava 256 §:ssä tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä 257 §:ssä tarkoitettu CE-merkintä sen jälkeen, kun radiolaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyllä; [jne.]*
- 6) säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaitte on saatettu markkinoille;*
- 7) varmistettava radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden noudattaminen sarjatuotannossa, ottaen huomioon muutokset radiolaitteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä;*
- 8) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille sekä tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakeilijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;*
- 9) varmistettava, että radiolaitteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jolla se voidaan tunnistaa, tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, että vaadittu tieto on annettu pakkauksessa tai radiolaitteen mukana seuraavassa asiakirjassa;*
- 10) ilmoitettava loppukäyttäjien ja Viestintä-*

viraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä sekä postiosoite yhteyspisteineen, josta valmistajaan saa yhteyden; tiedot on ilmoitettava radiolaitteessa tai, jos se ei radiolaitteen koon tai muun vastaavan syyn vuoksi ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;

11) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan selkeät, ymmärrettävät ja helppotajuiset ohjeet ja turvallisuustiedot vähintään suomen ja ruotsin kielellä; ohjeissa on oltava tiedot, joita tarvitaan radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön ja tietoihin on sisällytettävä kuvaus mahdollisista lisälaitteista ja osista, myös ohjelmistoista, jotka mahdollistavat radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaisen käytön;

12) varmistettava, että radiolähtimien mukana ilmoitetaan tieto radiotaajuuksista, joilla laite toimii, sekä laitteen suurin mahdollinen lähetysteho;

13) varmistettava, että jokaisen radiolaitteen mukana on 256 §:n mukainen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

(Uusi)

253 a §

Valtuutettu edustaja

Radiolaitteen valmistaja voi nimitä kirjallisella toimeksiannolla unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön hoitamaan valmistajan puolesta toimeksiannossa erikseen määritellyt tehtävät (valtuutettu edustaja). Edellä 253 §:n 1 ja 4 kohdassa säädetyt valmistajan velvollisuudet eivät kuitenkaan saa kuulua valtuutetun edustajan toimeksiantoon. Nimetyn valtuutetun edustajan on:

1) pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tekniset asiakirjat Viestintäviraston saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun radiolaite on saatettu markkinoille;

2) annettava Viestintävirastolle sen perustellusta pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

3) tehtävä Viestintäviraston kanssa yhteis-

työtä toimissa, joilla pyritään poistamaan valtuutetun edustajan toimeksiannon piiriin kuuluvien radiolaitteiden aiheuttamat riskit.

(Uusi)

253 b §

Radiolaitteen maahantuojan velvollisuudet

Unioniin sijoittautuneen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka saattaa kolmannesta maasta tuodun radiolaitteen unionin markkinoille (radiolaitteen maahantuoja), on:

1) varmistettava ennen radiolaitteen markkinoille saattamista, että radiolaitteen valmistaja on suorittanut asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja laatinut tekniset asiakirjat;

2) varmistettava, että radiolaitteessa on CE-merkintä;

3) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan edellä 253 §:n 10-12 kohdassa tarkoitetut ohjeet, tiedot ja asiakirjat;

4) varmistettava, että valmistaja on noudattanut 253 §:n 8 ja 9 kohdassa säädettyjä vaatimuksia;

5) ilmoitettava loppukäyttäjien ja Viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä nimensä, rekisteröity toiminimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa radiolaitteessa tai, josse ei ole mahdollista, radiolaitteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa.

6) varmistettava, että radiolaitteen ollessa maahantuojan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta;

7) suoritettava tarvittaessa loppukäyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille radiolaitteille, tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset radiolaitteet ja radiolaitteiden palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakeilijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta;

8) pidettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun radiolaite on saatettu markkinoille, laitteen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös Viestintäviraston saatavilla ja varmistettava, että tekniset asiakirjat voidaan an-

taa pyynnöstä Viestintävirastolle.

(Uusi)

253 c §

Radiolaitteen jakelijan velvollisuudet

Muun toimitusketjuun kuuluvan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kuin valmistajan tai maahantuojan, joka asettaa radiolaitteen saataville markkinoilla (radiolaitteen jakelija), on ennen radiolaitteen asettamista saataville markkinoilla:

- 1) varmistettava, että radiolaitteessa on CE-merkintä;*
- 2) varmistettava, että radiolaitteen mukana toimitetaan tässä laissa vaaditut asiakirjat, ohjeet ja turvallisuustiedot vähintään suomen ja ruotsin kielellä;*
- 3) varmistettava, että radiolaitteen valmistaja ja radiolaitteen maahantuoja ovat noudattaneet niille 253 §:n 2 ja 8—12 kohdassa sekä 253 b §:n 5 kohdassa säädettyjä vaatimuksia;*
- 4) varmistettava, että radiolaitteen ollessa radiolaitteen jakelijan vastuulla, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna radiolaitteen 251 §:ssä säädettyä vaatimustenmukaisuutta.*

(Uusi)

253 d §

Talouden toimijan velvollisuudet

Radiolaitteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan ja jakelijan (talouden toimija) on varmistettava, että asetettaessa radiolaite ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla (markkinoille saattaminen) tai toimitettaessa radiolaite markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten maksua vastaan tai veloituksetta (asettaminen markkinoilla saataville) radiolaite täyttää tämän lain mukaiset vaatimukset.

Talouden toimijan on:

- 1) Viestintäviraston perustellusta pyynnöstä annettava kirjallisessa muodossa Viestintäviraston helposti ymmärtämällä kielellä, kaikki radiolaitetta koskevat tiedot ja asiakirjat;*
- 2) tehtävä Viestintäviraston kanssa yhteis-*

työtä markkinoilla olevien radiolaitteiden aiheuttamien riskien poistamiseksi;

3) pyynnöstä esitettävä Viestintävirastolle tunnistetiedot kaikista muista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille tai joille se on toimittanut radiolaitteen;

4) säilytettävä 3 kohdassa tarkoitetut tunnistetiedot 10 vuoden ajan radiolaitteen toimituksesta.

Jos talouden toimijalla on syytä epäillä, että radiolaite, jonka se on saattanut markkinoille tai asettanut saataville markkinoilla, ei ole tämän lain vaatimusten mukainen, sen on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi.

Jos Suomessa markkinoille saataville asetettu radiolaite aiheuttaa riskin, siitä vastuussa olevan talouden toimijan on lisäksi välittömästi tiedotettava asiasta sille talouden toimijalle, joka on toimittanut sille radiolaitteen, sekä Viestintävirastolle ja ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot erityisesti vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjauksista ja niiden tuloksista.

(Uusi)

253 e §

Radiolaitteen valmistajan velvollisuuksien soveltaminen radiolaitteen maahantuojaan ja jakelijaan

Radiolaitteen maahantuoja ja jakelijaa koskevat samat velvollisuudet kuin radiolaitteen valmistajaa, jos ne saattavat radiolaitteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään tai muuttavat jo markkinoille saatettua radiolaitetta tavalla, joka voi vaikuttaa tässä luvussa säädettyjen vaatimusten noudattamiseen.

254 §

Olennaiset vaatimukset

Telelaitteen on täytettävä seuraavat niitä koskevat olennaiset vaatimukset:

- 1) sähköturvallisuusvaatimukset;
- 2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut ihmis-

254 §

Radiolaitteen näytteillepano ja esittely

Muun kuin tässä luvussa säädetty vaatimukset täyttävän radiolaitteen saa asettaa näytteille messuilla, näyttelyissä tai vastaavissa tilaisuuksissa, jos samalla selvästi il-

ten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyvät vaatimukset;

3) sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevat suojavaatimukset;

4) vaatimus radiotaajuuksien ja kiertorata-resurssien tehokkaasta käytöstä haitallisten häiriöiden välttämiseksi.

Telelaitteiden sähköturvallisuusvaatimuksista säädetään erikseen. Mitä muualla laissa säädetään jännitealuerajoista, ei kuitenkaan sovelleta radio- ja telepäätelaitteisiin.

Viestintävirasto antaa määräykset telepäätelaitteiden sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevista suojavaatimuksista ja tarkemmat määräykset sellaisista radiolaitteista ja telepäätelaitteista koskevista olennaisista erityisvaatimuksista, joista komissio on antanut täytäntöönpanoa edellyttävän päätöksen.

255 §

Arviointilaitos

Viestintävirasto nimeää hakemuksesta arviointilaitoksen, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuudesta, määrittellä erityisiä radiotestisarjoja sekä hyväksyä ja valvoa laitteiden laadunvarmistusjärjestelmiä. Arviointilaitos voidaan nimetä määräjäksi. Hakemuksessa on esitettävä Viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Arviointilaitoksen tulee olla toiminnallisesti ja taloudellisesti radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden valmistajista riippumaton. Sillä tulee olla toiminnan laajuuden kannalta riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava järjestely ja käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä sekä toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet. Arviointilaitoksella tulee olla vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005) tarkoitetun akkreditointiyksikön tai muun akkreditointielinten väliseen vastavuoroiseen tunnustamis sopimukseen kuuluvan akkreditointielimen tekemä voimassa oleva akkreditointipäätös, jossa todetaan laitoksen olevan pätevä toimimaan 1 momentissa tarkoitettuna arviointilaitoksena.

Viestintävirasto valvoo arviointilaitosten

moitetaan, että radiolaitetta ei saa asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön, ennen kuin se on saatettu vaatimustenmukaiseksi.

255 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Radiolaitteen valmistajan on ennen radiolaitteen saattamista markkinoille selvitettävä, ovatko radiolaitteeseen liittyvät tässä laissa säädettyt olennaiset vaatimukset täyttyneet (vaatimustenmukaisuuden arviointi) käyttäen valitsemiaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Jos laitteelle on määriteltä eri kokoonpanoja tai versioita, niiden kaikkien vaatimustenmukaisuus on varmistettava erikseen.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on tehtävä siten, että siinä otetaan huomioon kaikki radiolaitteen käyttötarkoituksen mukaiset toimintaolosuhteet. Ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden sekä omaisuuden suojeluun liittyviä vaatimustenmukaisuuksia arvioitaessa huomioon on otettava myös koh- tuudella ennakoitavissa olevat käyttöolosuhteet.

Radiolaitteen valmistajan on osoitettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuus noudattaen jotakin radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/53/EU, jäljempänä radiolaitedirektiivi, liitteissä II, III ja IV tarkoitettuista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä.

toimintaa. Arviointilaitoksen on ilmoitettava toimintansa muutoksista, jos niillä voi olla vaikutusta arviointilaitoksena toimimisen edellytyksiin. Jos arviointilaitos ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, Viestintävirasto voi peruuttaa nimeämisen.

Arviointilaitoksen on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

Tarkemmat säännökset arviointilaitoksille asetettavista vaatimuksista ja hakemukseen liitettävistä vaatimusten täyttymistä osoittavista asiakirjoista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

256 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Telelaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettava:

- 1) sisäisellä tuotevalvonnalla;
- 2) erityiset radiolaitetestit sisältävällä sisäisellä tuotevalvonnalla;
- 3) erityiset radiolaitetestit ja arviointilaitoksen lausunnon sisältävällä sisäisellä tuotevalvonnalla;
- 4) arviointilaitoksen lausunnon sisältävällä sisäisellä tuotevalvonnalla;
- 5) sähköturvallisuuslain (410/1996) nojalla säädetyllä tuotannon sisäisellä tarkastuksella tai ilmoitetun tarkastuslaitoksen lausunnon sisältävällä tuotannon sisäisellä tarkastuksella; tai
- 6) täydellisellä laadunvarmistuksella.

Jokaisessa 1 momentissa tarkoitettussa menettelyssä telelaitteen valmistajan on varmistettava, että laite täyttää 254 §:ssä tarkoitettujen olennaiset vaatimukset sekä laadittava asiakirja, jossa laitteen vakuutetaan täyttävän nämä vaatimukset (vaatimustenmukaisuusvakuutus). Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä on laitteelle lisäksi tehtävä erityiset testit. Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä on lisäksi esitettävä testien tuloksiin ja laitteesta laadittuun tekniseen asiakirjaan perustuva rakennetiedosto arviointilaitokselle.

Arviointilaitoksen laitteen rakennetiedos-

256 §

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus

Radiolaitteen mukana on toimitettava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tai yksinkertaistettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, jonka on sisällettävä täsmällinen internetosoite, josta täysimittaisen EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus on saatavissa. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksen laatimalla valmistaja ottaa vastuun siitä, että radiolaite on tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukainen. EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa on ilmoitettava, että 251 § 1 momentin mukaisten olennaisten vaatimusten täytyminen on osoitettu.

EU-vaatimustenmukaisuusvakuutukseen sovelletaan radiolaitedirektiivin liitteessä VI ja yksinkertaistetun vaatimustenmukaisuusvakuutukseen sovelletaan radiolaitedirektiivin liitteessä VII olevia säännöksiä.

tosta antama kielteinen lausunto ei estä muussa kuin 1 momentin 5 kohdan arviointimenettelyssä valmistajaa saattamasta laitetta markkinoille, jos laite täyttää 254 §:ssä tarkoitettuja olennaiset vaatimukset.

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua menettelyssä valmistajan on käytettävä tuotteiden suunnittelussa, valmistuksessa ja tarkastuksessa arviointilaitoksen hyväksymää laatujärjestelmää. Valvontaa varten valmistajan on annettava arviointilaitokselle tarvittavat tiedot sekä sallittava tuotanto-, tarkastus-, testaus- ja varastotilojensa tarkastaminen. Jos laatujärjestelmä ei enää täytä sille tämän lain nojalla asetettuja vaatimuksia, arviointilaitos voi peruuttaa hyväksyntänsä.

Vaatimustenmukaisuuden varmistamismenettelyihin liittyvät asiakirjat on laadittava suomen tai ruotsin kielellä taikka arviointilaitoksen tai Viestintäviraston hyväksymällä kielellä. Valmistajan on säilytettävä mainitut asiakirjat Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansallisten viranomaisten saatavilla vähintään kymmenen vuotta sen jälkeen, kun viimeinen telelaite on valmistettu. Viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset telelaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisessa noudatettavasta menettelystä ja sen yhteydessä laadittavista asiakirjoista.

257 §

Radiolähtetimen vaatimustenmukaisuuden varmistaminen

Jos radiolähtetimen valmistaja on soveltanut sellaista teknistä eritelmaa jonka tunnustettu standardointilaitos on vahvistanut komission toimeksiannosta ja jonka viitetiedot on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä (yhdenmukaistettu standardi), radiolähtetimen vaatimustenmukaisuus on osoitettava 256 §:n 1 momentin 2, 3 tai 6 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

Jos radiolähtetimen valmistaja ei ole soveltanut yhdenmukaistettuja standardeja tai on soveltanut niitä vain osittain, radiolähtetimen vaatimustenmukaisuus on osoitettava 256 §:n 1 momentin 3 tai 6 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

257 §

CE-merkintä ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumero

Radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi laitteeseen tai sen tyyppikilpeen on ennen radiolaitteen markkinoille saattamista kiinnitettävä CE-merkintä. Merkintä on kiinnitettävä näkyvällä, helposti luettavalla ja pysyvällä tavalla. CE-merkinnän korkeuden tulee olla vähintään viisi millimetriä. Näistä vaatimuksista voidaan poiketa vain, jos niiden noudattaminen ei ole radiolaitteen ominaisuuksien vuoksi mahdollista tai perusteltua.

CE-merkintä on lisäksi kiinnitettävä näkyvästi ja helposti luettavalla tavalla radiolaitteen pakkaukseen.

Ilmoitetun laitoksen tai radiolaitteen valmistajan taikka valmistajan valtuutetun edustajan on merkittävä CE-merkinnän jälkeen

sen ilmoitetun laitoksen tunnusnumero, jossa 255 §:ssä tarkoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely on suoritettu. Tunnusnumeron korkeuden on oltava sama kuin CE-merkinnän.

258 §

Radiovastaanottimen vaatimustenmukaisuuden varmistaminen

Radiovastaanottimen ja radiolaitteen vastaanotinosien vaatimustenmukaisuus on osoitettava 256 §:n 1 momentin 1, 3 tai 6 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä. Yksinomaan televisio- tai radio-ohjelmistoja vastaanottamaan tarkoitettujen radiovastaanottimen vaatimuksenmukaisuus on osoitettava 256 §:n 1 momentin 1 tai 5 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

258 §

Radiolaitteen tekniset asiakirjat

Radiolaitteelle on ennen sen markkinoille saattamista laadittava tekniset asiakirjat, jotka sisältävät kaikki asiaankuuluvat tiedot tai yksityiskohdat tavoista, joilla valmistaja on pyrkinyt varmistamaan, että radiolaite täyttää 251 §:n mukaiset olennaiset vaatimukset. Tekniset asiakirjat on pidettävä ajan tasalla. Asiakirjoissa on oltava vähintään radiolaitedirektiivin liitteessä V säädetyt tiedot.

EU-tyyppitarkastusmenettelyyn liittyvät tekniset asiakirjat ja kirjeenvaihto on laadittava sen jäsenvaltion virallisella kielellä, johon ilmoitettu laitos on sijoittautunut, tai muulla laitoksen hyväksymällä kielellä.

Jos tekniset asiakirjat eivät ole 1 momentissa säädetyin mukaiset, Viestintävirasto voi kehottaa radiolaitteen valmistajaa tai radiolaitteen maahantuojaa teettämään kustannuksellaan erikseen asetetussa määrääjässä viranomaisen hyväksymällä laitoksella testin, jolla selvitetään, täyttääkö radiolaite sille asetetut olennaiset vaatimukset.

259 §

Telepäätelaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistaminen

Telepäätelaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettava 256 §:n 1 momentin 1, 4 tai 6 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

259 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksyminen, valvonta ja erityiset tehtävät

Vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä hoitavan ilmoitetun laitoksen on noudatettava EU-tyyppitarkastuksessa radiolaitedirektiivin liitteessä III säädettyä menettelyä ja täydelliseen laadunvarmistukseen perustuvassa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa radiolaitedirektiivin liitteessä IV säädettyä menettelyä.

Ilmoitetun laitoksen on tarvittaessa vaadittava valmistajaa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin ja rajoitettava EU-tyyppitarkastustodistuksia tai laatujärjestel-

män hyväksymisiä tai peruutettava ne toistaiseksi tai kokonaan, jos korjaavia toimenpiteitä ei toteuteta tai niillä ei ole vaadittua vaikutusta.

Vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä hoitavia ilmoitettuja laitoksia koskevista vaatimuksista sekä niiden tehtävistä säädetään muilta osin eräitä tuoteryhmiä koskevien ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoittamisenmenettelystä annetussa laissa (xx/2016).

260 §

Viestintäverkkolaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistaminen

Viestintäverkkolaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettava 256 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla arviointimenettelyllä.

260 §

Riskin aiheuttavan radiolaitteen käsittely

Jos Viestintävirasto perustellusta syystä katsoo, että radiolaite aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle tai muille yleisen edun vuoksi suojeltaville tässä luvussa säädetyille vaatimuksille, sen on suoritettava radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden kattava arviointi.

Jos Viestintävirasto arvioinnin yhteydessä havaitsee, että radiolaite ei täytä sille tämän lain mukaisesti asetettuja vaatimuksia eikä muita toimenpiteitä ei pidetä riittävinä, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään viipymättä kaikkiin tarvittaviin korjauksiin toimenpiteisiin radiolaitteen saattamiseksi vastaamaan vaatimuksia tai radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta taikka sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Markkinoilta poistamisella tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan radiolaitteen asettaminen saataville markkinoilla. Palautusmenettelyllä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa loppukäyttäjillä jo olevat tuotteet takaisin sekä antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa.

Asetettavan määräajan tulee olla oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuudesta aiheutuvaan riskiin.

Viestintäviraston on tehtävä ilmoitus vaatimuksia vastaamattomasta radiolaitteesta

asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Jos Viestintävirasto katsoo, että vaatimustenvastaisuus ei rajoitu Suomen alueelle, sen on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille arvioinnin tuloksista ja toimenpiteistä, joita se on vaatinut asianomaisilta talouden toimijoilta.

Talouden toimijan on varmistettava, että kaikki yhdessä jäsenvaltiossa edellytetyt asianmukaiset korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Jos talouden toimija ei toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä 2 momentin mukaisesti asetetussa määräajassa, Viestintävirasto voi ryhtyä tarvittaviin väliaikaisiin toimenpiteisiin, joilla kielletään talouden toimijaa saatamasta markkinoille, asettamasta saataville kansallisilla markkinoilla tai luovuttamasta vaatimustenvastaiseksi todettua radiolaitetta, taikka vaatimustenvastaisen radiolaitteen poistamiseksi markkinoilta. Viestintävirasto voi määrätä muista tuotteen markkinoille saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista liitännäisistä toimenpiteistä. Lisäksi talouden toimija voidaan velvoittaa järjestämään radiolaitetta koskeva palautusmenettely ottamalla loppukäyttäjiltä takaisin radiolaitte, joka aiheuttaa riskin, ja antamaan tilalle vaatimustenmukainen tuote tai purkamaan kauppa, jos toimenpiteet markkinoilta poistamiseksi eivät ole riittäviä. Väliaikainen kiello on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 261 §:ssä tarkoitetun menettelyn jälkeen.

Viestintävirasto voi määrätä talouden toimijan antamaan virastolle tämän määräämässä kohtuullisessa ajassa selvityksen siitä, miten 2 momentin mukainen viranomaisen määräys ja 7 momentin mukainen kiello on pantu täytäntöön.

261 §

Kiinteä asennus

Kiinteä asennus on tehtävä noudattaen hyviä teknisiä käytäntöjä siten, että se täyttää 254 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevat

261 §

Rajoittavia toimenpiteitä koskeva kuuleminen

Viestintäviraston on viipymättä ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille riskin aiheuttavaa radiolaitetta koskevista väliaikaisista toimenpiteistä. Ilmoituksessa on oltava

suojavaatimukset. Kiinteän asennuksen vaatimustenmukaisuutta sähkömagneettisen yhteensopivuuden osalta ei tarvitse osoittaa 256 §:ssä tarkoitetulla arviointimenettelyllä.

Sen estämättä, mitä 253 §:n 3 momentissa ja 260 §:ssä säädetään, viestintäverkkolaitteen vaatimustenmukaisuutta ei tarvitse osoittaa 254 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevien suojavaatimusten osalta eikä sitä tarvitse merkitä Viestintäviraston 262 §:n 1 momentin nojalla määräämällä merkinnällä, jos se on tarkoitettu tiettyyn kiinteään asennukseen eikä sitä pidetä kaupan.

Kiinteän asennuksen haltija on velvollinen nimeämään henkilön, joka on vastuussa siitä, että kiinteä asennus on 1 momentin mukainen ja antamaan Viestintävirastolle pyynnöstä tiedon vastuuhenkilöstä.

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kiinteän asennuksen tekemisessä noudatettavasta menettelystä ja vastuuhenkilön nimeämisestä ja ilmoittamisesta sekä kiinteään asennukseen ja siihen tarkoitettuun viestintäverkkolaitteeseen liittyvistä asiakirjoista ja niihin liittyvästä kirjaamis- ja säilytämismenettelyistä.

262 §

Merkitseminen ja annettavat tiedot

Telelaitteen valmistajan on varustettava 256 §:n mukaisesti varmistettu laite vaatimustenmukaisuusvakuutuksen osoittavalla merkinnällä. Viestintävirasto antaa merkintää koskevat määräykset noudattaen, mitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

Vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi radiolaitteen ja telepäätelaitteen mukana on oltava tiedot laitteen käyttötarkoituksesta

yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen vaatimustenvastaisen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä, siihen liittyvän väitetyn vaatimustenvastaisuuden ja riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto, asianomaisen talouden toimijan esittämät perustelut sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, johtuuko vaatimustenvastaisuus siitä, että:

1) radiolaite ei täytä 251 §:n mukaisia olennaisia vaatimuksia; tai

2) 251 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa yhdenmukaistetuissa standardeissa on puutteita.

Jos toinen jäsenvaltio tai komissio ei ole kolmen kuukauden kuluessa esittänyt vastauslausetta ilmoitetusta väliaikaisesta toimenpiteestä, Viestintävirasto voi antaa asiassa lopullisen päätöksen, jossa määrätään radiolaitteen poistamisesta markkinoilta ja muista asianmukaisista rajoittavista toimenpiteistä.

Viestintäviraston on peruutettava 260 §:n 7 momentissa tarkoitettu toimenpide tai muutettava sitä, jos komissio ilmoittaa pitävänsä toimenpidettä Euroopan unionin oikeuden vastaisena.

Jos toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpide katsotaan kuulemismenettelyn jälkeen oikeutetuksi, Viestintäviraston on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kyseinen vaatimustenvastainen radiolaite poistetaan myös Suomen markkinoilta tai järjestetään sitä koskeva palautusmenettely, sekä ilmoitettava asiasta komissiolle.

262 §

Riskin aiheuttavia vaatimustenmukaisia radiolaitteita koskeva menettely

Jos Viestintävirasto havaitsee 260 §:ssä tarkoitetun arvioinnin jälkeen, että vaatimustenmukaisuudesta huolimatta radiolaite aiheuttaa riskin tämän lain nojalla yleisen edun vuoksi suojelluille vaatimuksille, virasto voi vaatia asianomaista talouden toimijaa ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että radiolaite ei aiheuta riskiä. Vaihtoehtoisesti virasto voi vaatia ta-

(käyttötarkoituksilmoitus). Radiolaitteen myyntipäällyksestä ja käyttöohjeesta on riittävän selkeästi käytävä ilmi Euroopan unionin jäsenvaltiot tai maantieteelliset alueet, joissa laite on tarkoitettu käytettäväksi. Telepätelaitteen tiedoista on selkeästi käytävä ilmi yleisen viestintäverkon liittymät, joihin laite on tarkoitettu liitettäväksi.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske yksinomaan televisio- tai radio-ohjelmistoja vastaanottamaan tarkoitettuja radiovastaanottimia.

263 §

Ilmoitus markkinoille saattamisesta

Jos 257 §:n mukaisesti varmistettu radiolähetin toimii taajuuksilla, jotka Viestintäviraston määräyksissä osoitetaan muuhun käyttötarkoitukseen, valmistajan on ilmoitettava Viestintävirastolle aikomuksesta saattaa radiolähetin markkinoille.

Viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ilmoitusmenettelystä ja ilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista.

louden toimijalta riskin aiheuttavan radiolaitteen poistamista markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämistä viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa. Määräajan tulee olla oikeassa suhteessa riskiin.

Talouden toimijan on varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikkien niiden radiolaitteiden osalta, jotka talouden toimija on asettanut saataville markkinoilla unionin alueella.

Viestintäviraston on välittömästi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä komissiolle ja muille jäsenvaltioille. Ilmoituksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot, jotka ovat tarpeen radiolaitteen tunnistamista varten, radiolaitteen alkuperä ja toimitusketju, siihen liittyvän riskin luonne, toteutetut kansalliset toimenpiteet ja niiden kesto sekä kaikki muut saatavilla olevat asiaa koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

263 §

Muodollisen vaatimustenvastaisuuden korjaaminen

Viestintäviraston on vaadittava asianomaista talouden toimijaa korjaamaan viraston asettamassa kohtuullisessa ajassa ja viraston määräämällä tavalla vaatimustenvastaisuus, joka koskee:

1) CE-merkinnän puuttumista tai kiinnittämistä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 30 artiklan tai tämän lain määräysten vastaisesti;

2) ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

3) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen puuttumista tai vaatimustenvastaisuutta;

4) teknisten asiakirjojen puuttumista tai puutteellisuutta;

5) radiolaitteen tunnistetietojen tai valmistajan tai maahantuojan yhteystietojen virheellisyyttä tai puutteellisuutta;

6) radiolaitteen mukana toimitettavien ohjeiden ja turvallisuustietojen tai käyttörajotuksia koskevien ohjeiden ja tietojen puutteel-

lisuutta;

7) muita talouden toimijoita koskevien tietojen toimittamista Viestintävirastolle 253 d §:n 2 momentin mukaisesti;

8) erityisiin luokkiin kuuluvien radiolaitteiden rekisteröintiä 252 §:n 2 momentin mukaisesti.

Jos talouden toimija ei korjaa puutteita asetetussa kohtuullisessa määräajassa, Viestintävirasto voi ryhtyä kaikkiin tarvittaviin 260 §:n 7 momentin mukaisiin toimenpiteisiin radiolaitteen markkinoille saattamisen tai markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi tai, jos puute on olennainen, sen varmistamiseksi, että radiolaitetta koskeva palautusmenettely järjestetään tai se poistetaan markkinoilta.

264 §

Erityisten radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden vaatimukset

Mitä 254–259 ja 262 §:ssä säädetään, ei koske:

1) yksinomaan radioamatööriviestintään tarkoitettuja muuten kuin kaupallisesti saatavilla olevia radiolaitteita;

2) radiolaitteita, joiden vaatimustenmukaisuus varmistetaan laivavarustelain (1503/2011) nojalla laivavarusteina;

3) ilmailuradioviestinnässä käytettäviä ilma-aluksessa käytettäväksi tarkoitettuja radiolaitteita;

4) puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustus-tarkoituksessa hallussa pitämiä ja käyttämiä radiolaitteita;

5) yksinomaan yleisen turvallisuuden varmistamiseen, valtion turvallisuuden taikka rikosten paljastamiseen, selvittämiseen tai esitutkintaan käytettäviä radiolaitteita ja telepäätelaitteita.

Viestintävirasto voi antaa määräyksiä 1 momentin 1 ja 5 kohdassa tarkoitettujen radiolaitteiden ja telepäätelaitteiden ominaisuuksista ja teknisestä rakenteesta sekä näiden laitteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamismenettelystä ja merkinnöistä.

264 §

Erityistarkoituksiin käytettävät radiolaitteet

Mitä 251–263 §:ssä säädetään, ei koske:

1) yksinomaan radioamatöörien käytössä olevia radiolaitteita, joita ei ole asetettu saataville markkinoilla;

2) laivavarustelaissa (1503/2011) tarkoitettuja laivavarusteita;

3) ilma-alusten ilmailuradioviestinnässä käytettäväksi tarkoitettuja tuotteita, osia ja laitteita;

4) ammattikäyttöön tarkoitettuja yksilöllisesti suunniteltuja laitesarjoja, joita käytetään ainoastaan tutkimus- tai kehityslaitoksissa näiden toimintaan liittyviin käyttötarkoituksiin;

5) radiolaitteita, joita käytetään yksinomaan yleisen turvallisuuden varmistamiseen, maanpuolustukseen, valtion muissa turvallisuusasioissa tai valtion toiminnassa rikosoikeuden alalla.

264 a §

(Kumotaan)

Televisiovastaanottimia koskevat tekniset määräykset

Viestintävirastolla on oikeus televisiovastaanotinten yhteensopivuuden varmistamiseksi antaa määräyksiä niiden teknisistä ominaisuuksista.

(Uusi)

32 a luku

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

271 a §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen

Julkisesti säännellyllä satelliittipalvelulla tarkoitetaan korkean tietoturvan suojattua palvelua, joka toteutetaan Galileo-ohjelman mukaisesti satelliittipaikannusjärjestelmällä. Palvelua voidaan tarjota 250 §:n 1 ja 2 momentissa mainituille käyttäjäryhmille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimijoille. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua. Viestintävirasto voi antaa satelliittipalveluteknologian valmistusta, hankintaa, avaintenhallintaa ja käyttöä koskevia tarkempia määräyksiä.

271 b §

Satelliittipalveluteknologian valmistus

Edellä 271 a §:ssä tarkoitetun satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavaa teknologiaa saa valmistaa eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan (*hyväksyntälautakunta*) luvalla. Lupaa haetaan kirjallisesti Viestintäviraston kautta.

271 c §

Vientivalvonta

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian kuljetus Euroopan Unionin ulkopuolelle on sallittua ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satelliittipalvelua Euroopan Unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, jollei muualla toisin säädetä. Edellä tarkoitetun viennin edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa.

Ulkoasiainministeriön on kuultava Viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa siirtää Euroopan Unionin jäsenmaitiin vain Euroopan komission päätöksessä säädetyillä ehtoilla. Edellä tarkoitetun siirron edellytyksenä on ulkoasiainministeriön myöntämä lupa. Ulkoasiainministeriön on kuultava Viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun teknologian vientiä, välitystä ja siirtoja valvoo Tulli.

Vienneissä tavaranhaltijan tulee esittää 1 momentissa tarkoitettu ulkoasiainministeriön myöntämä lupa ilmoitettaessa tavaroita Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Euroopan unionin sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettu ulkoasiainministeriön myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistuessa maasta rajatullitoimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

6)vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 8 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden.

294 §

Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun määrä

Televisio- ja radiotoiminnan vuosittaiset valvontamaksut ovat seuraavat:

6)vain televisioverkossa radiotoimintaa harjoittavan toimiluvan haltijan maksu on 8 000 euroa kutakin toimiluvan mukaista radio-ohjelmistoa kohden *lukuun ottamatta rinnakkaislähetystä*.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintävirasto ei valvo 254 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

304 §

Viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Viestintäviraston tehtävänä on:

11) ilmoittaa komissiolle sellaisesta yhteistyöstä Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa, jonka seurauksena yhdenmukaistetaan sellaiset jäsenvaltioiden rajojen yli tarjottavien viestintäpalvelujen tietoturvallisuuteen liittyvät valvontatoimenpiteet, joilla voi olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan.

Mitä 302, 303, 308, 309, 311–315, 325, 330, 332, 336, 340, 344 ja 345 §:ssä säädetään, koskee myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012, jäljempänä EU:n verkkovierailuasetus, noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainitusta asetuksesta johtuvien riitojen ratkaisemista.

303 §

Viestintäviraston yleiset tehtävät

Viestintävirasto ei valvo 251 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja ihmisten ja kotieläinten terveyden ja turvallisuuden suojeluun liittyviä vaatimuksia siltä osin kuin ne on säädetty muun viranomaisen valvottaviksi.

304 §

Viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Viestintäviraston tehtävänä on:

11) ilmoittaa komissiolle sellaisesta yhteistyöstä Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa, jonka seurauksena yhdenmukaistetaan sellaiset jäsenvaltioiden rajojen yli tarjottavien viestintäpalvelujen tietoturvallisuuteen liittyvät valvontatoimenpiteet, joilla voi olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan;

12) toimia julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliitinavigointijärjestelmässä tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1104/2011/EU mukaisena julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena.

Mitä 302, 303, 308, 309, 311–315, 325, 330–332, 336, 340, 344 ja 345 §:ssä säädetään, koskee myös verkkovierailuista yleisissä matkaviestinverkoissa unionin alueella annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 531/2012, jäljempänä EU:n verkkovierailuasetus, sekä EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainituista asetuksista johtuvien riitojen ratkaisemista. EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvän henkilötietojen käsitteilyn valvonta kuuluu kuitenkin tietosuojaval-

tuutetulle. Henkilötietojen käsittelyn ohjauksesta ja valvonnasta säädetään henkilötietolain (523/1999) 9 luvussa.

(Uusi)

305 §

Tietosuojavaltuutetun tehtävät

Tietosuojavaltuutettu valvoo myös EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkina-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua liikenteenhallintatoimenpiteisiin liittyvää henkilötietojen käsittelyä.

308 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriön, Viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun, kilpailuviranomaisten sekä kuluttajaviranomaisten on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

308 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriön, Viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun, kilpailuviranomaisten, kuluttajaviranomaisten sekä *markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisten* on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

(Uusi)

315 §

Viranomaisten yleinen tiedonsaantioikeus

Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille säännöllisesti kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisesta. Määräykset voivat koskea tietoja, jotka ovat tarpeellisia:

- 1) 16 §:ssä tarkoitettujen verkkotoimiluvan ehtojen valvomiseksi;*
- 2) 52 §:ssä tarkoitetun markkina-analyysin tai huomattavan markkinavoiman päätöksen valmistelemiseksi taikka päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;*
- 3) 85 §:ssä tarkoitetun yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevan päätöksen valmistelemiseksi tai päätöksessä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi;*
- 4) 304 §:n 6 kohdassa tarkoitetun tiedon ke-*

räämistä tai tiedottamista koskevan tehtävän hoitamiseksi.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla sekä Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla *sekä tuotevalvontaviranomaisilla* on salassapito-säännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

325 §

Viestintäviraston tarkastusoikeus

Viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena voi olla myös viranomaisverkko.

Viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä te-

325 §

Viestintäviraston tarkastusoikeus

Viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Viestintävirastolla on oikeus tehdä 271 b §:ssä tarkoitettua satelliittipalveluteknologiaa valmistavassa tai käyttävässä yrityksessä tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako se hyväksyntälautakunnan päätöksiä ja julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena voi olla myös viranomaisverkko.

Viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus sekä satelliittipalveluteknologiaa koskeva tarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on teknisen turvallisuus- tai toimivuustarkas-

leyrityksen laittiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteeseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

326 §

Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus

Viestintävirastolla on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus paikassa, jossa on:

2) radiolaite tai telepäätelaitte, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

4) radiolaite tai telepäätelaitte, jota pidetään kaupan tai joka on tarkoitettu markkinoille saatettavaksi;

327 §

Laitteen tutkittavaksi ottaminen

Jos todennäköisin syin epäillään, että 253 §:ää, 262 §:n 2 momenttia taikka 263 tai 269 §:ää on rikottu, tarkastajalla on oikeus ottaa laite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö, kaupan pitäminen, luovutus, hukkaaminen ja hävittäminen viivytyksettä suoritettavan tutkimuksen ajaksi. Sille, jolta laite on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenevät tutkittavaksi otettu omaisuus ja tutkittavaksi ottamisen syy.

tuksen taikka taloudellisen tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä teleyrityksen laittiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on satelliittipalveluteknologiaa koskevan tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä satelliittipalveluteknologiaa valmistavan tai käyttävän organisaation tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteeseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

326 §

Radiolaitteeseen liittyvä tarkastus

Viestintävirastolla on oikeus tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus paikassa, jossa on:

2) radiolaite, jonka on todettu tai jonka todennäköisin syin epäillään toimineen tai toimivan säännösten tai määräysten vastaisesti tai aiheuttavan häiriön;

4) radiolaite, jota pidetään kaupan tai joka on tarkoitettu markkinoille saatettavaksi;

327 §

Laitteen tutkittavaksi ottaminen

Radiolaitemarkkinoiden valvomiseksi tai jos on syytä epäillä, että 30 luvussa säädettyjä vaatimuksia markkinoille saatetuille tai saataville asetetuille radiolaitteille ei ole noudatettu tai 269 §:ssä säädetty sähköisen viestin suojaus on oikeudettomasti purettu, Viestintäviraston tarkastajalla on oikeus ottaa radiolaite ja sen asiakirjat tutkittaviksi sekä kieltää laitteen käyttö ja sen pitäminen saatavilla markkinoilla tutkimuksen ajaksi. Tut-

Jos tutkittavaksi otettu telelaite täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen arvo on alentunut tutkimuksen vuoksi, omistajalle on vaatimuksesta maksettava laitteesta käypää hintaa vastaava korvaus.

Jos telelaite on olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, Viestintävirasto voi velvoittaa laitteen valmistajan tai maahantuojan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset ja poistamaan laitteet markkinoilta.

329 §

Radiohäiriöiden estäminen

Viestintävirastolla on oikeus kieltää telelaitteen maahantuonti, kaupan pitäminen, myynti, luovutus ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisen sähkölaitteen käyttöä, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaite, jos sen todennäköisin syin epäillään olevan tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen taikka se on aiheuttanut tai todennäköisesti voi aiheuttaa haitallisen häiriön. Jos radiolaitteen tai sen käytön todetaan olevan olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen tai voivan aiheuttaa haitallisen häiriön, Viestintävirasto voi tehdä radiolaitteen tilapäisesti toimintakyvyttömäksi, jos siitä ei aiheudu radiolaitteen haltijalle olosuhteisiin nähden kohtuutonta haittaa tai vahinkoa. Radiolaitteen tutkittavaksi ottamiseen sovelletaan muilta osin 327 §:n säännöksiä.

kimus on tehtävä viivytyksettä. Sille, jolta laite on otettu tutkittavaksi, on annettava todistus, josta ilmenevät tutkittavaksi otettu laite ja tutkittavaksi ottamisen syy.

Jos tutkittavaksi otettu *radiolaite* täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen arvo on alentunut tutkimuksen vuoksi, omistajalle on vaatimuksesta maksettava laitteesta käypää hintaa vastaava korvaus.

Jos *radiolaite* on olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, Viestintävirasto voi velvoittaa laitteen valmistajan tai maahantuojan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

329 §

Radiohäiriöiden estäminen

Viestintävirastolla on oikeus kieltää *radiolaitteen markkinoille saattaminen, asettaminen saataville markkinoilla* ja käyttö sekä 97 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisen sähkölaitteen käyttöä, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaite, jos *laitteen tai sen käytön* epäillään todennäköisin syin olevan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisia, taikka se on aiheuttanut tai todennäköisesti voi aiheuttaa haitallisen häiriön. Viestintävirasto voi *tässä tapauksessa myös* tehdä radiolaitteen tilapäisesti toimintakyvyttömäksi, jos siitä ei aiheudu radiolaitteen haltijalle olosuhteisiin nähden kohtuutonta haittaa tai vahinkoa. Radiolaitteen tutkittavaksi ottamiseen sovelletaan muilta osin 327 §:ään..

342 §

Oikaisuvaatimus

Viestintäviraston päätökseen, joka koskee 39 §:ssä tarkoitettua radiolupaa, 44 §:ssä tarkoitettua radiotaajuusvarauspäätöstä, 100 §:ssä tarkoitettua numerointipäätöstä, 288 §:ssä tarkoitettua markkinaehtoista taajuusmaksua ja 289 §:ssä tarkoitettua tietoyhteiskuntamaksua, voi hakea oikaisua Viestintävirastolta.

Arviointilaitoksen 255 §:n 1 momentissa tarkoitettuun radiolaitteen laadunvarmistusjärjestelmää koskevaan päätökseen ja 265 §:n 3 momentissa tarkoitettua Viestintäviraston määräämän ulkopuolisen tutkinnon vastaanottajan pätevyystutkintosuorituksen hylkäävään päätökseen voi hakea oikaisua Viestintävirastolta.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön, tietosuojavaltuutetun, kunnan rakennusvalvontaviranomaisen sekä Viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä Viestintäviraston ja sisäministeriön oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, ellei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomaisena voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisena toisin määrää.

342 §

Oikaisuvaatimus

Viestintäviraston päätökseen, joka koskee 39 §:ssä tarkoitettua radiolupaa, 44 §:ssä tarkoitettua radiotaajuuksien varausta koskevaa päätöstä, 100 §:ssä tarkoitettua numerointipäätöstä, 288 §:ssä tarkoitettua markkinaehtoista taajuusmaksua, 289 §:ssä tarkoitettua tietoyhteiskuntamaksua ja 293 §:ssä tarkoitettua televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksua saa vaatia oikaisua.

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Pätevyystutkintosuorituksen hylkäävään päätökseen, jonka on tehnyt 265 §:n 3 momentissa tarkoitettu Viestintäviraston määräämä ulkopuolinen tutkinnon vastaanottaja, saa vaatia oikaisua Viestintävirastolta.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön, tietosuojavaltuutetun ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, Viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä Viestintäviraston, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomaisena tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisena toisin määrää.

348 §

Telelaiterikkomus

Joka tahallaan

1) pitää hallussaan tai käyttää radiolähetintä ilman 39 §:ssä säädettyä radiolupaa taikka käyttää radiolähetintä ilman 265 §:ssä säädettyä pätevyyttä tai 266 §:ssä säädettyä kelpoisuutta,

2) rikkoo häiriön estämiseksi tai rajoittamiseksi 329 §:ssä säädettyä kieltoa taikka 330 §:ssä säädettyä valvontapäätöstä,

3) rikkoo telelaitteen maahantuontia, myyntiä, kaupan pitämistä, toiselle luovutusta tai näytteille asettamista koskevaa 253 §:ssä säädettyä taikka laitteiden tutkittavaksi ottamisen yhteydessä annettua 327 §:ssä säädettyä kieltoa taikka

4) rikkoo radiovastaanottimen ja radiolaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta säädettyä 258 §:ää, telepäätelaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta säädettyä 259 §:ää, viestintäverkkolaitteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta säädettyä 260 §:ää tai vaatimustenmukaisuuden varmistamiseen liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä säädettyä 256 §:n 5 momenttia taikka laitteiden markkinoille saattamista koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta säädettyä 263 §:ää tai telelaitteiden merkitsemisestä säädettyä 262 §:n 1 momenttia taikka radiolaitteen tai telepäätelaitteen käyttötarkoituksilmoituksen antamisesta säädettyä 262 §:n 2 momenttia, on tuomittava, jollei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, telelaiterikkomuksesta sakkoon.

Sitä, joka rikkoo 332 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tai toiminnan keskeyttämisen uhalla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on vähäinen.

348 §

Radiolaiterikkomus ja takautuva taajuusmaksu

Joka oikeudettomasti

1) ottaa käyttöön radiolähettimen tai käyttää sitä ilman 39 §:ssä säädettyä radiolupaa taikka käyttää radiolähetintä ilman 265 §:ssä säädettyä pätevyyttä tai 266 §:ssä säädettyä kelpoisuutta,

2) rikkoo häiriön estämiseksi tai rajoittamiseksi 329 §:n nojalla asetettua kieltoa tai 330 §:n nojalla annettua valvontapäätöstä,

3) rikkoo 260 §:n 7 momentin tai 262 §:n 1 momentin nojalla radiolaitteisiin liittyvän riskin vuoksi asetettua velvoitetta tai laitteiden tutkittavaksi ottamisen yhteydessä 327 §:n nojalla annettua kieltoa, tai

4) rikkoo 263 §:n 2 momentin nojalla radiolaitteiden muodollisen vaatimustenvastaisuuden vuoksi asetettua velvoitetta,

on tuomittava, jollei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *radiolaiterikkomuksesta* sakkoon.

Sitä, joka rikkoo 332 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tai toiminnan keskeyttämisen uhalla tehostettua kieltoa tai velvoitetta ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

Rangaistusta ei tuomita, jos rikkomus on vähäinen.

352 §

Siirtymäsäännökset

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistoluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3, Sanoma Entertainment Oy:n Nelonen ja Fox International Channels Netherlands Holding B.V.:n Fox, on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimitukset tulevat voimaan. Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 a §:ssä säädetty velvollisuus saattaa ohjelmistot näkö- ja kuulorajoitteisten saataville jäävät edelleen voimaan, kunnes valtioneuvosto on antanut tämän lain 211 §:n 2 momentissa tarkoitetun asetuksen.

352 §

Siirtymäsäännökset

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimitukset tulevat voimaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Sen 3 §:n 40 kohta ja 136 § ovat voimassa 5 vuotta lain voimaantulosta.

Lain 108 §:n 2 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 110 §, 304 §:n 2 momentti ja 305 §:n 3 momentti tulevat kuitenkin voimaan jo 24 päivänä toukokuuta 2016.

Tämän lain säännökset eivät estä sellaisen radiolaitteen asettamista saataville markkinoilla tai käyttöön ottamista, joka:

- 1) kuuluu tämän lain soveltamisalaan;
- 2) on saatettu markkinoille ennen tämän lain voimaantuloa; ja
- 3) on tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukainen.

Laki

eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetun lain (xx/xxxx) 1, 2 ja 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (869/1999), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), sähköturvallisuuksilain (410/1996) ja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitettuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten kansallisesta akkreditointijärjestelmästä säädetään vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyuden toteamisesta annetussa laissa (920/2005).

Edellä 1 §:ssä mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvonnasta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (x/2016).

5 §

1 §

soveltamisala

Tässä laissa säädetään mittauslaitelain (707/2011), painelaitelain (869/1999), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), sähköturvallisuuksilain (410/1996), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) ja tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvun soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymisestä ilmoitettuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskevista velvollisuuksista.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten kansallisesta akkreditointijärjestelmästä säädetään vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyuden toteamisesta annetussa laissa (920/2005).

Radiolaitteiden markkinavalvonnasta säädetään Tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 30 luvussa.

5 §

Toimivaltainen viranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee mitauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain sähköturvallisuuslain ja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Toimivaltainen viranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee mitauslaitelain, painelaitelain, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain, sähköturvallisuuslain ja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen, kun hakemus koskee tietoyhteiskunta- ja viestintävirasto- ja tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä ilmoitetuksi laitokseksi. Toimivaltaiset viranomaiset valvovat hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tämän lain säännöksiä sovelletaan tietoyhteiskunta- ja viestintävirasto- ja tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) soveltamisalaan kuuluviin radiolaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten hyväksymiseen ilmoitetuiksi laitoksiksi ja näiden laitosten toimintaa koskeviin velvollisuuksiin 13 päivästä kesäkuuta 2016 alkaen.